

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE RICHNAVA

KONCEPT SPRIEVODNÁ SPRÁVA

OBSTARÁVATEĽ: OBEC RICHNAVA

SPRACOVATEĽ: ING. ARCH. MARIANA ŠIMKOVÁ, REVITAL PROJECT

ODBORNÍ PROJEKTANTI A KONZULTANTI:

DOPRAVA: ING. JAROSLAV LIPTÁK

VODNÉ HOSPODÁRSTVO: ING. MARIÁN PEKAROVIČ

ZÁSOBOVANIE ELEKTRICKOU ENERGIOU: ING. JÚLIUS FURMANÍK

ZÁSOBOVANIE VYKUROVACÍM PLYNOM: MICHAL NAGY

STATIKA STAVIEB: ING. JOZEF STERANKA

MÁJ 2016

OBSAH

	Strana
A.) ÚVOD	
1) Hlavné ciele riešenia a problémy, ktoré ÚPN-O rieši	3
2) Zhodnotenie doteraz spracovanej ÚPD, východiskové podklady	3
3) Údaje o súlade riešenia územia so zadaním	4
B.) RIEŠENIE KONCEPTU ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE RICHNAVA :	
1) Vymedzenie riešeného územia	5
2) Vázby vyplývajúce z riešenia a záväzných častí Zmien a doplnkov ÚPN VÚC Košického kraja	5
3) Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce	9
4) Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie riešenej obce do systému osídlenia	14
5) Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania obce a funkčného využitia územia obce	19
6) Návrh riešenia bývania, občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou, výroby a rekreácie	23
7) Návrh rozvoja hospodárskej základne obce	38
8) Vymedzenie zastavaného územia obce	39
9) Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov	39
10) Návrh riešenia záujmov obrany štátu, civilnej ochrany obyvateľstva, požiarnej ochrany a ochrany pred povodňami	40
11) Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení	42
12) Návrh verejného dopravného a technického vybavenia	
12.1. Doprava	54
12.2. Vodné hospodárstvo	60
12.3. Zásobovanie vykurovacím plynom	66
12.4. Zásobovanie elektrickou energiou	67
13) Návrh koncepcie starostlivosti o životné prostredie	69
14) Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov	73
15) Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu, napr. záplavové územie, územie znehodnoteného ťažbou a pod.	74
16) Vyhodnotenie perspektívneho použitia poľnohospodárskeho pôdneho fondu a lesného pôdneho fondu na nepoľnohospodárske účely	75
17) Hodnotenie navrhovaného riešenia najmä z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územno-technických dôsledkov	76
18) Návrh záväznej časti:	
18.1. Zoznam verejnoprospešných stavieb	78
18.2. Určenie častí obce s potrebou vypracovania ÚPN- zóny	81

A.) ÚVOD

1) Základné údaje o obci a hlavné ciele riešenia a problémy, ktoré ÚPN-O rieši

1.1. Základné údaje o obci:

Počet obyvateľov: 2 844

Rozloha katastra: 697 ha

Okres: Gelnica

Kraj: Košický

Nadmorská výška (stred obce): 370,00 m n.m.

Hustota obyvateľstva / km²: 393,69

ŠÚJ (kód obce): 543501

1.2. Hlavné ciele riešenia a problémy, ktoré koncept ÚPN-O rieši

Riešenie územného plánu obce (ďalej ÚPN-O) spĺňajúc požiadavky platnej legislatívy má na zreteli skutočnosť, že po jeho schválení sa stane praktickým podkladom pre riadenie stavebnej a inej činnosti v obci s dôrazom na zabezpečenie súladu všetkých činností na celom administratívnom území obce so zreteľom na ochranu životného prostredia, ekologickú stabilitu, kultúrno-historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalej udržateľnosti navrhovaných riešení.

Nakoľko ide o koncept ÚPN-O, je riešený v dvoch alternatívach a niektoré problémy sú riešené variantne. Najdôležitejšou úlohou riešenia ÚPN-O Richnava je vysporiadanie sa s problémom mimoriadneho prognózovaného nárastu počtu obyvateľov a územno-technické dôsledky tohto nárastu nielen v katastrálnom území obce Richnava, ale vzhľadom na geomorfologické členenie a vzájomnú spätosť s okolitými obcami, predovšetkým Kluknavou, Hrišovcami a Kropáčmi, ale aj Kaľavou a Víťazom, je predmetom riešenia aj záujmové územie obce Richnava- hlavne pri návrhu nových priestorových a komunikačných väzieb, ako aj pri návrhu nových inžinierskych sietí, hlavne zásobovania pitnou vodou a riešenia splaškovej kanalizácie a ČOV, ako aj pri ochrane životného prostredia a návrhu chránených území.

2) Zhodnotenie doteraz spracovanej ÚPD, východiskové podklady

Náčrt územného plánu zo 60- tých rokov minulého storočia sa v obci nezachoval, takže ho nemožno posúdiť. V r. 1988 vtedajší ONV Spišská Nová Ves objednal v Stavoprojekte Košice vypracovanie územného plánu v stupni ÚPN-Z, z ktorého urbanistické stredisko v r. 1989 vypracovalo etapu prieskumov a rozborov (hlavným riešiteľom bola Ing. arch. Eva Bendičáková) . Územným plánom zóny sa mali spoločne riešiť obce Kluknava a Richnava. Po roku 1990 sa v ďalších prácach nepokračovalo.

Obec Richnava má v súčasnosti vypracovaný územný plán obce (ÚPN-O) , ktorý bol schválený v r. 2004 architektonickou kanceláriou ARKA, spol. s r.o., hlavným riešiteľom bol Ing. arch. Jozef Žiaran, akademický architekt reg. č. SKA 0808 AA 1234. ÚPN-O bol spracovaný s podrobnosťou územného plánu zóny. ÚPN-O sa v zmysle metodiky spracováva v plochách. Zástavba rodinných domov navrhovaná v ÚPN-O sa z väčšej časti zrealizovala. V ÚPN-O boli navrhnuté a aj zrealizované nové funkčné plochy aj v ochrannom pásme cintorína.

ÚPN-O napriek snahe riešiť územný rozvoj rómskej osady "Ružakovec", nakoniec vzhľadom k zamietavým stanoviskám orgánov ochrany LPF sociálnu bytovú výstavbu v časovom horizonte návrh vôbec neriešil, a tým ani výstavba v tejto lokalite nebola usmerňovaná a došlo k živeľnej výstavbe chatrčí na nevysporiadaných pozemkoch , ktoré prerástlo do kritických rozmerov presahujúcich únosnosť tohto územia.

Vzhľadom na skutočnosť, že medzičasom vznikla požiadavka na prepracovanie vyššie spomenutého ÚPN-O v zmysle požiadaviek vyplývajúcich z Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja, resp. P a ďalších podnetov presahujúcich rámec na vypracovanie Zmien a doplnkov, obec sa rozhodla riešiť aktualizáciu ÚPN-O obstaraním nového ÚPN-O Richnava v zmysle zákona č.50/1976Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (ďalej stavebného zákona) podľa § 30, odst. 4.

Spracovateľom Územného plánu obce Richnava je Ing. arch. Mariana Šimková, autorizovaný architekt SKA- reg. č. 1081 AA a v procese spracovania ÚPN - obce Richnava je obec zastupovaná obstarávateľom ÚPD - Ing. arch. Ľuboslavou Vičkovou, reg. č. 278.

Nový územný plán sa obstaráva v zmysle §19a, odst.1 stavebného zákona.

V prvej etape prác bola vypracovaná dokumentácia Prieskumov a rozborov, v druhej etape bolo vypracované Zadanie pre spracovanie ÚPN-O Richnava, ktoré bolo prerokované s dotknutými orgánmi a organizáciami, ako aj verejnosťou a schválené dňa 16. 2. 2016 obecným zastupiteľstvom v Richnave.

Koncept ÚPN-O Richnava je vypracovaný ako tretia etapa v procese obstarávania nového územného plánu obce.

Nadradenou dokumentáciou pre vypracovanie ÚPN-O je územnoplánovacia dokumentácia ÚPN-VÚC Košického kraja a jej doplnky spracované v rokoch 2004, 2009 a 2014 a územnoplánovací podklad- Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Spišská Nová Ves, ktorý v r. 1994 vypracoval EKOLAND Prešov.

3) Údaje o súlade riešenia územia so zadaním

Koncept ÚPN-O Richnava je vypracovaný v súlade so schváleným Zadaním v dvoch alternatívach, ktoré obsahujú aj variantné riešenia a pozostáva z nasledovných častí:

• textová časť :

A- Sprievodná správa

B- Vyhodnotenie perspektívneho použitia poľnohospodárskej pôdy (PP) a lesnej pôdy (LP) na nepoľnohospodárske účely

C- Závazná časť ÚPN-O Richnava (Regulatívy územného rozvoja obce vrátane schém verejnoprospešných stavieb a plôch určených na vypracovanie ÚPN- zóny)

• grafická časť :

1. Širšie vzťahy (vrátane záujmového územia)	M = 1 : 50 000
2. Komplexný urbanistický návrh katastrálneho územia obce	M = 1 : 10 000
3a. Komplexný urbanistický návrh zastavaného územia obce	
- alternatíva č.1	M = 1 : 5 000
3b. Komplexný urbanistický návrh zastavaného územia obce	
- alternatíva č.2	M = 1 : 5 000
4.1a. Návrh verejného dopravného a technického vybavenia územia- energetika	
- alternatíva č.1	M = 1 : 5 000
4.1b. Návrh verejného dopravného a technického vybavenia územia- energetika	
- alternatíva č.2	M = 1 : 5 000
4.2a. Návrh verejného technického vybavenia územia- vodné hospodárstvo	
- alternatíva č.1	M = 1 : 5 000
4.2b. Návrh verejného technického vybavenia územia- vodné hospodárstvo	
- alternatíva č.1	M = 1 : 5 000
5. Návrh ochrany prírody a tvorba krajiny	M = 1 : 10 000
6a. Výkres perspektívneho využitia PP a LP na nepoľnohospodárske účely	
- alternatíva č.1	M = 1 : 5 000
6a. Výkres perspektívneho využitia PP a LP na nepoľnohospodárske účely	
- alternatíva č.2	M = 1 : 5 000

B.) RIEŠENIE KONCEPTU ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE RICHNAVA :

1) Vymedzenie riešeného územia

Riešeným územím konceptu ÚPN-O je celé administratívne územie obce Richnava tvorené katastrálnym územím obce.

Podrobnejšie je riešené zastavané územie obce s možnosťou jeho rozšírenia pre jednotlivé rozvojové plochy v blízkom extraviláne z. ú. o..

Záujmové územie je tvorené susednými katastrálnymi územiami : Kluknava, Krompachy, Hrišovce, Vítáz a Kaľava.

Širšie vzťahy sú vymedzené v rozsahu väzieb na okolité osídlenie obce Richnava

2) Väzby vyplývajúce z riešenia a záväzných častí Zmien a doplnkov ÚPN VÚC Košického kraja

Nadradenou dokumentáciou pre vypracovanie ÚPN-O je územnoplánovacia dokumentácia ÚPN-VÚC Košického kraja a jej doplnky spracované v rokoch 2004, 2009 a 2014. Pri spracovaní ÚPN-O Richnava je potrebné zohľadniť záväzné časti **ÚPN-VÚC Košického kraja a jeho schválených Zmien a doplnkov** týkajúce sa jeho katastrálneho územia a záujmového územia nasledovne:

V časti I. Záväzné regulatívy územného rozvoja:

2. V oblasti osídlenia, usporiadania územia a sídelnej štruktúry:

2.15.2. podporovať ako rozvojové osi druhého stupňa:

- hornádsku rozvojovú os hranica s Prešovským krajom- Spišská Nová Ves- Krompachy- Košice (v úseku Gelnica-Košice ako komunikačne- sídelnú os

2.17.vytvárať podmienky pre rovnovážny vzťah urbánnych a rurálnych území a integráciu funkčných vzťahov mesta a vidieka pričom pri ich rozvoji zohľadniť koordinovaný proces prepojenia sektorových strategických a rozvojových dokumentov

2.19. zachovávať špecifický ráz vidieckeho priestoru a pri rozvoji vidieckeho osídlenia zohľadňovať špecifické prírodné, krajinné a architektonicko- priestorové prostrediepri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenie resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru

2.20. vytvárať podmienky pre dobrú dostupnosť vidieckych priestorov k sídelným centráram, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí,

3. V oblasti sociálnej infraštruktúry:

3.2. vytvárať podmienky pre rozvoj bývania vo všetkých jeho formách s cieľom

zvyšovať štandard bývania a približovať sa postupne k úrovni vyspelých štátov EÚ

3.3. vytvárať podmienky pre rozširovanie siete zariadení poskytujúcich sociálnu pomoc s preferovaním zariadení rodinného typu a zvyšovanie kvality ich služieb,

3.7. vytvárať podmienky pre rozširovanie siete zariadení sociálnej pomoci a sociálnych služieb pre občanov odkázaných na sociálnu pomoc a občanov s ťažkým zdravotným postihnutím

3.8. podporovať rozvoj existujúcich a nových kultúrnych zariadení ako neoddeliteľnú súčasť poskytovania kultúrnych služieb obyvateľstvu a zachovania kultúrneho dedičstva, podporovať proporcionálny rozvoj kultúrnej infraštruktúry a budovanie domov tradičnej ľudovej kultúry.

4. V oblasti rozvoja rekreácie, kúpeľníctva a turistiky:

- 4.7. vytvárať podmienky pre rozvoj poznávacieho turizmu v lokalitách:
...- tematických ciest (gotická, železná, vínná a ďalšie),
- 4.8. viazať lokalizáciu služieb zabezpečujúcich proces rekreácie a turizmu prednostne do sídiel s cieľom zamedziť neodôvodnené rozširovanie rekreačných útvarov vo voľnej krajine, pričom využiť aj obnovu a revitalizáciu historických mestských a vidieckych celkov a objektov kultúrnych pamiatok,
- 4.10. rozvíjať a zvyšovať komplexnosť, štandard a kvalitu ponuky rekreačných a športových aktivít, služieb cestovného ruchu a všetkých turisticky atraktívnych miest, obcí a stredísk cestovného ruchu
- 4.13. vytvárať podmienky pre rozvoj krátkodobej rekreácie obyvateľov miest a väčších obcí budovaním rekreačných stredísk a zamerať sa na podporu budovania vybavenosti pre prímestskú rekreáciu v zázemí sídiel,

5. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekológie, ochrany prírody, ochrany kultúrnych pamiatok a ochrany pôdneho fondu:

- 5.1. chrániť najkvalitnejšiu poľnohospodársku pôdu v katastrálnom území podľa kódu bonitovaných pôdnoekologických jednotiek, vinice v Tokajskej vinohradníckej oblasti a Východoslovenskej vinohradníckej oblasti a lesných pozemkov ako faktor usmerňujúci urbanistický rozvoj kraja, zabezpečovať ochranu prírodných zdrojov vhodným a racionalizovaným využívaním poľnohospodárskej a lesnej krajiny,
- 5.2. zabezpečiť funkčnosť nadregionálnych a regionálnych biocentier a biokoridorov pri ďalšom funkčnom využití a usporiadaní územia, uprednostniť realizáciu ekologických premostení regionálnych biokoridorov a biocentier pri výstavbe líniových stavieb; prispôbiť vedenie trás dopravnej a technickej infraštruktúry tak, aby sa netrieštil komplex lesov,
- 5.3. podporovať výsadbu plošnej a líniovej zelene, prirodzený spôsob obnovy a revitalizáciu krajiny v nadregionálnych biocentrách a biokoridoroch,
- 5.4. zohľadňovať a revitalizovať v územnom rozvoji:
 - a) územia lokalít zapísaných v zozname UNESCO,
 - b) pamiatkový fond, ktorý tvoria pamiatkové rezervácie, pamiatkové zóny a národné kultúrne pamiatky, ako aj ochranné pásma všetkých kategórií pamiatkového fondu
 - c) územia historických jadier miest, d) známe a predpokladané archeologické náleziská a archeologické nálezy, e) územia miest a obcí, kde je zachytený historický stavebný fond,
 - d) novodobé urbanistické a architektonické diela,
 - g) areály architektonických diel s dotvárajúcim prírodným prostredím,
 - h) historické technické pamiatky,
 - i) historické krajinné štruktúry vrátane území s rozptýleným osídlením,
 - j) objekty, súbory, alebo areály objektov, ktoré sú navrhované na vyhlásenie za pamiatkové rezervácie, pamiatkové zóny a ochranné pásma ako aj objekty vedené v evidenciách pamätihodností miest a obcí,
 - k) územie Tokajskej vinohradníckej oblasti – nominácia do zoznamu UNESCO,
- 5.6. sanovať a revitalizovať oblasti, resp. ich časti na území Košického kraja zaťažené s vysokým stupňom environmentálnej záťaže;
 - 5.6.1. Rudniansko-gelnická zaťažená oblasť,
- 5.8. v nadväznosti na systém náhrad pri vynútenom obmedzení hospodárenia rešpektovať pri hospodárskom využití prvky regionálneho územného systému ekologickej stability a požiadavky na ich ochranu a funkčnosť; z prvkov územného systému ekologickej stability vylúčiť hospodárske využitie týchto území, prípadne povoliť len extenzívne využívanie, zohľadňujúce existenciu cenných ekosystémov,
- 5.9. podmieniť usporiadanie územia z hľadiska aspektov ekologických, ochrany prírody, prírodných zdrojov a tvorby krajinnnej štruktúry
- 5.11. rešpektovať pri umiestňovaní činností do územia hodnotovo-významové vlastnosti krajiny integrujúce v sebe prírodné a kultúrne dedičstvo, nerastné bohatstvo,

- vrátane energetických surovín a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov, ako aj elimináciu nežiaducich zmien v charakteristickom vzhľade krajiny,
- 5.12. zabezpečovať zachovanie a ochranu všetkých typov mokradí, revitalizovať vodné toky a ich brehové územia s cieľom obnoviť a zvyšovať vododržnosť krajiny a zabezpečiť dlhodobu priaznivé existenčné podmienky pre biotu vodných ekosystémov,
 - 5.14. podporovať zmenu spôsobu využívania poľnohospodárskeho pôdneho fondu zatrávením ornej pôdy ohrozovanej vodnou a veternou eróziou.
 - 5.18. rešpektovať pri umiestňovaní činností do územia záplavové a zosuvné územia, realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť obmedzenie alebo zmiernenie ich prípadných negatívnych vplyvov,
 - 5.19. zachovať prirodzené inundačné územia vodných tokov mimo zastavaných území obcí na transformáciu povodňových prietokov počas povodní.

6. V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry:

- 6.7. rešpektovať dopravné siete nadregionálnej úrovne
 - 6.7.2. cestné komunikácie:
 - Spišský Štvrtok – Spišská Nová Ves – Košice – Slanec – Zemplínske Jastrabie – Veľké Kapušany – Ukrajina,
- 6.13. chrániť koridory pre cesty II. triedy, ich preložky, rekonštrukcie a úpravy, a to
 - 6.13.2. cestu č. II/547 v úseku Spišské Podhradie (Prešovský kraj, I/18) Krompachy –Košice, s obchvatmi sídiel Spišské Vlasy, Krompachy, Veľký Folkmar s úpravami trasy v horskom prechode Jahodná,
- 6.18. v oblasti rozvoja železničnej dopravy chrániť priestory pre:
 - 6.18.1. železničný dopravný koridor hlavného magistálneho ťahu Žilina – Košice – Čierna nad Tisou na modernizáciu železničnej trate na rýchlosť 120 – 160 km/hod,

7. V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry:

- 7.1. zvyšovať podiel zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov
- 7.7. chrániť koridory pre nadradené líniové stavby vodovodov vodárenských sústav a to:
 - 7.7.3. prívod zo Spišskej Novej Vsi do oblasti Krompachy – Margecany – Gelnica,
- 7.10. zvyšovať úroveň v odkanalizovaní a čistení odpadových vôd miest a obcí s cieľom dosiahnuť úroveň celoslovenského priemeru,
- 7.11. prednostne realizovať rekonštrukciu alebo výstavbu kanalizácií a čistiarní odpadových vôd v sídlach:
 - 7.11.2. nachádzajúcich sa v ochranných pásmach zdrojov podzemnej vody Košického kraja a v alúviách vodných tokov Bodva, Hornád, Torysa, Topľa, Ondava, Laborec, Uh a Latorica,
- 7.13. optimalizovať diverzifikované územné vedenie trás potrubných vedení strategických surovín (ropa, zemný plyn) v súlade s rozvojom ropného a plynárenského priemyslu s cieľom udržať a posilniť strategicky dôležité postavenie Košického kraja z pohľadu medzinárodných tranzitov,
- 7.14. vytvárať priaznivé podmienky na intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike, podporovať a presadzovať v regiónoch s podhorskými obcami využitie miestnych energetických zdrojov (biomasa, geotermálna a solárna energia, malé vodné elektrárne a pod.) pre potreby obyvateľstva i služieb,
- 7.15. chrániť koridory existujúcich elektrických vedení a územia zálohované pre výstavbu zariadení zabezpečujúcich zásobovanie elektrickou energiou
 - 7.15.6. chrániť koridor pre nové 2x400 kV vedenie ZVN v súbehu s existujúcimi vedeniami V407 Liptovská Mara – Spišská Nová Ves a V408 Spišská Nová Ves – Lemešany,

8. V oblasti hospodárstva a regionálneho rozvoja:

- 8.2 zabezpečiť dostupnosť trhov a vytvorenie rovnocenných podmienok pre podnikanie dobudovaním a modernizáciou územia regiónov výkonnou verejnou dopravnou a technickou infraštruktúrou,
- 8.4 stabilizovať a revitalizovať poľnohospodárstvo diferencovane podľa poľnohospodárskych produkčných oblastí s prihliadnutím na chránené územia prírody a na existujúci funkčný územný systém ekologickej stability,
- 8.5 podporovať alternatívne poľnohospodárstvo v chránených územiach prírody a v pásmach hygienickej ochrany vodných zdrojov,
- 8.6 na základe súhlasu príslušných orgánov ochrany prírody a krajiny zalesniť poľnohospodársky nevyužiteľné pozemky a realizovať ich prevod do lesného pôdneho fondu,
- 8.7 zabezpečiť starostlivosť o zachovanie a stabilizáciu plošnej výmery lesných pozemkov a rešpektovať lesné pozemky a ich ochranné pásmo ako limitujúci prvok pri územnom rozvoji krajiny
- 8.8 zabezpečiť zachovanie genofondu lesných drevín a udržanie priaznivej druhovej a vekovej štruktúry,
- 8.10 rozvíjať tradičnú remeselnú výrobu, doplnkové výroby a nevýrobné činnosti súvisiace s poľnohospodárskou a lesnou činnosťou, ako integrovanú súčasť hospodárenia na pôde podporujúce rozvoj vidieka,
- 8.11 vychádzať v územnom rozvoji predovšetkým z princípu rekonštrukcie a sanácie existujúcich stavebných a poľnohospodárskych areálov,
- 8.12 vychádzať pri rozvoji priemyslu a stavebníctva nielen z ekonomickej a sociálnej, ale aj územnej a environmentálnej únosnosti územia so zohľadnením špecifik jednotlivých regiónov kraja,

V časti II. Verejnoprospešné stavby:

Verejnoprospešné stavby spojené s realizáciou uvedených záväzných regulatívov sú tieto:

- 1. Cestná doprava
 - 1.6.2. cesta č. II/547 v úseku Spišské Podhradie (Prešovský kraj, I/18) Krompachy – Košice, s obchvatmi sídiel Spišské Vlchy, Krompachy, Veľký Folkmar s úpravami trasy v horskom prechode Jahodná,
- 2. Železničná doprava
 - 2.1. modernizácia železničnej trate hlavného magistrálneho ťahu Žilina – Košice – Čierna nad Tisou na rýchlosť 120 – 160 km/hod.
- 5. Nadradená technická infraštruktúra
 - 5.7. stavby zariadení zabezpečujúcich zásobovanie elektrickou energiou
 - 5.7.2. 2x400 kV vedenie ZVN v súbehu s existujúcimi vedeniami V407 Liptovská Mara - Spišská Nová Ves a V408 Spišská Nová Ves – Lemešany,

3) Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce

3.1. Retrospektívny demografický vývoj obce

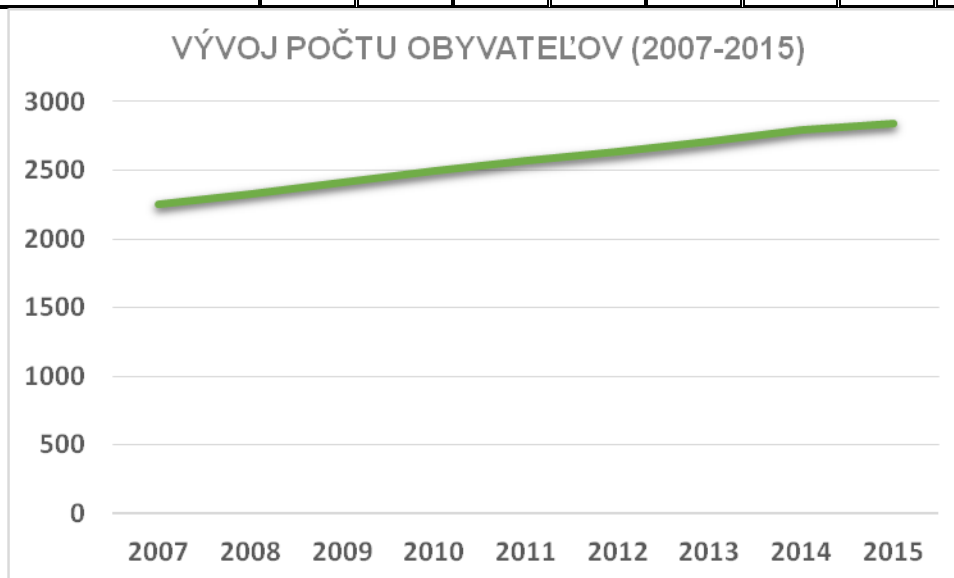
K základným demografickým ukazovateľom patrí aj dynamika obyvateľstva, ktorá sa vyjadruje prirodzeným a migračným pohybom.

Tabuľka č. 1 uvádza vývoj počtu obyvateľov za posledných 9 rokov. V sledovanom období (2007 – 2015) sa počet obyvateľov zvyšoval - nadväzujúc na predchádzajúce obdobie od r. 1961 demografická krivka aj od r. 2007 vykazuje rastúci trend, ktorý je však výrazne dramatickejší ako v predchádzajúcich obdobiach.

V súčasnosti je celkový počet obyvateľov v obci 2844 (rok 2015). Na základe štatistických údajov možno konštatovať, že obyvateľstvo obce Richnava je dynamicky rastúcou populáciou vďaka neustálemu nárastu rómskej populácie, ktorá tvorí väčšinu obyvateľstva obce.

Tabuľka 1 Vývoj počtu obyvateľov v obci v období od 2007 do 2015

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
počet obyvateľov k 31.12.	2251	2332	2413	2495	2575	2634	2710	2799	2844
počet narodených/zomretých	91/ 17	103/ 10	81/ 17	106/ 25	94/ 13	86/ 23	107/ 16	97/ 13	57/ 13
prirodzený prírastok/úbytok	74	93	64	81	81	63	91	84	44
počet prisťahovaných/odšťahovaných	27/ 15	15/ 27	28/ 11	7/ 16	16/ 17	15/ 19	11/ 16	25/ 20	11/ 10
migračný prírastok/úbytok	12	-12	17	-9	-1	-4	-5	5	1
celkový prírastok/úbytok	86	81	81	72	80	59	86	89	45

Zdroj: PRO

Z vyššie uvedených údajov vyplýva skutočnosť, že relatívny medziročný nárast v sledovanom období sa pohyboval od 1,61- do 3,3 %.

3.2.Štruktúra obyvateľstva podľa veku a pohlavia

Dôležitou charakteristikou ľudských zdrojov je veková štruktúra obyvateľstva v kategóriách predproduktívny (0-14 rokov), produktívny (15-65 rokov) a poproduktívny vek (65 a viac rokov). Veková štruktúra je základným ukazovateľom pre posúdenie budúceho vývoja populácie.

Z hľadiska vekovej štruktúry obyvateľstva najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku (52,64%). Najmenší podiel na obyvateľov v poproduktívnom veku (3,66 %). Uvedené údaje dokumentuje tabuľka č. 2 a graf.

Tabuľka 2 Veková štruktúra obyvateľstva

VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA	MUŽI	ŽENY	SPOLU
predproduktívny vek (0-14 rokov)	616	627	1243
produktívny vek (15-65 rokov)	766	731	1497
poproduktívny vek (65 a viac rokov)	35	69	104

Zdroj: PRO

3.3.Štruktúra obyvateľstva podľa národnosti

Podľa výsledkov sčítania môžeme obyvateľstvo hodnotiť aj z hľadiska národnostnej štruktúry. Z pohľadu národnostného zloženia výrazne prevláda rómska národnosť. Počet obyvateľov, ktorí sa hlásia svojou príslušnosťou k rómskej národnosti je 2226, čo predstavuje 78,27 % z celkového počtu. Zvyšok obyvateľov je slovenskej národnosti, tvoria 21,69 % z celkového počtu.

Tabuľka 3 Národnostná štruktúra obyvateľov

NÁRODNOSŤ	POČET OBYVATEĽOV	PODIEL V %
slovenská	617	21,69
maďarská	0	0,00
rómska	2226	78,27
rusínska	0	0,00
ukrajinská	0	0,00
česká	0	0,00
ruská	0	0,00
ostatné	0	0,00
nezistená	1	0,04

Zdroj: PRO

3.4. Štruktúra obyvateľstva podľa náboženstva

Z hľadiska náboženského vyznania je štruktúra obyvateľstva rôznorodá. Napriek tomu možno tvrdiť, že dominantným náboženstvom v obci je rímskokatolícke vierovyznanie, nakoľko až 70,22 % sa hlási k tomuto náboženstvu. Takmer pri štvrtine obyvateľstva je vierovyznanie neznáme.

Tabuľka 4 Náboženská štruktúra obyvateľstva

NÁBOŽENSTVO	POČET OBYVATEĽOV	PODIEL V %
rímskokatolícka cirkev	1997	70,22
gréckokatolícka cirkev	52	1,83
evanjelická cirkev augsburského vyznania	9	0,32
reformovaná kresťanská cirkev	13	0,46
pravoslávna cirkev	4	0,14
náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	2	0,07
kresťanské zbory	55	1,93
apoštolská cirkev	1	0,04
iné	84	2,95

Zdroj: PRO

3.5. Štruktúra obyvateľstva podľa vzdelania

Tabuľka 5 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

NAJVYŠŠIE DOSIAHNUTÉ VZDELANIE	POČET OBYTATEĽOV	PODIEL V %
základné	579	20,36
stredné odborné bez maturity	117	4,11
učňovské bez maturity	172	6,05
úplne stredné učňovské s maturitou	50	1,76
úplne stredné odborné učňovské s maturitou	308	10,83
gymnázium	41	1,44
vysokoškolské - 1. stupeň	12	0,42
vysokoškolské - 2. stupeň	33	1,16
vysokoškolské - 3. stupeň	2	0,07
bez školské vzdelania	1034	36,36
bez udania školského vzdelania	496	17,44

Zdroj: PRO

Obyvatelia obce Richnava sú hlavne bez školského vzdelania (36,36 %) - spolu s obyvateľmi bez udania školského vzdelania (17,44 %) tvoria 53,8 % obyvateľov obce.

Ďalšou skupinou sú obyvatelia obce, ktorí majú základné a stredné vzdelanie - percentuálne zastúpenie tejto skupiny obyvateľov je 44,55 % z celkového počtu.

Vysokoškolské vzdelanie má ukončené len 1,65 % občanov.

Jedným z dôvodov nízkej úrovni vzdelania je aj prítomnosť rómskeho etnika.

Bez školského vzdelania je až 36,36 % obyvateľov obce a spolu s obyvateľmi bez udania školského vzdelania (17,44 %) tvoria 53,8 % obyvateľov obce.

Nakoľko úroveň vzdelanosti populácie sa v súčasnej etape socioekonomického rozvoja stáva jedným z predpokladov, ktoré významným spôsobom vplyvajú na celkovú schopnosť rozvoja územia, koncept ÚPN- O vytvára priestorové predpoklady pre vybudovanie štruktúry výchovnovzdelávacích inštitúcií tak, aby bolo možné od útleho veku po dospelosť zabezpečiť vzdelanie detí (ale aj dovzdelávanie ich rodičov) v nadväznosti na ponukové plochy pre rozvoj výroby, v ktorej by mohli nájsť uplatnenie sa na trhu práce.

3.6. Ekonomická aktivita obyvateľstva

Jednou zo základných sociálno-ekonomických klasifikácií triedenia obyvateľstva je ekonomická aktivita. V obci je alarmujúco vysoká nezamestnanosť, predovšetkým v marginalizovaných rómskych komunitách a sociálne odkázaných komunitách.

Pretrvávajúca chudoba, chýbajúce pracovné návyky, ako aj nedostačujúca odborná kvalifikácia pracovníkov má negatívny vplyv a dopad na rozvojové zámery obce. Problematická je v niektorých prípadoch spoločenské začlenenie rómskej populácie a ich uplatnenie sa na trhu práce.

Tabuľka 6 Ekonomická aktivita obyvateľstva

EKONOMICKÁ AKTIVITA	POČET OBYVATEĽOV	PODIEL V %
pracujúci	379	13,33
pracujúci dôchodcovia	17	0,60
osoby na materskej dovolenke	9	0,32
osoby na rodičovskej dovolenke	15	0,53
osoby v domácnosti	136	4,78
nezamestnaní	314	11,04
študenti	57	2,00
deti do 16 rokov	1087	38,22
iné	90	3,16
dôchodcovia	237	8,33
nezistené	503	17,69

Zdroj: PRO

Z údajov uvedených v tabuľke vyplýva, že najvyšší počet obyvateľov tvoria deti do 16 rokov a obyvatelia s nezistenými ekonomickými aktivitami. Pomerne rovnaký počet obyvateľov tvoria pracujúci obyvatelia ako obyvatelia nezamestnaní. Ďalšou väčšiu skupinu tvoria dôchodcovia a nakoniec osoby v domácnosti. Ostatní obyvatelia majú nízky percentuálny podiel v tejto ekonomickej štruktúre (študenti, osoby na materskej dovolenke, pracujúci dôchodcovia a osoby na materskej dovolenke).

Súčasný predpoklad pre ekonomické aktivity v obci a jej bezprostrednom okolí sú z hľadiska skutočnosti, že v súčasnosti a aj v návrhovom období bude obyvateľstvo obce pozostávať hlavne z rómskych komunít, veľmi obmedzené.

Koncept ÚPN-O Richnava vytvára priestorové predpoklady na vytvorenie pracovných miest pre obyvateľov obce, ako aj priestorové predpoklady na zabezpečenie zdravotnej starostlivosti a výchovnovzdelávacích procesov rómskych detí od útleho veku až po dospelosť tak, aby mohla byť zabezpečená kontinuita výchovy a pokračovania v pracovnom procese (vytvorenia pracovných návykov) bez nutnosti cestovania, a tým vytvára aj predpoklady k zvýšeniu ekonomickej aktivity obyvateľstva obce.

3.7. Domový a bytový fond

Obyvatelia obce Richnava bývajú v rodinných domoch, výnimkou je jeden bytový dom. Údaje v tabuľke sú poskytnuté obecným úradom a sú z roku 2011 (okrem údajov o počte trvalo obývaných rodinných domov v jadrovej obci a počtu neobývaných domov, ktoré sú aktualizované z PRO), čiže súčasný počet domov v rómskej osade je vzhľadom na vzrast počtu obyvateľov uvedených v tabuľke č.1 podstatne väčší.

Tabuľka 7 Stav bytového a domového fondu

STAV BYTOVÉHO A DOMOVÉHO FONDU	POČET
trvalo obývané rodinné domy v jadrovej obci	230
trvalo obývané rodinné domy v rómskej osade 1	196
trvalo obývané rodinné domy v rómskej osade 2	125
trvalo obývané bytové domy	1
neobývané domy/byty	49
CELKOM	601

Zdroj: Štatistický lexikón obcí SR 2011, PRO

Z tabuľky č.7 vyplýva skutočnosť, že priemerná obložnosť bytu v rómskej osade je cca 6 obyv./ 1 b.j.

3.8. Prognóza vývoja počtu obyvateľov a počtu bytov

Väčšina okresov v košickom regióne zaznamenáva prírastky obyvateľstva prakticky počas celého prognózovaného obdobia do roku 2040 a veková štruktúra v týchto regiónoch zostáva relatívne mladá. Najväčšie prírastky obyvateľstva z migrácie sa očakávajú v bezprostrednom zázemí mesta Košice a Prešov. Prírastky dôsledkom vysokej plodnosti obyvateľstva sa očakávajú na východnom Slovensku.

V zmysle „Prognózy vývoja obyvateľov v okresoch SR do roku 2025“ (INFOSTAT, Výskumné demografické centrum Bratislava, november 2008) a doterajšieho vývoja obyvateľstva možno očakávať nasledovný demografický vývoj obce:

Prognóza vývoja počtu obyvateľov v obci Richnava do roku 2040:

Rok	2015	2020	2025	2030	2035	2040
Počet obyvateľov	2844	3 345	3935	4629	5444	6400

Pri predpokladanom náraste počtu obyvateľov priemerne max. 3,3 % ročne (vychádzajúc z výsledku doterajšieho vývoja počtu obyvateľov obce v sledovanom období) v koncepte ÚPN-O z prognózy vyplýva v návrhovom období do r. 2040 počet obyvateľov v obci Richnava cca 6 400.

Vzhľadom na skutočnosť, že populačná krivka narastá zásluhou rómskej komunity, je možné počítať s vyššou priemernou obľobnosťou - t.j. cca 3,8 obyv./ b. j. , z čoho vyplynula potreba celkového počtu 1685 b.j., z toho navrhovaných 1404 b. j..

4) Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie riešenej obce do systému osídlenia

4.1. Zhodnotenie významu obce v štruktúre osídlenia

• Z histórie obce:

Prvá písomná zmienka o obci Richnava sa datuje do roku 1246, kedy sa nazývala Rihno. V ďalšom historickom vývoji sa jej názov menil až po dnešný názov z roku 1948- Richnava. Od roku 1790 obec používala pečať zobrazujúcu na trojvrší stojaceho bájneho vtáka Fénixa s rozľahnutými krídlami, ktorý sa pozerá do slnka. Táto sa stala predlohou aj súčasného erbu obce.

V Richnave bol založený v roku 1261 kláštor križovníkov svätého hrobu.

Prvým známym majiteľom bol comes Eugen, syn Jána „de Rychnou“ v roku 1300. Zomrel asi v roku 1304 bez dediča. Na prelome 18. a 19. storočia bol vybudovaný Kostol sv. Márie Magdalény.

Po bitke pri Rozhanovciach od roku 1336 sa Richnava dostala do majetku Perínskych (Perényi) a v ich držbe zostala až do polovice 15. storočia. V 15. storočí v obci vznikol strážny hrad a obec sa stala strediskom hradného panstva, ktoré tvorili Richnava, Kluknava, Hrišovce, Olcava, Kaľava, Folkmár, Jaklovce, Žakarovce, Margecany, Slovinky, Krompachy.

V roku 1442 sa vlastními stali bratrci pod vedením kapitána hradu Jána Talafúsa, až do roku 1460, kedy sa stala majetkom Zápoľských. Po nich dostali panstvo Thurzovci.

Po roku 1543, keď umiera Alexius Thurzo, sa v Richnave usadil Andrej Báthory, manžel Alexiovej najstaršej dcéry. Po vymretí Thurzovcov Richnavské panstvo získal Ján Rottal a jeho brat. Po ich smrti získavajú majetky Csákyovci. V auguste r. 1831 je Richnava na čele s richtárom Jurajom Harmanom ako jedno z centier východoslovenského roľníckeho povstania, ktoré však bolo potlačené a dňa 14. októbra sú vodcovia popravení. V polovici 16. storočia bolo v obci len 7 celých polopodanských usadlostí. Ostatné boli opustené. Hlavnou obživou obyvateľstva bolo v tom čase poľnohospodárstvo, baníctvo, okolité maše, hámre, ťažba dreva a uhliarstvo. V roku 1787 mala obec 61 domov a 436 obyvateľov. V roku 1828 mala 56 domov a 407 obyvateľov. Obyvatelia sa zaoberali poľnohospodárstvom a pracovali v priemyselných podnikoch v Krompachoch. Po roku 1918 pracovali v lesoch a poľnohospodárstve. Nemecké vojská koncom II. svetovej vojny obec 20.1.1945 vypálili a 21.1.1945 ju dobili Sovietske vojská.

Po roku 1881 bola obec administratívne začlenená pod Spišskú župu; pred rokom 1960 pod okres Gelnica, kraj Košice; po roku 1960 pod okres Spišská Nová Ves, kraj Východoslovenský.

• Súčasnoscť:

Obec Richnava patrí do okresu Gelnica, ktorý je súčasťou severozápadnej časti Košického samosprávneho kraja. Leží na okraji rozvojovej osi tretieho stupňa - hornádska rozvojová os Spišský Štvrtok- Spišská Nová Ves- Krompachy- Košice.

Severovýchodná časť katastrálnej hranice obce Richnava je zároveň súčasťou hranice Košického a Prešovského samosprávneho kraja a zdieľa spoločné časti katastrálnych hraníc s obcami Kluknava, Hrišovce, Vĺťaz, Kaľava a mestom Krompachy.

Obec Richnava sa nachádza vo východnom výbežku Hornádskej kotliny. Kataster obce sa rozprestiera z prevažnej časti na južných svahoch pohoria Branisko, len malá časť na pravom brehu Hornádu za železničnou traťou č. 180 vedúcou z Košíc do Žiliny a za cestou II. triedy II/547 Košice- Spišské Podhradie leží na severných svahoch Slovenského rudohoria.

Samotná obec leží na ceste III. triedy III/3270 (pôvodné značenie III/018187) Richnava- Hrišovce, ktorá sa napája na cestu III/3420 (pôvodné značenie III/018186) spájajúcu cestu II/547 s cestou I. triedy I/18 , resp. diaľnicou D1 v Prešovskom kraji prechádzajúc sčasti cez zastavané územie obce Richnava a osou obytnej zástavby v obci Kluknava.

Obec je plynofikovaná, nemá však verejný vodovod a splaškovú kanalizáciu, čo je vážny problém, ktorý je potrebné urgentne riešiť. Na elektrizačnú sústavu je napojená z 22 kV vonkajšieho vedenia č. 204 Krompachy- Prakovce. Katastrálnym územím obce prechádzajú trasy VN vedenia elektrickej energie 110 a 400 kV sčasti zasahujúc aj časť zastavaného územia obce.

Historické pamiatky v obci Richnava sú zanedbané a slabo zdokumentované, napriek ich potenciálu stať sa lákadlom pre turistov.

Zaraďuje sa k vidieckym sídlam, ktoré majú poľnohospodársky charakter s prevažujúcou obytňou funkciou. Vzhľadom na tesnú blízkosť priemyselnej časti Krompách je však poľnohospodárska činnosť v katastri limitovaná hygienickými pásmami regulácie pestovania poľnohospodárskych plodín a pôvodne kvalitné prírodné prostredie obklopujúce obec je značne znehodnotené.

Faktorom znehodnocujúcim prírodné, ale aj životné prostredie je nekontrolované rastúca rómska osada rozprestierajúca sa za cestou II/547 na severných svahoch Slovenského rudohoria. Pešie napojenie tejto osady na obec je riešené pri križovaní so železnicou mimoúrovňovo- podchodmi, avšak križovanie s cestou II/547 je úrovňové a vytvára tak stresové situácie ako pre obyvateľov tejto lokality, tak aj pre prechádzajúcich vodičov osobnej, hromadnej a nákladnej automobilovej dopravy.

4.2. Návrh záujmového územia a začlenenie riešenej obce do systému osídlenia:

4.2.1. Návrh záujmového územia:

Z povahy geomorfologického členenia územia, spoločnej histórie , ako aj dopravno-priestorových väzieb má obec Richnava mimoriadne úzky vzťah k susednej obci Kluknava, k mestu Krompachy, ale aj k obci Hrišovce, ku ktorej jediný dopravný prístup vedie cez zastavané územie obce Richnava.

Vyššiespomenuté dôvody bolo potrebné mať na zreteli pri návrhu nových komunikačných väzieb, ako aj pri návrhu nových inžinierskych sietí, a to hlavne chýbajúcej splaškovej kanalizácie a ČOV a zásobovania pitnou vodou.

V koncepte ÚPN-O Richnava je rešpektovaná modernizácia železničnej trate Žilina - Košice , úsek trate Krompachy(mimo)-Kysak pre rýchlosť 160 km/h s riešením novej trasy železničnej trate č. 180 a novej zastávky Richnava v súlade s podkladmi DÚR poskytnutými firmou SUDOP Košice, a. s. týkajúcimi sa úseku prechádzajúceho katastrálnym územím obce Richnava.

Trasovanie preložky cesty II/547 vyplývajúcej z riešenia vyššiespomenutej modernizácie železnice umožní priestorovo umiestniť nové napojenie obce Richnava na nadradený cestný komunikačný systém v juhozápadnej časti katastra smerom od Krompách z dôvodu odľahčenia dopravného zaťaženia jestvujúcej križovatky ciest II/547 a III/34020 a sprístupnenia navrhovaných lokalít v západnej časti k.ú. obce Richnava.

Riešenia dopravných závad, ako aj navrhované cyklistické a turistické prepojenia medzi obcou Richnava a jestvujúcimi turistickými a cyklistickými chodníkmi sú podrobne popísané v kapitole č. 12.1.Doprava.

Riešenie zásobovania pitnou vodou v koncepte ÚPN-O Richnava nadväzuje na koncepciu "Krompašského skupinového vodovodu", avšak so zmenou lokalizácie vodojemu, resp. vodojemov- a riešením zásobovania pitnou vodou okrem Richnavy a Kluknavy aj obce Hrišovce. Nakoľko najviac obyvateľov v návrhovom období pribudne na území obce Richnava, a zároveň sa katastrálne územie Richnavy nachádza v geografickom strede medzi obcami Kluknava a Hrišovce, navrhujeme v koncepte ÚPN-O Richnava umiestnenie dvoch (v alternatíve č. 2 troch) vodojemov na k.ú. obce Richnava a jedného vodojemu na k.ú. Hrišovce.

Vodojemy sú navrhované v troch tlakových pásmach na zabezpečenie potrebných tlakových pomerov v rozvážacích potrubiach pre lokalizáciu navrhovaných plôch v celom navrhovanom území (vrátane susedných obcí Kluknava a Hrišovce).

Koncept ÚPN-O však navrhuje preveriť kapacitu a kvalitu nových vytipovaných vodných zdrojov nachádzajúcich sa mimo zón ohrozenia kontaminácie pôdy toxickými prašnými spádmi, či nadmernými koncentraciami SO_2 , ako aj mimo zón ohrozenia lesov imisiami z priemyselnej činnosti realizovanej v minulosti v Krompachoch (viď výkres č.2 grafickej časti), ktoré by mohli byť buď doplňujúcimi vodnými zdrojmi pre "Krompašský skupinový vodovod", alebo zdrojmi pre samostatné zásobovanie pitnou vodou obcí Hrišovce, Richnava a Kluknava.

Obec Richnava, ako aj susedné obce Kluknava a Hrišovce ležia na území nižšiepoloženom ako je ČOV v Krompachoch. Predpokladaný nárast počtu obyvateľstva v týchto obciach v návrhovom období v r. 2040 je spolu 9100 obyvateľov, z toho v obci Richnava 6400, v obci Kluknava 2000, v obci Hrišovce 700. Súčasne s výstavbou bytov navrhujeme rozšírenie plôch občianskej a technickej vybavenosti, nezávadnej výroby, ako aj plôch športu a rekreácie. V koncepte ÚPN-O navrhujeme riešiť odvádzanie splaškových vôd pre jestvujúcu aj navrhovanú zástavbu prioritne gravitačným spôsobom s riešením lokalizácie čistiarne odpadových vôd (ČOV) v týchto variantoch vyznačených vo výkrese č.1 grafickej časti:

- variant "A" uvažuje so samostatnou gravitačnou splaškovou kanalizáciou pre obec Richnava a s vlastnou ČOV (alternatíva č.1 konceptu ÚPN-O), okrem lokality nachádzajúcej sa v blízkosti ČOV Krompachy, ktorej splašková kanalizácia bude gravitačne odvádzať splašky do tejto ČOV v oboch navrhovaných alternatívach;
- variant "B" navrhuje riešiť odvádzanie splaškových vôd spoločne s obcami Hrišovce a Kluknava gravitačne a s ČOV na k.ú. Kluknava- časť Štefanská Huta (alternatíva č.2 konceptu ÚPN-O) okrem lokality nachádzajúcej sa v blízkosti ČOV Krompachy, ktorej splašková kanalizácia bude gravitačne odvádzať splašky do tejto ČOV v oboch navrhovaných alternatívach;
- variant "C" navrhuje riešiť odvádzanie splaškových vôd spoločne s obcami Hrišovce a Kluknava s napojením navrhovanej kanalizačnej siete na ČOV Krompachy (alternatíva č. 2 konceptu ÚPN-O).

Ochrana zastavaného územia obce Richnava pred povodňami je takisto problematikou týkajúcou sa širšieho územia, nakoľko vhodné hospodárenie v lesoch, na poliach a na vodných tokoch vo vzťahu k zadržiavaniu vody v území vo vyššiepoloženom území nad obcou Richnava sa odrazí na vylepšení pomerov, resp. na zmene pravdepodobnej zátopovej čiary, ktorá nemusí byť doktrínou zakazujúcou výstavbu v tomto území.

V koncepte ÚPN-O Richnava doporučujeme v území proti smeru vodného toku Hornádu zabezpečiť realizáciu obnovenia bývalých meandrov tejto rieky a potokov ústiacich do nej, či vybudovanie priehradok na strmých častiach vodných tokov, retenčných vodných nádrží na častiach vodných tokov s miernejším sklonom terénu a meandrov, či suchých poldrov na najmiernejšom sklone terénu.

Takisto navrhujeme nielen na k.ú. Richnava, ale aj v ostatných k.ú. zadržiavať vodu v území zalesňovaním plôch s BPEJ nevhodnou na orbu či využívanie na pasienky.

Plochy vhodné na orbu nielen v k.ú. Richnava, ale aj v susedných obciach navrhujeme rozčleniť protierozívnymi pásmi zelene a orať tieto priestory v smere vrstevníc tak, aby sa vlaha a potrebné živiny pre pestované plodiny držali v území, neodplavovali sa a nespôsobovali zväčšovanie problémov pri privalových dažďoch a pôdnu a vodnú eróziu.

Podrobne je popísané zásobovanie pitnou vodou, odvádzanie splaškových vôd a vodné toky v kapitole 12.2. Vodné hospodárstvo.

V koncepte ÚPN-O navrhujeme v zmysle § 25a odstavce 2) Zákona NR SR 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov Spoločné obecné chránené územie "Bradlo" obcí Richnava, Kluknava, Hrišovce a Vítaz v severnej časti katastrálneho územia obce Richnava na okraji Braniska v lokalitách "Bradlo" a "Pod skalami" (Po revitalizácii územia bude možné požiadať v budúcnosti o zmenu kategorizácie - t.j. zaradenie do kategórie Prírodná rezervácia). Podrobnejšie je návrh popísaný v kap. 11.4. Ochrana krajiny a významné krajinárske a ekologické štruktúry.

Územie navrhované na ochranu je len orientačné. Upresní sa v ďalších stupňoch ÚPD, resp. samostatným schvaľovacím procesom podľa vyššie spomenutého zákona a vyžiada si spoluprácu zástupcov všetkých dotknutých obcí.

Lokalitu "Podskaly" navrhujeme zároveň na vyhlásenie za Prírodnú pamiatku v zmysle §23 Zákona NR SR 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Vo vzťahu k budúcemu využitiu poľnohospodárskej pôdy, ktorá bola v minulosti kontaminovaná dlhodobým pôsobením imisiami z priemyselných závodov v Krompachoch, bude potrebné v súčinnosti so susednými obcami požiadať Ministerstvo pôdohospodárstva SR o zopakovanie rozborov pôdy v k.ú. obce v zmysle Zákona č.220/2004 Z.z. §8 odst. 5 a o stanovenie aktuálnej regulácie pestovania poľnohospodárskych plodín v zmysle zákona č.307/1992 Z.z. §6 odst.1b).

V koncepte ÚPN-O bolo potrebné posúdiť veľkosť a tvar intenzívne poľnohospodársky využívaných pôdnych celkov nielen z hľadiska ekonomickej efektívnosti, ale aj z hľadiska krajinnoekologického, pôdoochranného, ako aj z hľadiska ochrany pred povodňami. Navrhnuté bolo predovšetkým zalesňovanie (v zmysle zákona č.220/2004 Z.z. §9 a §10) na pôdach s pôdnou eróziou a pôdach so sklonom k tejto erózii vplyvom dlhodobého používania nevhodných agrotechnických postupov a využívanie poľnohospodárskej pôdy na pasenie zvierat, nakoľko ide väčšinou o máloproduktívne pôdy v BPEJ od 7 vyššie. Len v južnej časti k.ú. - v nive Hornádu sa nachádzajú plochy s nižšou BPEJ, kde by mohla byť realizovaná orba a pestovanie plodín v zmysle aktuálnej regulácie pestovania poľnohospodárskych plodín určenej MP SR.

Len koordináciou činnosti v celom širšom území sa môže dosiahnuť zlepšenie vo všetkých oblastiach antropogénnych činností s konečným cieľom - zlepšením životného prostredia, a tým aj vhodných podmienok pre život budúcich generácií v tomto území.

4.2.2. Začlenenie riešenej obce do systému osídlenia:

Nakoľko zo schváleného zadania pre spracovanie ÚPN-O Richnava vyplynula požiadavka na optimalizáciu dopravných a priestorových väzieb so zreteľom na logické a trvaloudržateľné riešenia týchto väzieb s obcami Kluknava, Krompachy a Hrišovce vo všetkých oblastiach rozvoja, bolo nevyhnutné prehodnotiť doterajšie katastrálne hranice medzi Richnavou a Kluknavou, ako aj medzi Richnavou a Krompachmi a navrhnúť nové hranice katastrálneho územia obce Richnava zabezpečujúce priestorovú stabilitu jednotlivých priestorov, ktoré majú v súčasnosti narušené priestorové väzby, a to v štyroch lokalitách:

1. lokalita "Zlatník" a križovatka terajších ciest III. triedy III/3420 a III/3270.

K lokalite "Zlatník" prístupová komunikácia patrí sčasti do k.ú. Kluknava a sčasti do k.ú. Richnava a rodinné domy na jednej strane komunikácie patria do k.ú. Richnava a na druhej strane do k.ú. Kluknava.

Križovatka ciest III. triedy III/3420 a III/3270 je v súčasnosti nevhodne riešená a je dopravnou závadou, ktorú je potrebné riešiť;

2. lokalita "Juhovýchod" nachádzajúca sa na pravom brehu rieky Hornád, tvorí samostatnú enklávu rodinných domov a v súčasnosti je bez logiky rozdelená na dve časti patriace do dvoch katastrov; z ktorých časť ulice patriaca do k.ú. Kluknava nemá na vlastnom katastri žiadne dopravné automobilové prepojenie;
3. lokalita "ČOV Krompachy", ku ktorej dopravné a priestorové väzby sú z mesta Krompachy a jediná poľná cesta vedúca na toto územie patriace do k.ú. Richnava z Richnavy v úseku blížiacemu sa k ČOV už patrí do k.ú. Krompachy a o 50 m ďalej už znova aj s ČOV Krompachy patrí do k.ú. Richnava;
4. lokalita "Ružakovec" - je v súčasnosti zastavaná chatrčami a rodinnými domami tvoriacimi rómsku osadu rozprestierajúcu sa z väčšej časti na k.ú. Kluknava, avšak bez priestorových a dopravných väzieb na samotnú obec Kluknava.

Koncept ÚPN-O môže túto zmenu katastrálnych hraníc takisto ako aj novú hranicu zastavaného územia iba navrhnúť, samotná zmena sa dá dosiahnuť len samostatným legislatívnym procesom mimo procesu obstarávania ÚPN-O - v zmysle § 58 Zákona č. 162/1995 (Katastrálny zákon).

Koncept ÚPN-O Richnava navrhuje riešiť zmenu katastrálnych hraníc vo vyššie spomenutých lokalitách nasledovne :

1. lokalita "Zlatník" je riešená v oboch alternatívach logickým pričlenením sa k obci Kluknava vzhľadom na dopravné vzťahy a dosiahnutie priestorovej celistvosti tejto lokality.
Odlišné je riešenie pričlenenia navrhovanej križovatky ciest III. triedy III/3420 a III/3270, ktorá je v alternatíve č.1 pričlenená do k.ú. Richnava a v alternatíve č. 2 zas do k. ú. Kluknava. V oboch alternatívach je však navrhnuté dopravný priestor pred "Mlynom " (kultúrna pamiatka zapísaná v ÚZPF SR ako Mlyn vodný, č. 4457) pričleniť do k.ú. Kluknava z hľadiska umožnenia bezproblémového dopravného riešenia priestoru pred touto pamiatkou vrátane urbanistického designu zodpovedajúceho významu tejto pamiatky;
2. lokalita "Juhovýchod" je riešená v alternatíve č.1 pričlenením do k.ú. Kluknava vrátane navrhovanej rekonštrukcie križovatky cesty II. triedy II/547 a cesty III. triedy III/3420 a v alternatíve č. 2 pričlenením do k.ú. Richnava. Vzhľadom na priestorové väzby je logickejšia alternatíva č.2 , keďže celá obec Kluknava sa rozprestiera na ľavom brehu rieky Hornád a obec Richnava má na pravom brehu rieky Hornád umiestnené okrem železničnej zastávky aj obytné plochy a plochy občianskej vybavenosti a časť rodinných domov je umiestnená práve v lokalite "Juhovýchod";
3. lokalita "ČOV Krompachy" je riešená v alternatíve č.1 výmenou časti k.ú. Richnava za časť k.ú. Krompachy tak, aby táto lokalita nezávadnej výroby mohla byť bez prerušenia dopravných a priestorových väzieb v jednom katastrálnom území - v k.ú. Richnava a skládka priemyselného odpadu Krompachy- Halňa by zasahovala len do k.ú. Krompachy . V alternatíve č.2 je ČOV Krompachy, ako aj celá skládka priemyselného odpadu Halňa pričlenená do k.ú. Krompachy výmenou za časť k.ú. Krompachy južne od ČOV, ktorá by sa pričlenila do k.ú. Richnava tak, aby funkčné a dopravné vzťahy v tejto lokalite nezávadnej výroby neboli prerušené;
4. lokalita "Ružakovec":
V alternatíve č.1 sú plochy sociálneho bývania riešené v iných lokalitách a lokalita "Ružakovec" je po revitalizácii územia, kde väčšia časť by bola nanovo zalesnená, navrhovaná na umiestnenie nového domu smútku a cintorína v časti, ktorá už bola vyňatá z lesného pôdneho fondu.
V alternatíve č.2 by boli prioritne lokalizované navrhované plochy sociálneho bývania v lokalite "Ružakovec", a to si vyžiada zmenu hraníc k.ú. v tejto lokalite tak, aby celá lokalita bola na k.ú. Richnava a mohla byť riešená ako jednoliaty celok so všetkými väzbami na obec Richnava (dopravnými, technickými , administratívnymi a pod.).
Z hľadiska priestorových väzieb navrhujeme v koncepte ÚPN-O Richnava zvážiť aj alternatívu č. 3 riešenia tohto problému - administratívne spojenie sa obcí Richnava a Kluknava resp. alternatívu č.4- pričlenenie obcí Richnava a Kluknava k mestu Krompachy.

5) Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania obce a návrh funkčného využitia územia obce

• **Súčasný priestorový usporiadanie obce:**

Obec Richnava je pôvodne typickou radovou cestnou dedinou s hromadnou zástavbou. Aj po vypálení v r. 1945 bola obec obnovená v štruktúre pôvodnej zástavby, ktorú charakterizovali trojpriestorové obytné domy na úzkej parcelácii s valbovými strechami situované do hĺbky parciel a ukončované hospodárskymi stavbami s priečne orientovanou stodolou a humnom a nerozsiahlou pridomovou záhradou.

Pre súčasný priestorový usporiadanie obce je charakteristická kompaktnosť jej zástavby a v zásade jednoduchá historicky vyvinutá a postupne dopĺňaná štruktúra roštovej uličnej sústavy determinovaná členitým reliéfom južného svahu Hornádskeho údolia. Jej základ tvorí najdôležitejšia dopravná komunikácia- cesta III/3270 (pôvodné značenie III/018187) vedúca z Kluknavy do Hrišoviec prechádzajúca ťažiskom zástavby obce, na ktorú nadväzujú ostatné miestne komunikácie prístupové a obslužné.

Osobitne je v štruktúre obce vyčlenená zástavba pri železničnej stanici a enkláva rodinných domov v Richnavskom katastri, ktorá je však naviazaná na urbanistickú štruktúru zástavby susednej obce Kluknava a tvorí s ňou jednotný priestorový celok. Podobná situácia je aj v údolí potoka Zlatník.

V severovýchodnej časti zastavaného územia obce sa nachádza nevhodne nad obytným územím situovaný hospodársky dvor Poľnohospodárskeho družstva so sídlom v Kluknave.

Nad cestou II. triedy II/547 je v hlbokéj terénnej mulde a na priľahlom svahu orientovanom na západ ležiacom na katastrálnom území obce Kluknava lokalizovaná spontánne sa rozrastajúca rómska osada "Ružakovec". Stavby v tejto osade sú rozmiestnené v horizontálnych štruktúrach nad sebou na nestabilnom podloží bez patričných základov stavieb a bez akéhokoľvek technického vybavenia a dopravnej infraštruktúry na majetkoprávne nevysporiadaných pozemkoch nielen na katastrálnom území obce Richnava , ale z veľkej časti aj na katastrálnom území obce Kluknava. V tejto lokalite býva prevažná časť obyvateľov obce Richnava.

Možnosti územného rozvoja sťažuje tvar reliéfu s úzkym a hlbokým údolím rieky Hornád so svojim inundačným územím, nadradené líniové komunikačné stavby (cesta II. triedy a železnica) so svojimi ochrannými pásmami a nárokmi na priestorové rozširovanie v južnej časti katastra, ako aj líniové stavby elektrovodov a plynovodov so svojimi ochrannými a bezpečnostnými pásmami severne a západne od zastavaného územia obce a sčasti zasahujúce aj do zastavaného územia obce.

Problematické je východné ohraničenie katastrálneho územia obce Richnava, ktoré sa prelína s katastrálnym územím obce Kluknava (lokalita "Zlatník", ako aj priestor vodného mlyna s technickou pamiatkou "Francisova turbína" s enklávou jedného rodinného domu).

Mimoriadne nevhodné podmienky pre rozvoj bývania má z hľadiska podložia, zamokrenosti terénu, ako aj z hľadiska nutnosti riešenia dopravnej líniovej bariéry- cesty II. triedy, rómska osada "Ružakovec".

Poľnohospodárska výroba realizovaná na hospodárskom dvore poľnohospodárskeho družstva v zastavanom území obce Richnava so sídlom v Kluknave je vzhľadom na svoju lokalizáciu nad obcou Richnava jej nevhodnou dominantou, ktorá zároveň znehodnocuje nižšiepoložené plochy bývania a potencionálne plochy pre rozvoj obce.

• **Návrh priestorového usporiadania obce a funkčného využitia územia:**

V koncepte ÚPN-O Richnava je urbanistická koncepcia priestorového usporiadania obce, ako aj funkčného využitia územia riešená alternatívne- a to v dvoch alternatívach.

V oboch alternatívach je navrhované rešpektovať pôvodný vidiecky charakter obce , ako aj mierku historickej zástavby s jej typickými regionálnymi prvkami v ďalších stupňoch PD.

Funkčné plochy sú navrhované v oboch alternatívach bez vytvárania veľkoobjemových dominánt a zakomponované do prostredia tak, aby vytvorili výrazovo jednoliaty celok s pôvodnou historickou štruktúrou obce pri rešpektovaní jestvujúcich a navrhovaných biokoridorov a ostatných prvkov kostry územného systému ekologickej stability (ÚSES) - regionálneho, ako aj miestneho.

Priestorové usporiadanie obce a funkčné využitie územia je vyznačené v grafickej časti vo výkresoch č.3- Komplexný urbanistický návrh zastavaného územia obce , kde sú znázornené plochy určené na obnovu, prestavbu a asanáciu, ponechané plochy so súčasným využitím, ako aj navrhované funkčné plochy, ktoré sú prednostne lokalizované v prelukách a v blízkom extraviláne obce.

Priestorové usporiadanie navrhovaných funkčných plôch v hraniciach súčasne zastavaného územia obce je v princípe v oboch alternatívach zhodné a líši sa len menšími detailami vo využití niektorých lokalít - napr. v odlišnom návrhu funkčného využitia hospodárskeho dvora poľnohospodárskeho subjektu pri jeho prestavbe a čiastočnej asanácii, nakoľko v oboch alternatívach navrhujeme zmenu funkcie využitia týchto plôch z hygienických dôvodov a bez umiestňovania priestorových dominánt, akou je napr. terajší senník, ktorý navrhujeme rozobrať a postaviť v navrhovanej lokalite, resp. na zmenu funkcie a rekonštrukciu (napr. na viacúčelovú halu a pod.). Navrhovaná lokalizácia hospodárskeho dvora (HD) je však v oboch alternatívach odlišná :

- v alternatíve č. 1 je premiestnenie HD navrhované do severovýchodnej časti k.ú. Richnava s obmedzením počtu ustajnenia hospodárskych zvierat na max. 300 ks v jednotlivých objektoch vzhľadom na ochranné pásmo HD a blízkosť plôch využiteľných vo výhlade na umiestnenie bývania, príp. rekreácie, či občianskej vybavenosti;

- v alternatíve č. 2 juhovýchodnejšie od areálu HD navrhovaného v alternatíve č. 1, ktorý je v tejto alternatíve č.2 navrhovaný na rekreačné využitie, príp. na umiestnenie zariadenia seniorov s opatrovateľskou službou a pod. . V alternatíve č.2 je HD umiestnené na k.ú. Kluknava, kde má perspektívnejšiu možnosť rozvoja smerom severozápadným - smerom na k.ú. Richnava.

Uvoľnené plochy po objektoch ustajnenia hospodárskych zvierat a senníka na hospodárskom dvore PD Kluknava umiestnenom v zastavanom území obce Richnava s ochranným pásmom 500m zasahujúcim veľkú časť obytného územia a znehodnocujúcim bývanie v okolitých obytných plochách, navrhujeme využiť na vybudovanie jednoliatu esteticky pôsobiaceho komplexu s použitím regionálnych stavebných princípov upresnených v ďalších stupňoch PD nasledovne:

- v alternatíve č. 1 s ponechaním prenajímaných objektov na nezávadnú výrobu, variantne na zmenu funkcie na občiansku vybavenosť (administratíva, zdravotné stredisko a pod.), avšak zvyšnú časť areálu navrhujeme z dôvodov nielen hygienických, ale aj z dôvodu ich dominantného priestorového umiestnenia a estetických požiadaviek kladených na tento priestor využiť na lokalizáciu obecného úradu, kultúrneho domu a zdravotného strediska a vytypované priestory využiť po rekonštrukcii na kryté športoviská (príp. viacúčelovú halu) a druhú časť uvoľnenú po asanácii stavebnotechnicky nevyhovujúcich objektov vo východnej časti areálu navrhujeme využiť takisto na lokalizáciu občianskej vybavenosti (základná škola, príp. zariadenie pre seniorov a pod.) ;

- v alternatíve č.2 navrhujeme tento priestor využiť na lokalizáciu občianskej vybavenosti miestneho, príp. nadmiestneho charakteru (základná škola, variantné umiestnenie zariadenia seniorov s opatrovateľskou službou, príp. zariadení komerčného charakteru - penzión s reštauráciou a športoviskami a pod.) s možnosťou delenia na menšie areály.

Obe alternatívy rešpektujú plánovanú modernizáciu trate č.180 v traťovom úseku Kysak-Kropachy navrhovanú v DÚR firmou SUDOP Košice zrušením pôvodného telesa a rešpektovaním trasovania navrhovanej preložky tejto trate vrátane zmeny lokalizácie železničnej zastávky Richnava a umiestnenia nových objektov patriacich železnici v tomto návrhu.

Obe alternatívy však navrhujú zmenu komunikačného napojenia týchto navrhovaných objektov na komunikačný systém obce oproti DÚR., ktoré sú v súlade s navrhovanými riešeniami dopravy v jednotlivých alternatívach a rozdielne je aj využitie plôch vzniknutých zrušením pôvodnej železničnej trate č.180 na k.ú. Richnava v jednotlivých alternatívach, a to nasledovne:

- v alternatíve č. 1 sú na uvoľnených plochách navrhované plochy bývania, občianskej vybavenosti, nezávadnej výroby, prislúchajúcej dopravy (automobilovej, cyklistickej i pešej) a zelene a sčasti sú tieto plochy vrátené do poľnohospodárskeho pôdneho fondu;
- v alternatíve č.2 sú uvoľnené plochy využité hlavne na lokalizáciu plôch dopravných s izolačnou zeleňou a sčasti aj plôch bývania, občianskej vybavenosti, športu a nezávadnej výroby a v blízkosti lesa sú tieto plochy navrhované na zalesnenie.

Zásadným rozdielom v riešení navrhovaných alternatív je priestorové rozmiestnenie plôch sociálneho bývania. V oboch alternatívach je podľa vyjadrenia statika potrebné zrealizovať inžiniersko-geologický prieskum v rómskej osade "Ružakovec" a na základe jeho výsledkov, ktoré určia podmienky výstavby v tejto lokalite, bude pravdepodobne potrebné takmer všetky objekty asanovať. Lokalita Navrhované lokality sociálneho bývania sú v oboch alternatívach riešené komplexne aj s plochami základnej občianskej vybavenosti (materské školy, základné školy, obchody, sociálne služby pre seniorov a pod.).

Lokalizácia týchto plôch je nasledovná:

- v alternatíve č.1 je návrh plôch rodinných domov so záhradami v navrhovanej lokalite "A" (v juhovýchodnej časti k.ú.) rozsiahlejší ako v alternatíve č.2 a lokalizovaný je medzi navrhovanou železničnou traťou a jestvujúcou zástavbou rodinných domov aj na plochách uvoľnených zrušením terajšej trate a od hluku z dopravy je oddelená pásom izolačnej zelene. Lokalita "B" lokalizovaná smerom západným od zastavaného územia obce je takmer zhodná s riešením v alternatíve č.2.

Sociálne bývanie formou terasových (v svahovitom teréne) a átriových domov (v rovinatom teréne) je navrhované v lokalitách:

- "C"- v juhozápadnej časti k.ú. na pravom brehu Hornádu v blízkosti plôch určených na výstavbu sociálnych podnikov na zväčša rovinatom teréne;
- "D a E" - severozápadne od zastavaného územia obce smerom ku kostolu sv. Márie Magdalény na južne orientovaných svahoch
- "F a G" - severne od zastavaného územia obce na južne, západne, juhozápadne a juhovýchodne orientovaných svahoch.

Výhľadové plochy sociálneho bývania sú navrhované severne od obce smerom k Hrišovciam.

- v alternatíve č.2 je návrh plôch rodinných domov so záhradami v navrhovanej lokalite "A" (v juhovýchodnej časti k.ú.) menej rozsiahly na k.ú. Richnava, ale tiahne sa nad jestvujúcu zástavbu rodinných domov v celej juhovýchodnej enkláve bývania na pravom brehu Hornádu.

Sociálne bývanie formou terasových (v svahovitom teréne) a átriových domov (v rovinatom teréne) je navrhované v lokalitách:

- "C"- v priestoroch pôvodnej rómskej osady "Ružakovec" s veľarovito sa rozširujúcim rozvojom smerom južným na svahoch orientovaných na sever, severovýchod a severozápad
- "D" - v juhozápadnej časti k.ú. na pravom brehu Hornádu v blízkosti plôch určených na výstavbu sociálnych podnikov na zväčša rovinatom teréne;
- "E" -severne od zastavaného územia obce na južne, západne a juhozápadne orientovaných svahoch.

Výhľadové plochy sociálneho bývania sú navrhované sčasti severne od obce a severozápadne od zastavaného územia obce smerom ku kostolu sv. Márie Magdalény na južne orientovaných svahoch.

Ďalším rozdielom v alternatívach je rozmiestnenie plôch nezávadnej výroby poskytujúce pracovné príležitosti pre rómsku komunitu (sociálne podniky vybudované štátom), ako aj ponukových plôch nezávadnej výroby pre ostatné podnikateľské subjekty, a to nasledovne:

- v alternatíve č.1 sú najrozsiahlejšie plochy nezávadnej výroby hlavne pre výstavbu sociálnych podnikov , ale aj ponukové plochy pre ostatné podnikateľské subjekty navrhované v západnej časti k.ú. v blízkosti ČOV Kropachy, ďalej medzi navrhovanou železničnou traťou č.180 a cestou II. triedy II/547 vo východnej časti k.ú., v úseku medzi tunelom "Turnisko" a tunelom "Kluknavský" a na časti hospodárskeho dvora, ktorého niektoré objekty sú aj v súčasnosti využité na nezávadnú výrobu, a ktorý je navrhovaný na premiestnenie do alternatívne riešených lokalít vzdialenejších od obytného územia;

- v alternatíve č.2 sú rozsiahle plochy nezávadnej výroby lokalizované v blízkosti lokality " Ružakovec" pod cestou II. triedy II/547 v blízkosti železnice s možnosťou napojenia plôch výroby na železnicu prostredníctvom železničnej vlečky a v blízkosti ČOV Kropachy- sociálne podniky v nadväznosti na navrhované plochy sociálneho bývania .

Rozdielne je aj riešenie využitia nevhodne poľnohospodársky obhospodarovaných bývalých trvalých trávnych porastov severne nad obcou, a to nasledovne:

- v alternatíve č.1 sú východne orientované svahy navrhované na zalesnenie v zmysle Zákona č. 220/2004 Z.z. §9 a §10 a západne orientované svahy sú navrhované na vytvorenie terás oddelených pásmi protierozívnej zelene s využitím ako pasienky - výhľadovo sú určené na rozšírenie obytných plôch a hrebene sú navrhované ako terestrické biokoridory s doporučením ich zalesnenia;

- v alternatíve č.2 sú tieto plochy navrhované na revitalizáciu lesov- zalesnenie v zmysle Zákona č. 220/2004 Z.z. §9 a §10, čím by sa nahradila plocha lesov zabratá na riešenie sociálneho bývania lokalite "Ružakovec", ktorá je aj v súčasnosti postavená na prevažne lesných pozemkoch a zabezpečila by sa vodozádržnosť územia a zároveň možnosť využitia severnej časti k.ú. na rekreačné účely.

Nakoľko zo schváleného zadania pre spracovanie ÚPN-O Richnava vyplynula požiadavka na optimalizáciu dopravných a priestorových väzieb so zreteľom na logické a trvaloudržateľné riešenia týchto väzieb s obcami Kluknava, Kropachy a Hrišovce vo všetkých oblastiach rozvoja, bolo nevyhnutné prehodnotiť doterajšie katastrálne hranice medzi Richnavou a Kluknavou , ako aj medzi Richnavou a Kropachmi a navrhnúť nové hranice katastrálneho územia obce Richnava zabezpečujúce priestorovú stabilitu jednotlivých priestorov, ktoré majú v súčasnosti narušené priestorové väzby, a to v štyroch lokalitách: Zlatník, Juhovýchod, ČOV Kropachy a Ružakovec. Podrobný popis navrhovaného riešenia v oboch alternatívach je popísaný v predchádzajúcej kapitole č.4.2.2.

Koncept ÚPN-O môže túto zmenu katastrálnych hraníc takisto ako aj novú hranicu zastavaného územia iba doporučiť, samotná zmena sa dá dosiahnuť len samostatným legislatívnym procesom mimo procesu obstarávania ÚPN-O v zmysle Zákona č. 162/1995 (Katastrálny zákon) § 58 .

6) Návrh riešenia bývania, občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou, výroby a rekreácie

6.1. Bývanie

- **Súčasný stav:**

Obec Richnava je pôvodne typickou radovou cestnou dedinou s hromadnou zástavbou. Aj po vypálení v r. 1945 bola obec obnovená v štruktúre pôvodnej zástavby, ktorú charakterizovali trojpriestorové obytné domy na úzkej parcelácii s valbovými strechami situované do hĺbky parciel a ukončované hospodárskymi stavbami s priečne orientovanou stodolou a humno a nerozsiahlou prídomovou záhradou, niektoré z nich boli realizované v pôvodnej podobe, resp. boli postavené na základoch a múroch pôvodných stavieb.

Novšia zástavba sa rozvinula do dvoch ulíc paralelných s hlavnou cestou a sporadicky využitými priečnymi krátkymi uličkami. Najnovšia výstavba nenadväzuje na historickú parceláciu. Orientovaná je smerom západným, ale aj južným (pri železničnej stanici) a východným , kde plynulo prechádza do zástavby obce Kluknava bez zreteľného prechodu (takisto aj v lokalite "Zlatník").

Na niektorých pozemkoch rodinných domov sú estetické závady spôsobené nevhodným skladovaním stavebných materiálov, príp. aj vrakov, či pneumatík, ako aj dreva, ktoré je na niektorých z nich aj pílené a spôsobuje znížený komfort bývania na susedných pozemkoch rodinných domov.

Osobitnou stavebnou štruktúrou je rómska osada spontánne vybudovaná v lokalite "Ružakovec" za cestou II. triedy II/547 rozmiestnená v horizontálnych štruktúrach nad sebou na nestabilnom podloží bez patričných základov stavieb a bez akéhokoľvek technického vybavenia a dopravnej infraštruktúry na nevysporiadaných pozemkoch nielen na katastrálnom území obce Richnava , ale z veľkej časti aj na katastrálnom území obce Kluknava. V tejto lokalite býva prevažná časť obyvateľov obce Richnava.

V súčasnosti je v Richnave evidovaných 280 obytných domov, z toho 231 domov je trvale obývaných a zvyšných 49 domov je neobývaných, resp. nevyužívaných na bývanie.

V rómskej osade "Ružakovec" je evidovaný 1 rodinný dom, ostatné objekty sú postavené živelné a nekontrolované na nevysporiadaných pozemkoch bez statického zabezpečenia na potencionálne zosuvných územiach a bez inžinierskych sietí a dopravných komunikácií. Zvyšujúca sa koncentrácia tak veľkého počtu obyvateľov na malej a hygienicky závadnej ploche bez dodržiavania akýchkoľvek noriem je naďalej neprípustná. Môže dôjsť v prípade epidémie k ohrozeniu zdravia obyvateľov celej obce, nakoľko obyvatelia osady užívajú nepitnú vodu z prameňov nachádzajúcich sa pod domami bez kanalizácie.

Niektoré rómske rodiny sa už presídlili do samotnej obce Richnava a zrekonštruovali, či postavili si domy, ktoré majú v legálnej držbe.

- **Návrh:**

Koncept ÚPN-O vychádza z prognózy vývoja počtu obyvateľov a bytov do r. 2040, ktorá je uvedená v kapitole 3 tejto správy.

Pri predpokladanom náraste počtu obyvateľov priemerne max. 3,3 % ročne (vychádzajúc z výsledku doterajšieho vývoja počtu obyvateľov obce v sledovanom období) v koncepte ÚPN-O z prognózy vyplýva v návrhovom období do r. 2040 počet obyvateľov v obci Richnava cca 6 400.

Vzhľadom na skutočnosť, že populačná krivka narastá zásluhou rómskej komunity, je možné počítať s obložnosťou vyššou- 3,8 obyv./ b.j. , z čoho vyplynula **potreba celkového počtu 1685 b.j.**, z toho navrhovaných 1404 b.j..

Úlohou konceptu ÚPN-O bolo navrhnuť rozvojové plochy vhodné pre bytovú výstavbu v kapacitách zodpovedajúcich prirodzenému prírastku obyvateľov obce a preveriť možnosti lokalizácie rozvojových plôch vhodných na výstavbu rodinných domov v zastavanom území aj mimo neho.

Nakoľko prirodzený očakávaný prírastok, hlavne rómskeho obyvateľstva je značný, koncept ÚPN-O rieši možnosti lokalizácie obytných plôch (hlavne sociálneho bývania) alternatívne, a to v dvoch alternatívach:

- alternatíva č.1 (graficky vyjadrená vo výkrese č. 3a) uvažuje okrem návrhu bývania v zastavanom území obce a jeho najbližších plochách vhodných pre výstavbu rodinných domov so záhradami (lokality A a B v uvedenom komplexnom urbanistickom návrhu 3a) so zrušením rómskej osady v lokalite "Ružakovec" a návrhom viacerých lokalít sociálneho bývania na plochách, ktoré majú lepšie podmienky z hľadiska urbanistického, hygienického, ale aj bezpečnostného a ekonomického (lokality C - G v uvedenom komplexnom urbanistickom návrhu 3a).
- alternatíva č.2 (graficky vyjadrená vo výkrese č. 3b) uvažuje okrem návrhu bývania v zastavanom území obce a jeho najbližších plochách vhodných pre výstavbu rodinných domov so záhradami (lokality A a B v uvedenom komplexnom urbanistickom návrhu 3b) s návrhom sociálneho bývania hlavne na plochách pôvodnej osady "Ružakovec" (lokalita C v uvedenom komplexnom urbanistickom návrhu 3b), ale aj na dvoch ďalších lokalitách (D a E).

Podľa druhu zástavby navrhujeme v koncepte ÚPN-O v zastavanom území obce a jeho bezprostrednej blízkosti zástavbu rodinnými domami, príp. polyfunkčnú zástavbu, avšak formou rodinných domov s kompozične zjednotenou časťou určenou na obchody, služby, ubytovanie turistov a pod. - v intenciách stavebného zákona, ako aj zástavbu nízkopodlažnými domami v nadväznosti na už jestvujúci bytový dom a zástavbu terasovými domami sociálneho typu (v teréne so sklonom nad 20%), príp. kobercovú zástavbu átriovými domami sociálneho typu (v rovinnom teréne).

Vo vzťahu k lokalizácii výstavby navrhujeme túto riešiť prioritne v hraniciach zastavaného územia obce (ZÚO)- t.j. intenzívnou formou, ale keďže pri riešení bývania v obci sme vychádzali z filozofie dobrovoľnosti – t.j., že majitelia nadmerných pozemkov majú možnosť (nie povinnosť) tieto pozemky rozdeliť a odpredať, či v rámci rodiny na tomto stavať (avšak už podľa regulatív usmerňujúcich stavebnú činnosť v obci), je potrebné uspokojiť i požiadavky tých záujemcov o výstavbu, ktorým sa nepodarí presvedčiť majiteľov nadmerných pozemkov na odpredaji časti týchto pozemkov, riešime v koncepte ÚPN-O dopyt po stavebných pozemkoch formou extenzívnou (mimo hraníc súčasne zastavaného územia). Lokalizácia plôch bývania mimo zastavaného územia obce- extenzívnou formou je nasledovná:

- v alternatíve č.1 je návrh plôch rodinných domov so záhradami v navrhovanej lokalite "A" (v juhovýchodnej časti k.ú.) rozsiahlejší ako v alternatíve č.2 a lokalizovaný je medzi navrhovanou železničnou traťou a jestvujúcou zástavbou rodinných domov aj na plochách uvoľnených zrušením terajšej trate a od hluku z dopravy je oddelená pásom izolačnej zelene. Lokalita "B" lokalizovaná smerom západným od zastavaného územia obce je takmer zhodná s riešením v alternatíve č.2.

Sociálne bývanie formou terasových (v svahovitom teréne) a átriových domov (v rovinnom teréne) je navrhované v lokalitách:

"C"- lokalita "Sihot" v juhozápadnej časti k.ú. na pravom brehu Hornádu v blízkosti plôch určených na výstavbu sociálnych podnikov na zväčša rovinnom teréne;

"D a E" - lokalita "Nivky" - severozápadne od zastavaného územia obce smerom ku kostolu sv. Márie Magdalény na južne orientovaných svahoch

"F a G" - lokalita "Dlhé" severne od zastavaného územia obce na južne, západne, juhozápadne a juhovýchodne orientovaných svahoch.

Výhľadové plochy sociálneho bývania sú navrhované severne od obce smerom k Hrišovciam.

- v alternatíve č.2 je návrh plôch rodinných domov so záhradami v navrhovanej lokalite "A" (v juhovýchodnej časti k.ú.) menej rozsiahly na k.ú. Richnava, ale tiahne sa nad jestvujúcu zástavbu rodinných domov v celej juhovýchodnej enkláve bývania na pravom brehu Hornádu.

Sociálne bývanie formou terasových (v svahovitom teréne) a átriových domov (v rovinnatom teréne) je navrhované v lokalitách:

"C"- lokalita "Ružakovec" v priestoroch pôvodnej rómskej osady "Ružakovec" s veľarovito sa rozširujúcim rozvojom smerom južným na svahoch orientovaných na sever, severovýchod a severozápad

"D" lokalita "Sihot"- v juhozápadnej časti k.ú. na pravom brehu Hornádu v blízkosti plôch určených na výstavbu sociálnych podnikov na zväčša rovinnatom teréne;

"E" lokalita "Dlhé" severne od zastavaného územia obce na južne, západne a juhozápadne orientovaných svahoch.

Výhľadové plochy sociálneho bývania sú navrhované sčasti severne od obce a severozápadne od zastavaného územia obce smerom ku kostolu sv. Márie Magdalény na južne orientovaných svahoch.

➤ **Intenzívnou formou** výstavby môže v obci pribudnúť :

○ v alternatíve č.1:

- bez potreby novej výstavby prístupových komunikácií :	cca 50 b.j.
- s potrebou výstavby prístupových komunikácií:	cca 65 b.j.

Spolu :	cca 115 b.j.
---------	--------------

○ v alternatíve č.2:

- bez potreby novej výstavby prístupových komunikácií :	cca 50 b.j.
- s potrebou výstavby prístupových komunikácií:	cca 53 b.j.

Spolu :	cca 103 b.j.
---------	--------------

➤ **Extenzívnou formou** výstavby môže v obci pribudnúť :

○ v alternatíve č.1:

- v lokalite "A" :	cca 50 b.j.
- v lokalite "B" :	cca 13 b.j.
- v lokalite "C" :	cca 230 b.j.
- v lokalite "D" :	cca 380 b.j.
- v lokalite "E" :	cca 230 b.j.
- v lokalite "F" :	cca 275 b.j.
- v lokalite "G" :	cca 204 b.j.

Spolu :	cca 1382 b.j.
---------	---------------

○ v alternatíve č.2:

- v lokalite "A" :	cca 23 b.j.
- v lokalite "B" :	cca 12 b.j.
- v lokalite "C" :	cca 820 b.j.
- v lokalite "D" :	cca 270 b.j.
- v lokalite "E" :	cca 270 b.j.

Spolu :	cca 1395 b.j.
---------	---------------

Navrhovaná obložnosť bytu je v ZÚO a v navrhovaných lokalitách "A" a "B" v oboch alternatívach 3,1 obyv./ byt a v ostatných lokalitách bývania (sociálne bývanie) je navrhovaná obložnosť bytu 3,8 obyv./ byt.

Návrh počtu bytov a obyvateľov :

Obdobie	Počet bytových jednotiek (b.j.)	Počet obyvateľov
Východiskový stav (r.2016):		
v ZÚO	260	600
v rómskej osade	320	2 244
Spolu	580	2 844
z toho využiteľné v návrhovom roku	271	840
Návrh (cca r. 2040)		
Alternatíva č.1:		
V ZÚO :	115	355
Lokalita "A":	50	155
Lokalita "B":	13	40
Lokalita "C":	230	874
Lokalita "D":	380	1444
Lokalita "E":	230	874
Lokalita "F":	275	1045
Lokalita "G":	204	775
Spolu	1497	5562
Návrh (cca r. 2040)		
Alternatíva č.2:		
V ZÚO :	103	320
Lokalita "A":	23	70
Lokalita "B":	12	37
Lokalita "C":	820	3116
Lokalita "D":	270	1026
Lokalita "E":	270	1026
Spolu	1498	5595

Poznámka : Do jestvujúceho počtu b.j. nie je zahrnutých cca 320 b.j. v rómskej osade "Ružakovec", ktoré bude pravdepodobne potrebné podľa vyjadrenia statika asanovať v oboch alternatívach na základe výsledkov inžiniersko-geologických prieskumov, ktoré určia podmienky výstavby v tejto lokalite.

Celkový počet obyvateľov v r. 2040 bude podľa konceptu ÚPN-O Richnava :
v alternatíve č. 1 cca 6402 obyvateľov a v alternatíve č. 2 cca 6435 obyvateľov.

Celkový počet bytov v r. 2040 bude podľa konceptu ÚPN-O Richnava :
v alternatíve č. 1 cca 1768 bytov a v alternatíve č. 2 cca 1769 bytov.

Časová postupnosť realizácie návrhu jednotlivých lokalít je nasledovná: uprednostnené je bývanie v z.ú.o. , zároveň jednotlivé lokality extenzívneho návrhu budú zapĺňané postupne - až po ukončení výstavby v abecedne nižšej lokalite sa začne s výstavbou v nasledujúcej abecedne vyššej lokalite. Je nemožné určiť reálny časový horizont naplnenia tohto návrhu. Je závislý od celkového vývoja nielen v našom štáte, ale na celej planéte. Je však potrebné mať víziu a túto postupne bez zásadných zmien realizovať.

6.2. Občianska vybavenosť, sociálna infraštruktúra

• Súčasný stav:

Za prevažnou väčšinou zariadení charakteru vyššej občianskej vybavenosti, ako aj za špecializovanými zdravotnými a sociálnymi službami obyvatelia Richnavy dochádzajú do Krompách, Gelnice, príp. Spišskej Novej Vsi. Policajne spadá obec pod Okresné riaditeľstvo PZ SR v Spišskej Novej Vsi, obvodné oddelenie PZ Krompachy.

Zariadenia základnej občianskej vybavenosti, ktoré by mali uspokojovať predovšetkým každodenné potreby obyvateľov obce, sú podštandardné, resp. chýbajú, alebo sú umiestnené v nevyhovujúcich priestoroch.

Záujmové združenia pôsobiace na území obce Richnava sú nasledovné:

- Klub slovenský turistov Bradlo Richnava – založený v roku 1977
- Telovýchovná jednota Slovan Richnava založená v roku 1992, občianske združenie
- FC Richnava - občianske združenie založené v roku 2012
- Základná organizácia chovateľov poštových holubov Richnava, založená v roku 2001.

Občianska vybavenosť v obci	Áno/ Nie (poznámka)
Kultúrny dom	Áno (nefunkčný, potreba rekonštrukcie)
Dom smútku	Áno (plošne poddimenzovaný, potreba rozšírenia, príp. zmeny lokalizácie a zmeny funkcie tejto budovy)
Cintorín	Áno
Kostol	Áno (dva, potreba rekonštrukcie)
Materská škola	Áno, v spoločnom objekte s Obecným úradom (potreba rozšírenia MŠ a premiestnenia Obecného úradu do inej budovy)
Základná škola Kluknava, elokované pracovisko Richnava pre 1.-4. ročník	Áno (potreba rozšírenia priestorov, príp. vybudovania novej základnej školy a zmenu funkcie tejto budovy)
Základná škola pre ročníky 5.-9.	Nie (žiaci navštevujú ZŠ v Kluknave)
Špeciálna základná škola	Áno (pre rómske deti z Krompách)
Stredná odborná škola Prakovce, elokované pracovisko Richnava	Áno (potreba rekonštrukcie)
Súkromná spojená škola SEZ Krompachy, elokované pracovisko Richnava	Áno
Školské ihrisko	Áno na pozemku špeciálnej školy neprístupné verejnosti
Futbalové ihrisko	Áno (nevhodná orientácia hracej plochy (V-Z)
Ihriská (iné)	Nie
Športová hala	Nie
Telocvičňa	Nie
Kúpalisko (umelé, prírodné)	Nie
Zimný štadión (otvorený, krytý)	Nie
Domov dôchodcov	Nie
Knižnica	Áno (potreba premiestnenia)
Pošta	Nie
Hotely, motely, penzión	Nie
Turistické ubytovne	Nie
Iné zariadenia cestovného ruchu	Nie
Pohostinstvo	Áno (potreba rekonštrukcie)
Obchod, predajne	Áno (u niektorých- potreba rekonštrukcie)
Požiarna zbrojnica	Áno (nedostatočne vybavená)
Zdravotné stredisko	Nie
Obecný rozhlas	Áno
Kino	Nie

Časť zariadení občianskeho vybavenia je umiestnená v obci Kluknava a je využívaná obcami Kluknava, Richnava a Hrišovce. Vzhľadom na ich blízkosť a spoločnú históriu je to pochopiteľné, avšak v tejto situácii, keď netvorí jeden administratívny celok, je nevyhnutné zabezpečiť podmienky na všestranné využitie obyvateľov jednotlivých obcí samostatne.

• Návrh:

Pri rekonštrukcii všetkých zariadení občianskej vybavenosti v obci Richnava bude potrebné počítať s využitím podkrovných priestorov, využitím alternatívnych zdrojov energie pri riešení ich vykurovania, zateplením z dôvodu znižovania bežných nákladov na vykurovanie objektov, ako aj s využitím objektov mimo času ich hlavného využitia (mimo vyučovacieho procesu v školách, mimo otváracích hodín v priestoroch nového obecného úradu a pod.) .

❖ Zariadenia školstva a výchovy

V pôvodnom objekte Základnej školy (kultúrna pamiatka zapísaná v ÚZKP SR) je v súčasnosti umiestnená Špeciálna základná škola slúžiacej pre výchovu cca 100 prevažne rómskych detí . V areáli školy je umiestnené multifunkčné ihrisko slúžiace len pre účely tejto školy.

Prevažná väčšina školopovinných detí z Richnavy dochádza do základných škôl v Krompachoch, Margecanoch a v obci Kluknava, okrem časti detí väčšinou z rómskej osady, ktorých výuka v I. stupni (1.-5. ročník) je realizovaná v objekte pôvodne slúžiacom na účely materskej školy v obci Richnava- v blízkosti vstupu do obce od železničnej stanice. Tento objekt je na využívanie účely nedostatočne vyhovujúci, nakoľko sú v ňom umiestnené iba učebne.

Základná škola v Kluknave, ktorú navštevujú školopovinné deti aj z obce Richnava, nie je vyhovujúca z hľadiska priestorových podmienok na pravidelný nárast žiakov - vid' nasledujúce tabuľky:

Tab.č.1 : Údaje o počte žiakov v šk.r.2013/2014
na Základnej škole v Kluknave 43 - podrobnejšie informácie:

Ročník	0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Špeciálne triedy	Spolu
Počet tried	4	4	3	4	3	2	2	3	3	1	2	31
Počet žiakov	51	88	60	71	61	45	44	63	54	22	15	574
Z toho ŠVVP	0	0	0	1	1	4	1	4	2	2	0	15
Z toho v ŠKD	0	4	4	9	3	4	0	0	0	0	0	24

Zdroj: Správa o výchovno- vzdelávacej činnosti, výsledkoch a podmienkach za šk. r. 2013/2014 podľa vyhlášky Ministerstva školstva SR č.9/2006 Z. z.

Tab. č.2 : Údaje o počte žiakov v šk.r.2014/2015
na Základnej škole v Kluknave 43 - podrobnejšie informácie:

Ročník	0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Špeciálne triedy	Spolu
Počet tried	4	5	3	3	3	3	2	2	3	2	2	32
Počet žiakov	64	85	69	57	58	59	43	43	59	34	15	586
Z toho ŠVVP	0	0	0	1	1	4	1	4	2	2	0	15
Z toho v ŠKD	0	4	4	9	3	4	0	0	0	0	0	24

Zdroj: Správa o výchovno- vzdelávacej činnosti, výsledkoch a podmienkach za šk. r. 2014/2015 podľa vyhlášky Ministerstva školstva SR č.9/2006 Z. z.
(www.zskluknava.edupage.org)

Z vyššie uvedených údajov vyplýva stúpajúci medziročný nárast počtu žiakov na škole v počte 12 , t.j. cca 13% z pribudnutého počtu obyvateľov v danom období a z toho vyplývajúca tendencia zvyšovania počtu tried na škole.

V elokovanom pracovisku v Richnave sa vyučuje na 100%-nú dvojsmennosť. Okrem potreby priestorového rozšírenia a potreby rekonštrukcie telocvične je problémom školy aj nedostatok odborných učební (jazykové laboratórium, učebne hudobnej a výtvarnej výchovy a chémie).

V zástavbe rodinných domov v centre obce pri kostole sa nachádza objekt elokovaného pracoviska Strednej odbornej školy v Prakovciach.

• **Návrh:**

Vychádzajúc z analýzy doterajšieho nárastu počtu žiakov na základnej škole v Kluknave, ako aj z predpokladaného každoročného zvyšovania sa ich počtu, uvažujeme v návrhovom roku 2040 s cca 18 %-ným nárastom žiakov z počtu pribudnutého obyvateľstva. Z uvedeného vyplýva nasledujúci nárast školopovinných detí:

- v alternatíve č. 1 pribudne cca 640 žiakov
- v alternatíve č. 2 pribudne cca 654 žiakov.

Koncept ÚPN-O má za úlohu vo vzťahu k predpokladanému nárastu obyvateľstva riešiť priestorové možnosti lokalizácie edukačných zariadení hlavne pre narastajúci počet rómskych detí. Tie je potrebné podchytiť už v skorom veku a ich výchovu realizovať vo viacerých menších školách a nie v anonymných veľkokapacitných školách.

Z psychologického hľadiska je dôležité zapojiť do výchovy detí a rómskej mládeže celú komunitu, ktorá by mohla participovať aj na kontrole ich chovania a výuky. Je dôležité vypestovať v týchto komunitách pocit zodpovednosti za svoju budúcnosť, ktorá tkvie hlavne vo výchove detí a mládeže.

Z vyššie spomenutých dôvodov koncept ÚPN-O navrhuje riešiť v každej navrhovanej lokalite sociálneho bývania aj lokalizáciu materských škôl a základných škôl od 1.-5. ročník, príp. až po 9. ročník.

Materské školy lokalizujeme v lokalitách sociálneho bývania na spoločných plochách so zariadeniami pre seniorov, resp. v ich tesnej blízkosti z psychologického, ale aj materiálne-technického hľadiska.

Variantne je priestor pre základnú školu (roč.1.-5.) navrhovaný nasledovne :

- vo variante "A" je navrhovaný v oboch alternatívach vo východnej časti hospodárskeho dvora po jeho premiestnení. V prípade školy pre 1.-9. ročník by bola zabratá väčšia plocha areálu aj s niektorou z budov pre priestory telocvične, resp. by bola využitá viacúčelová hala obecná aj pre ZŠ (napr. senník a pod.- upresní sa v ďalších stupňoch PD);
- v alternatíve č. 1 je vo variante "B" navrhovaný v rozšírenej lokalite bývania v juhovýchodnej časti obce;
- v alternatíve č. 2 je vo variante "B" po rekonštrukcii (prístavbe a nadstavbe) terajšieho zázemia futbalového ihriska .

Zariadenia školstva a výchovy pre rómsku komunitu sa budú budovať postupne s jednotlivými lokalitami sociálneho bývania a ich kapacity sa upresnia v ďalších stupňoch PD.

❖ **Zdravotnícke zariadenia a zariadenia sociálnej starostlivosti**

Zariadenia zdravotníckej a sociálnej starostlivosti v obci Richnava absentujú.

Vzhľadom na predpokladaný nárast počtu obyvateľov predovšetkým rómskej národnosti, bolo nevyhnutné v koncepte ÚPN-O uvažovať s lokalizáciou zdravotného strediska, ktoré by poskytovalo základnú zdravotnú starostlivosť vrátane zdravotníckych služieb (lekáreň, predajňa zdravotníckych potrieb a pod.) obyvateľom obce Richnava, príp. aj susedným obciam. Zdravotné stredisko navrhujeme umiestniť v oboch alternatívach variantne, a to nasledovne: vo variante "A" v zrekonštruovaných priestoroch objektu bývalej materskej školy v súčasnosti využívaného ako elokované pracovisko ZŠ v Kluknave pre ročníky 1.-5., vo variante "B" pri navrhovanom obecnom úrade a kultúrnom dome po rekonštrukcii a vo variante "C" v komplexe navrhovanej občianskej vybavenosti (obecný úrad, kultúrny dom, viacúčelová hala, reštaurácia a pod. po premiestnení hospodárskeho dvora mimo zastavané územie obce a vo variante "D" v objekte terajšej železničnej zastávky Richnava.

Ďalšie zdravotnícke služby budú poskytované tak ako doteraz aj v návrhovom období v Krompachoch, príp. v Margecanoch.

Aj keď v súčasnosti nie je problematika riešenia sociálneho zariadenia pre poproduktívne obyvateľstvo v samotnej obci Richnava naliehavá, vzhľadom na predpokladaný nárast obyvateľstva v návrhovom období a veľký počet obyvateľstva v produktívnom veku v súčasnom období, uvažujeme s alternatívnymi lokalizáciami zariadenia pre seniorov, príp. aj so zariadením opatrovateľskej služby, avšak pre rómsku komunitu navrhujeme zriaďovať tieto zariadenia v každej navrhovanej lokalite v spoločných plochách s materskými školami, príp. aj jasľami vychádzajúc zo spolupatričnosti, ktorá je pre túto komunitu charakteristická.

❖ Kultúrne zariadenia

V súčasnosti sú kultúrne zariadenia v obci Richnava zastúpené týmito objektmi:

- kultúrnym domom - objekt kultúrneho domu s kapacitou sály 150-200 miest v obci Richnava je v nefunkčný - je v nevyhovujúcom stavebnotechnickom stave, takže priestor, v ktorom by mohlo dochádzať k rôznym kultúrno-spoločenským podujatiam v obci absentuje;
- obecnou knižnicou (nachádza sa v budove materskej školy a prevádzkuje ju obec);
- kostolmi (v obci sa nachádza rímsko-katolícky kostol sv. Michala a mimo zastavaného územia obce kostol sv. Márie Magdalény)
- domom smútku vybudovanom pri kostole sv. Michala.

• Návrh:

V súlade s ÚPN-VÚC Košického kraja, ktorého Zmeny a doplnky z r 2014 podporujú výstavbu nových kultúrnych zariadení ako neoddeliteľnú súčasť poskytovania kultúrnych služieb obyvateľstvu a zachovania kultúrneho dedičstva, navrhujeme v koncepte ÚPN-O variantné lokalizácie kultúrneho domu .

Variant "A" uvažuje s rekonštrukciou bývalého kultúrneho domu takým spôsobom, aby jeho priestory boli využité aj pre potreby obecného úradu (s návrhom na rozšírenie plôch o susedné pozemky- v každej alternatíve ide o iný pozemok) , variant "B" uvažuje s lokalizáciou nového kultúrneho domu v priestoroch terajšieho nevhodne lokalizovaného hospodárskeho dvora PD Kluknava spolu aj s umiestnením obecného úradu a zdravotného strediska..

V rámci budovania jednotlivých lokalít bývania pre rómske komunity, navrhujeme v každej z nich vybudovať kultúrno-spoločenské zariadenia na spoločných plochách so školami z dôvodu lepšieho využitia priestorov.

V koncepte ÚPN-O navrhujeme využiť priestory bývalého hradu (resp. ich viditeľnú ruinu veže) a príslušné pozemky a objekty na lokalizáciu minimúzea s izbou ľudových tradícií a pod. z dôvodu možnosti lepšej propagácie zaujímavej histórie tejto obce.

Ďalej navrhujeme kostoly v obci sprístupniť turistom s presným vymedzením návštevných hodín a zabezpečením sprievodného výkladu o ich histórii.

❖ Zariadenia športu a telovýchovy

V južnej časti obce na ľavom brehu Hornádu má obec postavené futbalové ihrisko s trávnatým povrchom s objektom zázemia pre športovcov (šatne, sociálne zariadenia), ktoré je umiestnené v obytnej zástavbe bez možnosti rozšírenia športovísk a s nevhodnou orientáciou hracej plochy (východo- západnou) a rozmermi, ktoré sú nepostačujúce na vyššie súťaže. Špeciálna základná škola má vo svojom areáli umiestnené multifunkčné ihrisko slúžiace len pre účely tejto školy.

Pre spontánne športové aktivity detí a mládeže obec nemá vytvorené žiadne priestory.

• Návrh:

Je veľmi dôležité podchytiť aktivity mládeže a správne ich nasmerovať. Športová činnosť je v tomto duchu veľmi potrebná, takže koncept ÚPN-O navrhuje lokalizáciu športovísk pre spontánne aktivity detí a mládeže v blízkosti navrhovaných plôch bývania, ako aj pozdĺž navrhovanej protipovodňovej hrádze popri rieke Hornád.

Ďalej navrhujeme v alternatíve č. 1 uvoľniť využívanie jestvujúceho futbalového ihriska aj pre verejnosť, v alternatíve č. 2 by mohlo variantne patriť do areálu základnej školy .

V oboch alternatívach navrhujeme vybudovať futbalové ihrisko s vyššími parametrami a správnou orientáciou k svetovým stranám západne od súčasne zastavaného územia obce s plochou umožňujúcou lokalizáciu športovísk iného charakteru a ich zázemí. Kryté športoviská (kolkáreň, tenisovú halu, príp. viacúčelovú halu a pod.) navrhujeme získať rekonštrukciou vybraných objektov (upresní sa v ďalšom stupni PD) v priestoroch terajšieho hospodárskeho dvora po jeho premiestnení do inej lokality.

❖ **Zariadenia obchodu a služieb**

V obci Richnava chýba zariadenie pre stravovanie a ubytovanie.

Zariadenia komerčného charakteru sú zastúpené hostincom "Na rázcestí", predajňami potravín a rozličného tovaru - dve pri železničnej stanici a jedna pri kostole v spoločnom objekte s pohostinstvom a predajňou second -handu v spoločnom objekte s predajňou rakiev.

• **Návrh:**

V koncepte ÚPN-O Richnava navrhujeme doplniť absentujúce zariadenia pre stravovanie a ubytovanie návrhom disponibilných plôch vhodných na tento účel vo viacerých lokalitách :

- v nadväznosti na navrhovanú železničnú stanicu , ktorá je východiskovým bodom dvoch turistických trás jestvujúcich, na ktoré nadväzujú aj navrhované turistické trasy, ktoré sprístupňujú aj zaujímavé lokality v katastri obce a jeho blízkom okolí;
- v nadväznosti na vstup do obce v blízkosti plôch navrhovaného bývania (alt.1) , či nezávadnej výroby (alt.2);
- v nadväznosti na navrhované minimúzeum a ruiny Richnavského hradu
- v rámci návrhu na polyfunkčné využitie hospodárskeho dvora PD Kluknava po jeho premiestnení do inej lokality;
- v rámci všíšportového areálu navrhovaného na západ od zastavaného územia obce;
- v areáloch rekreačných zariadení, resp. zariadení pre seniorov navrhovaných v alternatíve č.2 v severnej časti k.ú. v blízkosti navrhovanej turistickej a cyklistickej trasy smerom na Bradlo a Hrišovce.

V nadväznosti na navrhované plochy bývania navrhujeme umiestniť plochy pre základné zariadenia obchodov a služieb.

❖ **Verejná administratíva, správa a iné zariadenia**

Obecný úrad nemá svoj vlastný priestor, na účely komunikácie s verejnosťou a administratívu využíva momentálne objekt materskej školy.

Požiarňa zbrojnica nespĺňa požiadavky plnej funkčnosti (chýbajúce technické vybavenie), čo je alarmujúce vzhľadom na predstavu ohrozenia veľkého množstva obyvateľov pri možnom požiari, hlavne v rómskej osade.

Cintorín je umiestnený vo východnej časti zastavaného územia obce a do jeho ochranného pásma zasahuje veľký počet jestvujúcich rodinných domov. Časť z nich je umiestnená vo svahu pod ním, čo nie je vhodné z hľadiska hygienického vzhľadom na vyššie spomenutú absenciu vodovodu.

V katastrálnom území obce Richnava sa nachádzajú evidované archeologické lokality v polohách hrad Richnava (v centrálnej časti zastavaného územia obce) z obdobia 13. – 16. storočia, kostol sv. Márie Magdalény – okolie s nálezmi zo stredoveku a novoveku (v západnej časti katastrálneho územia obce Richnava) a Jaseňovec, ktorej bližšie časové zaradenie nepoznáme (takisto v západnej časti katastrálneho územia obce Richnava) a národná kultúrna pamiatka – Základná škola, č. ÚZPF 699 (v severnej časti zastavaného územia obce).

- **Návrh:**

Koncept ÚPN-O navrhuje variantné riešenie lokalizácie obecného úradu:

- variant "A" uvažuje s rekonštrukciou bývalého kultúrneho domu takým spôsobom, aby jeho priestory boli využité pre potreby obecného úradu aj kultúrneho domu (s návrhom na rozšírenie plôch o susedné pozemky- v každej alternatíve ide o iné pozemky a s návrhom na sprístupnenie tohto objektu z južnej strany aj so zabezpečením dostatočných rozptylových plôch a parkovísk) ;
- variant "B" uvažuje s lokalizáciou nového obecného úradu v priestoroch terajšieho nevhodne lokalizovaného hospodárskeho dvora PD Kluknava spolu aj s umiestnením kultúrneho domu a zdravotného strediska..

Požiarnu zbrojnicu navrhujeme zrekonštruovať, doplniť o potrebné vybavenie a o plochy pre nácvik dobrovoľných požiarnikov.

Cintorín vzhľadom na jeho súčasnú nevhodnú lokalizáciu navrhujeme nechať na dožitie a nové pohrebiská realizovať na plochách vyhovujúcich hygienickým požiadavkám kladeným na tento priestor navrhovanú v koncepte ÚPN-O nasledovne:

- v alternatíve č.1 na časti uvoľnenej plochy po premiestnení plôch sociálneho bývania do iných lokalít aj s lokalizáciou nového domu smútku ako pamätné miesto symbolizujúce zmenu života rómskych komunít (pochovanie starého spôsobu) a slúžiaceho pre pochovávanie mŕtvych z tejto komunity;
- v alternatíve č.2 na variantných plochách- vo variante "A" severne nad obcou s umiestnením pohrebísk tak, aby spodné vody nestekali na obytné územie aj s plochou určenou na možnú výstavbu nového domu smútku pri tomto cintoríne a vo variante "B" západne od kostola sv. Márie Magdalény s doporučením rekonštrukcie tohto kostola takým spôsobom, aby mohli byť pohrebné obrady realizované v priestoroch tohto kostola.

Nakoľko ochranné pásma národnej kultúrnej pamiatky (ďalej len NKP) a archeologických nálezísk (ďalej len AN) neboli doteraz vyhlásené podľa § 18 Pamiatkového zákona, nemôžu sa z ÚPN-O z r. 2003 prevziať a ani v koncepte ÚPN-O navrhnúť, nakoľko ich vyhlasuje pamiatkový úrad rozhodnutím, v ktorom vymedzí jeho územie a podmienky ochrany na podnet obce samostatným procesom.

6.3. Výroba

V súčasnosti najväčším výrobným zariadením v obci Richnava je hospodársky dvor PD Kluknava, ktorý obhospodaruje veľkú časť poľnohospodárskej pôdy v katastri obce a na hospodárskom dvore v Richnave, a ktorý je nevhodne lokalizovaný nad obytňou zónou v zastavanom území obce, kde má umiestnenú živočíšnu výrobu- ustajnenie pre ošípané (500 ks), hovädzí dobytok (200 ks + matečník 273 ks) a ovce (300 ks). Okrem objektov pre ustajnenie zvierat sú na dvore umiestnené aj skladovacie priestory (senník), kafilérny box, vodojem a objekty pôvodne slúžiace administratíve a oprave mechanizmov , ktoré sú v súčasnosti prenajaté firmám zaoberajúcim sa strojárskou výrobou (Tools nástrojareň, prevádzka Richnava) a opravou strojov (Primastroje, s.r.o., ktorá má svoje sídlo v rodinnom dome v blízkosti špeciálnej školy). Ochranné pásmo tohto hospodárskeho dvora je 500 m a zasahuje do veľkej časti zastavaného územia obce. Vzhľadom na nedôsledné dodržiavanie princípov nitrátovej direktívy sú znečisťované spodné vody, ktoré stekajú smerom do obytňého územia obce bez vybudovaného vodovodu a obyvatelia sú odkázaní v zásobovaní pitnou vodou na používanie studní.

Rastlinná výroba formou orby a pestovania poľnohospodárskych plodín je realizovaná aj na plochách s BPEJ 7-9, pričom bonity nad 6 vyššie sú Európskou úniou podporované na výsadbu lesov. Orba prebieha na mnohých plochách kolmo na vrstevnice, čo spôsobuje pôdnu a vodnú eróziu a mení tieto plochy na potenciálne zosuvné územia.

Polyfunkčne využívaný je rodinný dom na západnom konci obce v blízkosti rieky Hornád, kde firma Auto-Moto, s.r.o. prevádzkuje pneuservis a údržbu áut so zámerom rozširovania prevádzkových plôch.

Na plochách rodinných domov vznikajú aj ďalšie menšie prevádzky drobnej výroby, predovšetkým drevospracujúcej, ktoré majú negatívny vplyv na okolité plochy bývania.

Plochy lesnej výroby, resp. legálne plochy pre spracovanie dreva vyťaženého v k.ú. Richnava absentujú.

• Návrh:

❖ Poľnohospodárska výroba

"Exhaláty z krompašských zdrojov sú dlhodobým faktorom, ktorý výrazne ovplyvnil kvalitu pôd ich kontamináciou a tým spôsobil aj následné zníženie ich úrodnosti a využiteľnosti. Pôsobí toxicky na koreňový systém lesných porastov a narúša odolnosť lesných drevín voči ďalším škodlivým faktorom, najmä biologickým škodcom. Ťažké kovy a ďalšie škodliviny v pôdach ovplyvňujú i kvalitu na nich dorábaných plodín a chovaných zvierat, ale i lesných plodov a zveriny a kontaminujú potravinový reťazec nielen v poľnohospodárskej veľkoprodukcii, ale aj v záhradách rodinných domov. Preto Ministerstvo pôdohospodárstva SR nariadilo na kontaminovanom území v katastri obce reguláciu pestovania poľnohospodárskych plodín a chovu úžitkových zvierat." (Citované zo správy ÚPN-O Richnava z r. 2003- kap. 10.1. Znečistenie ovzdušia a pôdy).

Vzhľadom na vyššie spomenutú dlhodobú kontamináciu pôd ovplyvňujúcich aj pestovanie plodín a chov úžitkových zvierat a ovplyvňujúcim celý potravinový reťazec navrhujeme obci Richnava spolu s okolitými obcami požiadať Ministerstvo pôdohospodárstva SR o zopakovanie rozborov pôdy v zmysle Zákona č.220/2004 § 8 odst. 5 na celých katastrálnych územiach a o stanovenie aktuálnej regulácie pestovania poľnohospodárskych plodín a chovu úžitkových zvierat na tomto území, nakoľko podľa pohľadu na oživajúce lesné porasty nad krompašskou priemyselnou zónou je pravdepodobný posun pozitívnym smerom.

• Živočíšna výroba :

Návrh funkčného využitia hospodárskeho dvora (HD) poľnohospodárskeho družstva so sídlom v Kluknave po jeho prestavbe a čiastočnej asanácii navrhovanej v oboch alternatívach konceptu ÚPN-O Richnava na zmenu funkcie využitia týchto plôch z hygienických dôvodov je popísaný v kapitole č.5 tejto správy (Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania obce a návrh funkčného využitia územia obce).

Navrhovaná lokalizácia hospodárskeho dvora je v oboch alternatívach konceptu ÚPN-O Richnava odlišná, avšak premiestnenie má súvis aj s ich lokalizáciou na území s menším znečistením pôd toxickým prašným spádom z krompašských priemyselných zdrojov z minulosti:

- v alternatíve č. 1 je premiestnenie HD navrhované do severovýchodnej časti k.ú. Richnava
- v alternatíve č. 2 je navrhovaná lokalizácia HD smerom juhovýchodným od areálu HD navrhovaného v alternatíve č. 1 - na k.ú. Kluknava s perspektívnym rozvojom smerom severozápadným - smerom na k.ú. Richnava.

Navrhovaný počet ustajnených zvierat na HD je v oboch alternatívach totožný - obmedzený je na počet hospodárskych zvierat max. 300 ks v jednotlivých objektoch ustajnenia vzhľadom na ochranné pásmo HD a blízkosť plôch využiteľných vo výhlade na umiestnenie bývania, či navrhovaných plôch rekreácie, a občianskej vybavenosti.

Ďalej navrhujeme:

- areál nového hospodárskeho dvora zazeleniť - vysadiť zeleň nielen po obvode areálu, ale vysadiť aj protierozívnu zeleň, ktorá by zadržiavala vodu v území a neodplavovala na nižšie položené územia obce;
- navrhované retenčnú vodnú plochu nad HD na vodnom toku "Zlatník" eventuálne využiť na chov rýb;

- zabezpečiť ekologické zneškodnenie biologických odpadov súvisiacich s chovom hospodárskych zvierat;
- zabezpečiť čistenie splaškových vôd na vlastnom areáli z dôvodu ochrany spodných vôd pred znečistením v súlade s nitrátovou direktívou;
- pri pasienkoch je potrebné dodržať a neprekračovať stanovený limit zvieracích jednotiek na hektár;
- chov domácich hospodárskych zvierat v obytných zónach minimalizovať tak, aby svojim hlukom a zápachom neznehodnocovali bývanie na susedných pozemkoch (ochranné pásmo je závislé od počtu zvierat a orientačne je možné počítať, že na 1 hospodárske zviera je OP 1m), je potrebné prijať VZN o regulácii chovu domácich hospodárskych zvierat v z.ú.o.;

• **Rastlinná výroba:**

V oblasti rastlinnej výroby na katastrálnom území obce Richnava bude potrebné :

- požiadať Ministerstvo pôdohospodárstva SR o zopakovanie rozborov pôdy v k.ú. obce v zmysle Zákona č.220/2004 Z.z. §8 odst. 5 a o stanovenie aktuálnej regulácie pestovania poľnohospodárskych plodín v zmysle zákona č.307/1992 Z.z. §6 odst.1b);
- posúdiť veľkosť a tvar intenzívne poľnohospodársky využívaných pôdných celkov, nielen z hľadiska ekonomickej efektívnosti, ale aj z hľadiska krajinnoeekologického, pôdoochranného, ako aj z hľadiska ochrany pred povodňami;
- poľnohospodárske pôdy využívať podľa ekostabilizačných opatrení vyznačených na výkrese č. 2, resp. 5 grafickej časti
- obmedziť aplikácie priemyselných hnojív a pesticídov, ktoré ohrozujú existenciu rastlinných a živočíšnych spoločenstiev ako aj čistotu podzemných a povrchových vôd
- prijať opatrenia na zníženie množstva dusičnanov v pôde
- nedovoľovať výrubu krovín a drevín za účelom sceľovania pozemkov , zachovať tieto krovinné zárasty, ktoré sú významnou zložkou vegetácie krajinného priestoru, prípadne ich obnoviť vo vyrúbaných priestoroch (okrem druhovej biodiverzity zabezpečujú aj vododržnosť územia);
- nepripustiť dlhodobé odstránenie vegetačného krytu, t.j. nepripustiť rozoranie lúk ;
- realizovať protieróziu výsadbu krovín a drevín v priestoroch, ktoré sú ohrozované pôdnou a vodnou eróziou v zmysle Zákona č. 220/2004 Z.z. §5 ;
- realizovať zmenu kosných lúk na pasienky so sklonom väčším ako 17°, príp. ich zalesniť, ornú pôdu so sklonom väčším ako 12° využívať ako kosné lúky, príp. pasienky, resp. ich zalesniť;
- pri súčasnom obhospodarovaní pôd dodržiavať protierózne opatrenia v zmysle Zákona č. 220/2004 Z.z. §5 (orba po vrstevniciach, striedanie poľnohospodárskych plodín, vytvorenie protieróznych pásov zelene);
- plochy s vysokou potenciálnou eróziou pôd a vysokou dynamikou transportu vody a materiálu zalesniť v zmysle Zákona č. 220/2004 Z.z. §9 a §10
- konvenčné hospodárenie na pôde postupne premieňať na alternatívne ekologické poľnohospodárstvo
- zamerať sa na možnosti finalizácie poľnohospodárskych produktov a výrobu bioplodín.

Vysadenie protieróznych pásov zelene a plochy navrhované na zalesnenie sú vyznačené v grafickej časti (výkresy č. 2, 3 a 5).

❖ **Lesné hospodárstvo :**

V oblasti lesného hospodárstva v katastrálnom území obce Richnava navrhujeme :

- v alternatíve č. 1 revitalizovať lesy v južnej časti k.ú. obce Richnava a východné svahy severne nad obcou zalesniť v zmysle Zákona č. 220/2004 Z.z. §9 a §10 , v alternatíve č. 2 zalesniť plochy znehodnotenú pôdnou a vodnou eróziou spôsobenou nevhodným hospodárením na pôdach s BPEJ vyššími ako 6 v zmysle Zákona č. 220/2004 Z.z. §9 a §10 a revitalizovať všetky lesné plochy v k.ú. Richnava. Doporučujeme realizovať tieto opatrenia aj na záujmovom území- v k.ú. okolitých obcí;

- lesný hospodársky plán zosúladiť s návrhmi hospodárenia v navrhovaných biokoridoro;ch;
- lesohospodárske snaženia smerovať k podpore výsadby pôvodných drevín, avšak pri zalesňovaní neproduktívnych plôch a erózných plôch je možné použiť aj rýchlorastúce dreviny v zmysle Zákona č. 220/2004 §18a;
- nepripustiť holorubný spôsob hospodárenia v lesoch;
- sukcesiou lesa prirodzene zarastajúce plochy trvalých trávnatých porastov v blízkosti lesov, navrhujeme postupne zaraďovať do LP v zmysle Zákona č. 220/2004 Z.z. §9 a §10
- po revitalizácii lesov bude potrebné v lesnom hospodárstve prijať stratégiu obnovy prirodzeného lesa.

❖ **Nezávadná výroba a skladové hospodárstvo**

V záujme zvyšovania lokálnej zamestnanosti sú v koncepte ÚPN-O Richnava okrem lokalizácie ponukových plôch pre nezávadnú výrobu plošne náročnejších, vytvorené aj územné a priestorové podmienky pre vznik menších zariadení a prevádzok drobnej výroby a služieb na plochách oddelených od bývania izolačnou zeleňou.

Plochy jestvujúcej výroby, ktoré sú v tesnej blízkosti bývania, resp. na plochách bývania navrhujeme postupne premiestňovať do navrhovaných plôch nezávadnej výroby. Na plochách bývania nie je možné realizovať podnikateľské aktivity, ktoré by znehodnocovali životné prostredie a zdravie obyvateľov obce hlukom a vibráciami nad prípustnú mieru, čiže na týchto plochách je možné realizovať len aktivity nevýrobného charakteru, t.j. služby (obchody, kaderníctva, cukrárne, kaviarne, požičovne športových potrieb a pod.) v intenciách stavebného zákona.

Rozmiestnenie plôch nezávadnej výroby poskytujúce pracovné príležitosti pre rómsku komunitu (sociálne podniky vybudované štátom), ako aj ponukových plôch nezávadnej výroby pre ostatné podnikateľské subjekty je riešené v koncepte ÚPN-O alternatívne:

- v alternatíve č.1 sú najrozsiahlejšie plochy nezávadnej výroby hlavne pre výstavbu sociálnych podnikov, ale aj ponukové plochy pre ostatné podnikateľské subjekty navrhované v západnej časti k.ú. v blízkosti ČOV Krompachy, ďalej medzi navrhovanou železničnou traťou č.180 a cestou II. triedy II/547 vo východnej časti k.ú., v úseku medzi tunelom "Turnisko" a tunelom "Kluknavský" a na časti hospodárskeho dvora, ktorého niektoré objekty sú aj v súčasnosti využité na nezávadnú výrobu, a ktorý je navrhovaný na premiestnenie do alternatívne riešených lokalít vzdialenejších od obytného územia;

- v alternatíve č.2 sú rozsiahle plochy nezávadnej výroby lokalizované v blízkosti lokality "Ružakovec" pod cestou II. triedy II/547 v blízkosti železnice s možnosťou napojenia plôch výroby na železnicu prostredníctvom železničnej vlečky a v blízkosti ČOV Krompachy-sociálne podniky v nadväznosti na navrhované plochy sociálneho bývania.

6.4. Rekreačia, cestovný ruch

❖ **Historický vývoj obce Richnava**

Prvá písomná zmienka o obci Richnava sa datuje do roku 1246, kedy sa nazývala Rihno. V ďalšom historickom vývoji sa jej názov menil až po dnešný názov z roku 1948- Richnava. Od roku 1790 obec používala pečať zobrazujúcu na trojvrší stojaceho bájneho vtáka Fénixa s roztriahnutými krídlami, ktorý sa pozerá do slnka. Táto sa stala predlohou aj súčasného erbu obce.

V Richnave bol založený v roku 1261 kláštor križovníkov svätého hrobu.

Prvým známym majiteľom bol comes Eugen, syn Jána „de Rychnou“ v roku 1300. Zomrel asi v roku 1304 bez dediča. Na prelome 18. a 19. storočia bol vybudovaný Kostol sv. Márie Magdalény.

Po bitke pri Rozhanovciach od roku 1336 sa Richnava dostala do majetku Perínskych (Perényi) a v ich držbe zostala až do polovice 15. storočia.

V 15. storočí v obci vznikol strážny hrad a obec sa stala strediskom hradného panstva, ktoré tvorili Richnava, Kluknava, Hrišovce, Olcnavá, Kaľava, Folkmár, Jaklovce, Žakarovce, Margecany, Slovinky, Krompachy.

V roku 1442 sa vlastními stali bratrství pod vedením kapitána hradu Jána Talafúsa, až do roku 1460, kedy sa stala majetkom Zápoľských. Po nich dostali panstvo Thurzovci.

Po roku 1543, keď umiera Alexius Thurzo, sa v Richnave usadil Andrej Báthory, manžel Alexiovej najstaršej dcéry. Po vymretí Thurzovcov Richnavské panstvo získal Ján Rottal a jeho brat. Po ich smrti získavajú majetky Csákyovci. V auguste r. 1831 je Richnava na čele s richtárom Jurajom Harmanom ako jedno z centier východoslovenského roľníckeho povstania, ktoré však bolo potlačené a dňa 14. októbra sú vodcovia popravení. V polovici 16. storočia bolo v obci len 7 celých polopodanských usadlostí. Ostatné boli opustené. Hlavnou obživou obyvateľstva bolo v tom čase poľnohospodárstvo, baníctvo, okolité maše, hámre, ťažba dreva a uhliarstvo. V roku 1787 mala obec 61 domov a 436 obyvateľov. V roku 1828 mala 56 domov a 407 obyvateľov. Obyvatelia sa zaoberali poľnohospodárstvom a pracovali v priemyselných podnikoch v Krompachoch. Po roku 1918 pracovali v lesoch a poľnohospodárstve. Nemecké vojská koncom II. svetovej vojny obec 20.1.1945 vypálili a 21.1.1945 ju dobili Sovietske vojská.

Po roku 1881 bola obec administratívne začlenená pod Spišskú župu; pred rokom 1960 pod okres Gelnica, kraj Košice; po roku 1960 pod okres Spišská Nová Ves, kraj Východoslovenský.

❖ **Súčasnoscť:**

Obec Richnava patrí do okresu Gelnica, ktorý je súčasťou severozápadnej časti Košického samosprávneho kraja. Leží na okraji rozvojovej osi tretieho stupňa - hornádska rozvojová os Spišský Štvrtok- Spišská Nová Ves- Krompachy- Košice.

Severovýchodná časť katastrálnej hranice obce Richnava je zároveň súčasťou hranice Košického a Prešovského samosprávneho kraja a zdieľa spoločné časti katastrálnych hraníc s obcami Kluknava, Hrišovce, Víťaz, Kaľava a mestom Krompachy.

Obec Richnava sa nachádza vo východnom výbežku Hornádskej kotliny. Kataster obce sa rozprestiera z prevažnej časti na južných svahoch pohoria Branisko, len malá časť na pravom brehu Hornádu za železničnou traťou č. 180 vedúcou z Košíc do Žiliny a za cestou II. triedy II/547 Košice- Spišské Podhradie leží na severných svahoch Slovenského rudohoria.

Samotná obec leží na ceste III. triedy III/3270 (pôvodné značenie III/018187) Richnava- Hrišovce, ktorá sa napája na cestu III/3420 (pôvodné značenie III/018186) spájajúcu cestu II/547 s cestou I. triedy I/18 v Prešovskom kraji prechádzajúc sčasti cez zastavané územie obce Richnava a osou obytnej zástavby v obci Kluknava.

Obec je plynofikovaná, nemá však verejný vodovod a splaškovú kanalizáciu, čo je vážny problém, ktorý je potrebné urgentne riešiť. Na elektrizačnú sústavu je napojená z 22 kV vonkajšieho vedenia č. 204 Krompachy- Prakovce. Katastrálnym územím obce prechádzajú trasy VN vedenia elektrickej energie 110 a 400 kV sčasti zasahujúc aj časť zastavaného územia obce.

Zaraďuje sa k vidieckym sídlam, ktoré majú poľnohospodársky charakter s prevažujúcou obytnou funkciou. Vzhľadom na tesnú blízkosť priemyselnej časti Krompách je však poľnohospodárska činnosť v katastri limitovaná hygienickými pásmami regulácie pestovania poľnohospodárskych plodín a pôvodne kvalitné prírodné prostredie obklopujúce obec je značne znehodnotené.

Faktorom znehodnocujúcim prírodné, ale aj životné prostredie je nekontrolované rastúca rímska osada rozprestierajúca sa za cestou II/547 na severných svahoch Slovenského rudohoria. Pešie napojenie tejto osady na obec je riešené pri križovaní so železnicou mimoúrovňovo- podchodmi, avšak križovanie s cestou II/547 je úrovňové a vytvára tak stresové situácie ako pre obyvateľov tejto lokality, tak aj pre prechádzajúcich vodičov osobnej, hromadnej a nákladnej automobilovej dopravy.

Ďalším znehodnocujúcim faktorom je aj poľnohospodárska výroba, ktorá je realizovaná na hospodárskom dvore poľnohospodárskeho družstva so sídlom v Kluknave.

Na hospodárskom dvore sú umiestnené objekty s ustajnením hospodárskych zvierat, ako aj skladovacie priestory a budovy bývalej administratívy, ktoré sú v súčasnosti využívané na drobné prevádzky nezávadnej výroby. Pozemok vykazuje známky značného zanedbania a je potenciálnym zdrojom znečistenia spodných vôd.

V obci sa nachádza niekoľko menších prevádzok (pneuservis s opravou automobilov, pohrebné služby, predaj rakiev a pod.), ako aj menšie zariadenia obchodného charakteru a služieb.

Napriek skutočnosti, že obec (hlavne jej severná časť- Bradlo) dokáže poskytnúť svojim návštevníkom atraktívne prírodné prostredie na regeneráciu formou pobytovej rekreácie, negatívne vplyvy ako sú blízkosť priemyselnej výroby v Krompachoch, ako aj existencia odstrašujúco pôsobiacej rómskej osady "Ružakovec", zanedbanie objektov občianskej vybavenosti a verejných priestranstiev, nevhodne využívané nadmerné pozemky rodinných domov na skladovanie rôznych aj nefunkčných materiálov a pod. v obci spôsobuje nežiaducim spôsobom potenciálnych návštevníkov obce o rekreáciu na tomto území.

Cestovný ruch je spojený s primerane vybudovanou technickou štruktúrou a atraktívne upraveným prostredím, ktoré tvoria upravené plochy bývania, občianskej vybavenosti a verejných priestorov. Nakoľko vyššie spomenuté parametre obec Richnava nespĺňa, cestovný ruch v tejto obci nie je, zatiaľ, zdrojom príjmov jej obyvateľov.

V katastrálnom území obce Richnava sa nachádzajú evidované archeologické lokality v polohách hrad Richnava z obdobia 13. – 16. storočia, kostol sv. Márie Magdalény – okolie s nálezmi zo stredoveku a novoveku a Jaseňovec, ktorej bližšie časové zaradenie nepoznáme a národná kultúrna pamiatka – Základná škola, č. ÚZPF 699 s dátumom vyhlásenia 15.10. 1963 ako príklad "socialistického realizmu".

Z dôvodu ochrany možných archeologických nálezísk je stavebník povinný v územnom a stavebnom konaní väčších stavieb a líniových stavieb v katastrálnom území obce Richnava v zmysle § 36, §37 a § 41 odseku 4 pamiatkového zákona vyžiadať si stanovisko alebo rozhodnutie Krajského pamiatkového úradu Košice.

Nakoľko ochranné pásma národnej kultúrnej pamiatky (ďalej len NKP) a archeologických nálezísk (ďalej len AN) neboli doteraz vyhlásené podľa § 18 Pamiatkového zákona, nemôžu sa z ÚPN-O z r. 2003 prevziať a ani v koncepte ÚPN-O navrhnuť, nakoľko ich vyhlasuje pamiatkový úrad rozhodnutím, v ktorom vymedzí jeho územie a podmienky ochrany na podnet obce samostatným procesom.

❖ Návrh:

Vzhľadom na relatívnu blízkosť stredísk cestovného ruchu a zaujímavých prírodných lokalít v blízkom aj širšom okolí obce Richnava je možné uvažovať do budúcnosti, po vybudovaní základnej technickej infraštruktúry v obci (vodovod, kanalizácia) a po revitalizácii sociálneho bývania a rekonštrukcii objektov občianskej vybavenosti (kultúrny dom, kostol sv. Michala a pod.), s ubytovávaním turistov ako na súkromí, ako aj v navrhovaných plochách určených pre občiansku vybavenosť (stravovanie, ubytovanie, požičiavanie športových potrieb a pod.).

V koncepte ÚPN-O navrhujeme využiť priestory bývalého hradu (resp. ich viditeľnú ruinu veže) a príslušné pozemky a objekty na lokalizáciu minimúzea s izbou ľudových tradícií a pod. z dôvodu možnosti lepšej propagácie zaujímavej histórie tejto obce.

Niektoré objekty v zastavanom území obce reprezentujúce ľudovú architektúru z polovice minulého storočia, kostol sv. Márie Magdalény, rímsko-katolícky kostol sv. Michala a objekt v minulosti patriaci železnici (v čase jednokoľajky), ako aj budovu terajšej železničnej stanice po jej zrušení navrhujeme v koncepte ÚPN-O chrániť ako miestne pamätihodnosti obce v zmysle § 11 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu a spolu s národnou kultúrnou pamiatkou a archeologickými náleziskami lepšie spropagovať.

Ďalej navrhujeme sprístupniť kostoly v obci turistom s presným vymedzením návštevných hodín a zabezpečením sprievodného výkladu o ich histórii.

V koncepte ÚPN-O navrhujeme dobudovať zariadenia zabezpečujúce väčšiu atraktivitu pre turistov, a tým aj ich záujem o pobytovú rekreáciu (turistické chodníky, cyklotrasy popísané v kap. 12.1. Doprava, rozšírenie ponuky športovísk popísané v kap.6.2. Občianska vybavenosť a pod.) vrátane plôch vhodných na realizáciu penziónov a podobných zariadení občianskej vybavenosti (v alternatíve č.2 navrhujeme zalesnenie plôch severne od obce z hľadiska vododržnosti územia a ochrany pred povodňami, ktoré vytvorí aj vhodné podmienky na lokalizáciu plôch rekreácie v severozápadnej časti k.ú. - smerom na Hrišovce a Bradlo).

Požiadavky dennej rekreácie by mali spĺňať oddychové plochy na navrhovaných verejných priestranstvách s verejnou zeleňou v obci.

7) Návrh rozvoja hospodárskej základne obce

V súčasnosti sa obec Richnava sa zaraďuje k vidieckym sídlam, ktoré majú poľnohospodársky charakter s prevažujúcou obytnou funkciou. Vzhľadom na tesnú blízkosť priemyselnej časti Krompách je však poľnohospodárska činnosť v katastri limitovaná hygienickými pásmami regulácie pestovania poľnohospodárskych plodín a pôvodne kvalitné prírodné prostredie obklopujúce obec je značne znehodnotené.

Rozbor súčasného stavu, ako aj návrh v jednotlivých oblastiach možnej hospodárskej základne pre obec je popísaný v predchádzajúcich kapitolách (6.2.Očianska vybavenosť, 6.3. Výroba, 6.4. Rekreácia a cestovný ruch).

Základným predpokladom pre akýkoľvek rozvoj v obci je vybudovanie technickej vybavenosti predovšetkým vodovodu a kanalizácie , ale aj ostatných inžinierskych sietí v jednotlivých navrhovaných lokalitách a revitalizácia lesov a sociálneho bývania.

Je veľmi dôležité určiť si celkové smerovanie obce do budúcnosti a koncept ÚPN-O navrhuje alternatívne možnosti tohto smerovania, ktorého hospodárska základňa je v oboch alternatívach podobná. Obe alternatívy sú založené na kombinácii vyváženého rozvoja nezávadnej výroby a rozvoja základne pre cestovný ruch- rekonštrukciou objektov určených ako pamätihodnosti obce, vybudovaním minimúzea pri Richnavskom hrade , skultivovaním verejných priestranstiev a pod. , vybudovaním nových turistických a cyklistických chodníkov a pod. ale v zásade sa odlišujú tým, že :

- v alternatíve č.2, ktorá na sociálne bývanie navrhuje využiť hlavne lokalitu rómskej osady "Ružakovec", je svahovité územie severne nad obcou nevhodné na pestovanie poľnohospodárskych plodín navrhované na zalesnenie, čím sa podporí lesné hospodárstvo a vytvoria sa priestorové predpoklady pre umiestnenie zariadení rekreačného charakteru v severozápadnej časti k.ú., smerom na Hrišovce a Bradlo v blízkosti navrhovaného Spoločného obecného chráneného územia obcí Richnava, Kluknava, Hrišovce a Vítaz a podporia tak vytvorenie lepšej základne pre možnosť hospodárskeho rastu obce Richnava v oblasti cestovného ruchu;

- alternatíve č. 1 , kde je navrhované zrušenie pôvodnej lokalizácie rómskej osady, sa podmienky pre pobytovú turistiku v obci oproti alternatíve č.2 zhoršia, takže v tejto alternatíve je budúca hospodárska základňa v obci založená viac na podpore rozvoja nezávadnej výroby (hlavne vybudovaním sociálnych podnikov štátom) a poľnohospodárskej výroby živočíšnej aj rastlinnej za podmienok určených Ministerstvom pôdohospodárstva SR, resp. po vykonaní opätovných rozborov pôdy v .k.ú. obce Richnava a susedných obciach z dôvodu určenia nových pásiem hygienickej regulácie pestovania poľnohospodárskych plodín v súlade so Zákom č. 220/2004 Z.z. - §8 odst.5. a §24 odst.3a) a 3c).

8) Vymedzenie zastavaného územia obce

Napriek tomu, že v ÚPN-O obce Richnava odporúčame predovšetkým intenzívny spôsob zástavby (prieluky, využitie nadmerných pozemkov), bolo potrebné lokalizovať nové (extenzívne) plochy určené pre zástavbu z dôvodu uspokojenia potrieb trvaloudržateľného rozvoja obce (plochy určené na bývanie, šport a rekreáciu, občiansku vybavenosť, dopravu , nezávadnú výrobu, technickú infraštruktúru a zeleň).

Zastavané územie obce (ZÚO) je v súčasnosti vymedzené hranicou ZÚO k 1.1.1990.

Navrhované zastavané územie obce je v oboch alternatívach konceptu ÚPN-O Richnava rôzne a schematicky sú hranice ZÚO vyznačené v grafickej časti ÚPN-O , avšak ich schvaľovanie podlieha samostatnému procesu mimo obstarávacieho procesu ÚPN-O Richnava, v zmysle katastrálneho zákona, ktorý v súčasnej dobe nemá právnu úpravu umožňujúcu vyhlásenie novej hranice zastavaného územia obce. Odporúčame preto obci, aby v súčinnosti so ZMOS-om požiadala o doplnenie katastrálneho zákona o umožnenie zmeny hranice zastavaného územia v obciach na území SR.

9) Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov

Do katastrálneho územia obce Richnava zasahujú nasledujúce jestvujúce a navrhované **ochranné pásma (OP) a bezpečnostné pásma (BP):**

- OP cesty II. triedy- 25 m od osi vozovky obojstranne
- OP ciest III. triedy - 20 m od osi cesty obojstranne
- OP železnice- 60m od osi krajnej koľaje obojstranne
- OP VVN vzdušných vedení elektrickej energie 400 kV - 25 m od krajného vodiča vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie
- OP VVN vzdušných vedení elektrickej energie 220 kV - 25 m od krajného vodiča vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie
- OP VVN vzdušných vedení elektrickej energie 110 kV - 20 m od krajného vodiča vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie
- OP VN vzdušných vedení elektrickej energie 22 kV - 10 m od krajného vodiča vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie
- OP VTL plynovodu DN 300 OCL / 4 MPa a DN 150 OCL / 4 MPa - 4 m od osi obojstranne
- BP VTL plynovodu DN 300 OCL / 4 MPa a DN 150 OCL / 4 MPa - 20 m od osi obojstranne
- BP regulačnej stanice plynu (RS) a objektu odbočkového uzáveru (OOU) - 50 m
- OP STL plynovodu mimo zastavané územie obce - 10 m od osi obojstranne
- OP poľnohospodárskeho areálu - podľa druhu a počtu ustajnených zvierat od objektu ustajnenia
- OP cintorína - 50 m
- OP lesa- 50 m od okraja lesa
- vodojemy - min. 10 m od vonkajšej čiarly objektov
- OP vodných tokov - 10 m od brehovej čiarly pri významných vodných tokoch , 5 m pri ostatných vodných tokoch
- navrhované ochranné pásmo navrhovaných miestnych hydrických biokoridorov - vymedzuje priestor pozdĺž potokov (aj občasných) , ktorý je potrebné chrániť. Spevnenie brehov potokov je potrebné realizovať biotechnickými metódami a križovania s komunikáciami všetkého druhu (cestnými, cyklistickými a pešími) riešiť mimoúrovňovo - mostnými konštrukciami s dostatočným voľným priestranstvom pod týmito konštrukciami, aby tieto odolali náporu storočných vôd (dimenzovanými na Q 100)

V katastrálnom území obce Richnava sa nachádzajú evidované archeologické lokality v polohách hrad Richnava z obdobia 13. – 16. storočia, kostol sv. Márie Magdalény – okolie s nálezmi zo stredoveku a novoveku a Jaseňovec, ktorej bližšie časové zaradenie nepoznáme a národná kultúrna pamiatka – Základná škola, č. ÚZPF 699 s dátumom vyhlásenia 15.10. 1963 ako príklad "socialistického realizmu".

Z dôvodu ochrany možných archeologických nálezísk je stavebník povinný v územnom a stavebnom konaní väčších stavieb a líniových stavieb v katastrálnom území obce Richnava v zmysle § 36, §37 a § 41 odseku 4 pamiatkového zákona vyžiadať si stanovisko alebo rozhodnutie Krajského pamiatkového úradu Košice.

Nakoľko ochranné pásma národnej kultúrnej pamiatky (ďalej len NKP) a archeologických nálezísk (ďalej len AN) neboli doteraz vyhlásené podľa § 18 Pamiatkového zákona, nemôžu sa z ÚPN-O z r. 2003 prevziať a ani v koncepte ÚPN-O navrhnúť, nakoľko ich vyhlasuje pamiatkový úrad rozhodnutím, v ktorom vymedzí jeho územie a podmienky ochrany na podnet obce samostatným procesom.

Osobitne chránené časti prírody a krajiny sa v katastrálnom území obce Richnava nenachádzajú.

V koncepte ÚPN-O navrhujeme v zmysle § 25a odstavec 2) Zákona NR SR 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov Spoločné chránené územie Bradlo obcí Richnava, Kluknava, Hrišovce a Vítáz v severnej časti katastrálneho územia obce Richnava na okraji Braniska v lokalitách "Bradlo" a "Pod skalami". Územie navrhované na ochranu sa nachádza aj na susedných katastrálnych územiach (na k.ú. obce Richnava sa jedná o plochu cca 100 ha, na ostatných k.ú. obcí Kluknava, Hrišovce a Vítáz sa jedná o cca 230 ha spolu) je len orientačné. Upresní sa v ďalších stupňoch ÚPD, resp. samostatným schvaľovacím procesom podľa vyššie spomenutého zákona a vyžiada si spoluprácu zástupcov všetkých dotknutých obcí.

Lokalitu "Podskaly" navrhujeme zároveň na vyhlásenie za Prírodnú pamiatku v zmysle §23 Zákona NR SR 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

10) Návrh riešenia záujmov obrany štátu, civilnej ochrany obyvateľstva, požiarnej ochrany a ochrany pred povodňami

Na katastrálnom území obce Richnava sa nenachádzajú žiadne priestory vyžadujúce riešenie záujmov štátu (nenachádzajú sa tu vojenské objekty ani ich ochranné pásma). Civilná ochrana obyvateľstva sa riadi plánom ochrany obce, ktorý zabezpečuje ochranu podľa zákona NR SR č. 42/ 1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v úplnom znení zákona č. 261/1998 Z.z. a podľa všeobecne záväzných právnych predpisov nasledujúcich oblastí :

- ochranu obyvateľstva pri výrobe, preprave, skladovaní a manipulácii s nebezpečnými látkami (vyhláška MV SR č. 300/1996 Z.z. v znení neskorších predpisov),
- stavebnotechnické požiadavky na stavby a technické podmienky zariadení vzhľadom na požiadavky CO (vyhl. MV SR č. 532/2006 Z.z. v znení neskorších predpisov),
- hospodárenie s materiálom CO (vyhl. MV SR č. 314/1998),
- technické a prevádzkové podmienky informačného systému (vyhl. MV SR č.348/1998Z.z.).

Ukrytie obyvateľstva obce sa riadi stavebným zákonom č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov (vyhláška č. 297/1994 Z.z. o stavebnotechnických požiadavkách CO a v znení vyhlášky č. 349/1998 Z.z. a vyhlášky č. 202/2002), , pokynmi pre realizáciu stavieb všeobecnými technickými požiadavkami na výstavbu. Stavby pre skladovanie materiálu CO pre zabezpečenie obyvateľstva budú centralizované (vo vlastníctve obce).

Zariadenia pre ochranu obyvateľstva sú určované plánom ukrytia, ktorý je spracovávaný a aktualizovaný orgánmi obce (samostatne, nie je súčasťou ÚPD) a pravidelne sa aktualizuje podľa vyhlášky MV SR č.532/2006 Z.z.

Návrh zabezpečenia ukrytia obyvateľstva bude vychádzať z urbanistického riešenia navrhovaného v tomto ÚPN-O a bude zohľadňovať rozvoj počtu obyvateľstva na území obce (podľa schváleného ÚPN-O).

Obec zabezpečí dopracovanie a schválenie plánu ukrytia obyvateľstva obce v prípade ohrozenia v zmysle vyhlášky MV SR č.532/2006 Z.z. a zrealizuje zariadenia na signalizáciu a koordináciu činnosti v stave ohrozenia. V nich bude upresnená lokalizácia verejnoprospešných stavieb v oblasti obrany štátu a civilnej ochrany obyvateľstva (stavby zariadení na ukrývanie obyvateľstva v prípade ich ohrozenia a stavby zariadení na signalizáciu a koordináciu činnosti v stave ohrozenia).

V zastavanom území obce- v jej južnej časti sa nachádza v blízkosti rieky Hornád požiarna zbrojnica. Požiarna zbrojnica nespĺňa požiadavky plnej funkčnosti (chýbajúce technické vybavenie), čo je alarmujúce vzhľadom na predstavu ohrozenia veľkého množstva obyvateľov pri možnom požiari, hlavne v rómskej osade.

Z hľadiska požiarnej ochrany sa obec riadi príslušnými ustanoveniami zákona č. 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarmi a ÚPN-O ich rieši v návrhu nových miestnych komunikácií s dostatočnými šírkovými parametrami, zabezpečením dostatočného množstva vody pre účely požiarnej ochrany v rámci verejného zásobovania obce vodou. Rozvody vody sú navrhované tak, aby boli zokruhované.

Z hľadiska požiarnej ochrany riešenie ÚPN-O si nevyžaduje podrobnejší návrh (lokalizáciu hydrantov a pod.), tento je predmetom podrobnejších stupňov ÚPD.

V obci je zrealizovaný systém rigolov odvádzajúcich dažďové vody zo zastavaného územia, resp. uličných priestorov do vodných tokov, ktoré sú však nepostačujúce a v niektorých prípadoch pri križovaní miestnych komunikácií aj znefunkčnené nedostatočnou údržbou. Tieto rigoly sa však stávajú v dôsledku absencie splaškovej kanalizácie aj stokami.

Rieka Hornád má niektoré svoje úseky upravované, avšak úpravy nie sú postačujúce a pri prívalových dažďoch dochádza k zaplavovaniu priestorov v blízkosti tohto vodného toku.

Obec má vypracovaný projekt na reguláciu potoka Slatinka v úseku prechádzajúcom zastavaným územím obce, avšak je potrebné tento prehodnotiť v nadväznosti na riešenia konceptu ÚPN-O, ktoré navrhujú zachytávať vodu vo vyššiepoložených územiach nad obcou.

Z hľadiska ochrany pred povodňami sú v koncepte ÚPN-O navrhované nasledovné opatrenia:

- zrealizovať výsadbu protierozívnej zelene (v zmysle Zákona č. 220/2004 §5);
- orbu vykonávať po vrstevniciach (v zmysle Zákona č. 220/2004 §5);
- plochy s vysokou pôdnou a vodnou eróziou zalesniť (v zmysle Zákona č. 220/2004 §10);
- na vodných tokoch : obnoviť meandre , vybudovať retenčné jazierka na zadržiavanie prívalových vôd a ochranu nižšiepoloženého územia;
- úpravy tokov na Q 100 a navrhované hydrické biokoridory realizovať biotechnickými metódami (prehĺbením dna potoka, vysadením vodomilných rastlín a pod.);
- križovania vodných tokov s líniovými vedeniami dopravy riešiť mimoúrovňovo - mostnými konštrukciami s dostatočným voľným priestorom pre prietok Q 100 a prívalových vôd;
- pozdĺž brehov potokov ponechať manipulačné plochy podľa požiadavky správcu toku - 5m pozdĺž drobných vodných tokov a 10 m pozdĺž významných vodných tokov (Hornád);
- kanalizačné zberače, čistiarne odpadových vôd, výrobné, skladové, ako aj obytné plochy je potrebné zabezpečiť proti zaplaveniu povrchovými prietokmi Q_{100} a prívalovými vodami
- nerealizovať cesty kolmé na vrstevnice z dôvodu zabránenia rýchleho odtoku vôd z územia;
- dôsledne dodržiavať koeficienty zastavitelnosti územia (nutnosť zadržiavania vody v území vysadením zelene);
- akúkoľvek výstavbu na lokalitách, ktoré v súčasnosti nie sú chránené pred prietokom Q_{100} -ročných veľkých vôd vodných tokov podmieniť zabezpečením ich adekvátnej protipovodňovej ochrany.

11) Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení

11.1.Charakteristika územia

Riešeným územím je katastrálne územie obce Richnava s výmerou 697 ha a hustotou obyvateľstva 393,69/ km². Stred obce leží v nadmorskej výške 370 m n.m., nadmorská výška katastra sa pohybuje v rozmedzí 350-648 m n.m..

Záujmovým územím obce Richnava sú katastrálne územia susedných obcí v dotyku s k. ú. obce Richnava: Kluknava, Krompachy, Hrišovce, Víťaz a Kaľava.

Širšie vzťahy sú vymedzené v rozsahu väzieb na okolité osídlenie obce Richnava.

Obec Richnava sa nachádza vo východnom výbežku Hornádskej kotliny. Kataster obce sa rozprestiera z prevažnej časti na južných svahoch pohoria Branisko, len malá časť na pravom brehu Hornádu za železničnou traťou č. 180 vedúcou z Košíc do Žiliny a za cestou II. triedy II/547 Košice- Spišské Podhradie leží na severných svahoch Slovenského rudohoria.

Samotná obec Richnava leží na ceste III. triedy III/3270 (pôvodné značenie III/018187) Richnava- Hrišovce, ktorá sa napája na cestu III/3420 (pôvodné značenie III/018186) spájajúcu cestu II/547 s cestou I. triedy I/18 v Prešovskom kraji prechádzajúc sčasti cez zastavané územie obce Richnava a osou obytnej zástavby v obci Kluknava.

Obec je plynofikovaná, nie je tu však vybudovaný verejný vodovod a splašková kanalizácia. Na elektrizačnú sústavu je napojená z 22 kV vonkajšieho vedenia č. 204 Krompachy- Prakovce. Katastrálnym územím obce prechádzajú trasy VN vedenia elektrickej energie 110 a 400 kV sčasti zasahujúc aj časť zastavaného územia obce.

Zaraďuje sa k vidieckym sídlam, ktoré majú poľnohospodársky charakter s prevažujúcou obytnou funkciou. Vzhľadom na tesnú blízkosť priemyselnej časti Krompách je pôvodne kvalitné prírodné prostredie obklopujúce obec je značne znehodnotené a poľnohospodárska činnosť v katastri limitovaná hygienickými pásmami regulácie pestovania poľnohospodárskych plodín, ktoré je potrebné aktualizovať podľa výsledkov nových rozborov pôdy, o ktoré je potrebné požiadať Ministerstvo pôdohospodárstva SR.

Faktorom znehodnocujúcim prírodné, ale aj životné prostredie je aj nekontrolovane rastúca rímska osada rozprestierajúca sa za cestou II/547 na severných svahoch Slovenského rudohoria. Pešie napojenie tejto osady na obec je riešené pri križovaní so železnicou mimoúrovňovo- podchodmi, avšak križovanie s cestou II/547 je úrovňové a vytvára tak stresové situácie ako pre obyvateľov tejto lokality, tak aj pre prechádzajúcich vodičov osobnej, hromadnej a nákladnej automobilovej dopravy.

Ďalším znehodnocujúcim faktorom je aj poľnohospodárska výroba, ktorá je realizovaná na hospodárskom dvore poľnohospodárskeho družstva so sídlom v Kluknave nachádzajúcom sa v zastavanom území obce Richnava.

Katastrálne územie obce Richnava je prevažne poľnohospodársky využívané na rastlinnú výrobu. Pôdy sú zasiahnuté vodnou a pôdnou eróziou, čo má za následok zaplavovanie nižšiepoložených území (pozemky poľnohospodársky využívané boli v minulosti odlesnené a neskôr ochudobnené aj o „remízky“- nelesné drevinové a kríkové porasty, ktoré mali vododržnú funkciu a následkom čoho došlo k pôdnej a vodnej erózii územia). Zaplavovanie nižšiepoložených území je spôsobené aj nevhodným využívaním lokalít určených ako trvalý trávny porast na orbu, v niektorých lokalitách sa orba dokonca realizuje kolmo na vrstevnice, čím dochádza k urýchleniu odtoku vody, ale aj pôdy z územia.

Do krajinného obrazu negatívne vstupujú aj vzdušné vedenia VVN a VN prechádzajúce katastrálnym územím obce a sčasti aj zastavaným územím obce a vo svojich ochranných pásmach spôsobujú vodnú a pôdnu eróziu a urýchľujú odtok vody z územia.

Z geomorfologického hľadiska katastrálne územie obce Richnava územie patrí z väčšej časti do celkov Branisko a Hornádska kotlina, ktoré sú súčasťou provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútorne západné Karpaty a oblasti Fatransko-tatranskej a z menšej časti na pravom brehu Hornádu do celku Volovských vrchov, ktoré sú súčasťou provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútorne západné Karpaty a oblasti Slovenské rudohorie.

Charakter prírodného prostredia je členitý podhorský a horský- značne dramatický.

Hlboký zárez Hornádu rozdeľuje kataster obce na vyššie spomenuté celky - zo severnej strany členitý reliéf úpätia Braniska, ktoré je z väčšej časti odlesnené a kultúrnym využívaním vegetačne druhotne premenené. Krajina je pestrá oráčino- lúčno- lesná. Lesná oblasť je charakterizovateľná ako podhorská, so zbytkami bukových a smrekovo- jedľových lesov prevažne zničených a silne poškodených, ktoré v poslednom období vykazujú známky začínajúcej sa prirodzenej obnovy náletovými drevinami (zväčša brezami).

Katastrálne územie obce Richnava sa nachádza v prvom stupni územnej ochrany v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny, mimo veľkoplošných a maloplošných chránených území a mimo území NATURA 2000.

❖ Reliéf, pôda

Geologicky je územie charakterizované stretom viacerých tektonicko-geologických častí Západných Karpát, ktoré patria k významným horopisným celkom - k Branisku, Čiernej hore, Volovským vrchom. Podložie katastra obce tvoria hlavne horniny mladšieho paleozoika - permu (pieskovce a bridlice).

Severnú časť katastra tvoria paleogénne pieskovce a zlepenice. Lokalitu Pod skalami tvoria spodnotriasové kremence (druhohory). V oblasti rieky Hornád a miestnych potokov sa nachádzajú fluválne sedimenty - štrky a piesky.

Južná časť katastra (južne od rieky Hornád) je ako súčasť širšej krompašskej oblasti zaujímavá ako z geologickej tak aj z ložiskovo- mineralogickej stránky.

Prevládajúcim pôdnym typom sú rendziny. Pôdne druhy sú prevažne piesčito-hlinité.

❖ Voda, klíma

Katastrálnym územím obce preteká rieka Hornád a jeho ľavostranné prítoky Slatvinka, Zlatník, Jaseňovec, dva bezmenné ľavostranné prítoky v obci vedené zväčša v potrubíach a bezmenný pravostranný prítok pretekajúci rímskou osadou.

Územie Richnavy patrí do klimatickej oblasti na rozhraní mierne teplej a mierne chladnej s chladnou zimou. Priemerná ročná teplota vzduchu je +6°C, vo vegetačnom období(apríl - september) + 13°C.

Ročný úhrn priemerných zrážok je 7 mm, priemerný počet dní so snežením je 30 , priemer maximálne dosahovanej snehovej pokrývky je 30 cm. Prevládajú zrážky v letnom období a ich intenzita je pomerne veľká.

Tvar terénu usmerňuje aj smer prevládajúcich vetrov, ktoré sú prevažne východo-západného smeru.

Priemerné percentuálne údaje o smerovaní vetrov sú nasledovné:

S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	Bezvetrie
1,5	5,2	14,3	2,1	2,1	8,4	15,1	4,8	46,5%

Celý stredný Spiš patrí k málo veterným oblastiam a Krompachy s okolím majú najväčší počet bezveterných dní v roku (172), čo v minulosti spôsobilo zaťaženie okolia Krompách toxickým spádom z Krompašského imisného areálu.

❖ **Súčasná krajinná štruktúra**

Súčasná krajinná štruktúra predstavuje antropicko - biotický komplex, ktorý tvoria súbory prirodzených a človekom čiastočne, alebo úplne pozmenených dynamických systémov, ako aj novovytvorené umelé prvky.

V prvkoch súčasnej krajinskej štruktúry (ďalej SKŠ) je synteticky vyjadrené hľadisko spôsobu využitia zeme, biotického obsahu a priestorovej štruktúry.

Na katastrálnom území obce Richnava môžeme vyčleniť nasledovné prvky SKŠ:

- lesná vegetácia
- nelesná drevinová vegetácia
- krovinové a kríkové biotopy
- nelesné rastlinné spoločenstvá.

• **Lesná vegetácia**

Lesné porasty sú v katastrálnom území obce Richnava zastúpené plochami lesov na juhovýchode (Volovské vrchy), severovýchode a sčasti aj na severozápade (Branisko) katastrálneho územia obce.

Lesná oblasť je charakterizovateľná ako podhorská, so zbytkami bukových a smrekovo-jedľových lesov prevažne zničených a silne poškodených imisiami, zväčša s výrazne zmenenou drevinovou skladbou, ktoré však v poslednom období vykazujú známky začínajúcej sa prirodzenej obnovy náletovými drevinami (zväčša brezami). Na k.ú. Richnavy sú vysadené aj porasty, v ktorých výrazne prevládajú nepôvodné, príp. invázne druhy drevín.

Prirodzené lesné porasty s pôvodným drevinovým zložením na zodpovedajúcom stanovišti, hrúbkovo a vekovo diferencované, vekovo a priestorovo štruktúrované sa v k.ú. obce Richnava nachádzajú už len na malej ploche v lokalite "Pod skaly".

• **Nelesná drevinová vegetácia , krovinové a kríkové biotopy**

Rozšírenie nelesnej drevinovej vegetácie (NDV) je kvôli intenzívnemu obhospodarovaniu krajiny obmedzené. Vyskytuje sa v menších skupinách, najmä v krovitej forme najmä okolo poľných ciest , v erózných medziach a poskytuje prirodzené úkryty pre jestvujúcu poľnú zver, ako aj hniezdiská pre vtáctvo medzi rozľahlými parcelami ornej pôdy a v oblasti Bradla, kde je stabilnejšie, s prírode blízkym drevinovým zložením, štruktúrované, ýškovo a vekovo diferencované.

• **Nelesné rastlinné spoločenstvá**

Nelesné rastlinné spoločenstvá plnia v území funkciu bioklimatickú, hydrologickú, pôdoochrannú, produkčnú a kultúrnovedeckú.

V katastrálnom území obce Richnava sa nachádzajú vo forme lúk a pasienkov v údolí Slatinky a v doline Zlatník a v lokalite Bradlo (popísané sú v kapitole 11.2) , ďalej vo forme antropicky podmienených burinových a ruderálnych spoločenstiev, ktoré nie sú predmetom prvoradého záujmu ochrany prírody, sú však významné výskytom niektorých vzácných a ohrozených taxónov flóry Slovenska , ako aj sídelnou vegetáciou v obci, ktorá je reprezentovaná predovšetkým záhradami s ovocnými sadmi a sprievodnou zeleňou miestnych potokov a rieky Hornád a sčasti aj sprievodnou zeleňou líniovej dopravy- ciest a železnice. Parkové úpravy v obci sú minimálne- reprezentované zeleňou na cintoríne a vysadenou parkovou zeleňou pri hostinci na rázcestí.

❖ **Charakteristika fauny územia - databanka**

Zo zoologického hľadiska sa v katastrálnom území obce Richnava vyskytujú tieto typy spoločenstiev živočíchov:

1. Synantropné spoločenstvá zastavaného územia

Predstavujú pozmenené, málo stabilné spoločenstvá s typickými synantropnými druhmi. Charakteristickými druhmi tohto spoločenstva sú: lastovička obyčajná (*Hirundo rustica*), vrabec domový (*Passer domesticus*), vrabec poľný (*Passer montanus*) myš domová, potkan obyčajný, v blízkom okolí tchor obyčajný, kuny, lasice a ďalšie druhy.

2. Spoločenstvá alúvií vodných tokov

Predstavujú významné, ale vplyvom osídlenia značne pozmenené a narušené spoločenstvá. Napriek tomu sú súčasťou vodných biokoridorov. Charakteristickými druhmi týchto spoločenstiev sú trasochvosť horský (*Motacilla cinerea*), vodnár obyčajný (*Cinclus cinclus*), užovka obyčajná (*Natrix natrix*);

3. Lesné a lúčne spoločenstvá svahov dolín

Predstavujú stabilnejšie ekosystémy s charakterom výrazne prechodných (ekotonálnych) spoločenstiev. Charakteristickými druhmi týchto spoločenstiev sú strakoš obyčajný (*Lanius collurio*), chrapkáč poľný (*Crex crex*), červienka obyčajná (*Erithacus rubecula*), myšiak hôrny, salamandra škvrnitá, ropucha obyčajná, hraboš poľný, užovka hladká a iné.

4. Spoločenstvá hrebeňových častí lesných komplexov

Patria medzi najstabilnejšie ekosystémy s typickou zoocenózou komplexu lesných porastov. Charakteristickými druhmi sú sýkorka uhliarka (*Parus ater*), králik zlatohlavý (*Regulus regulus*), jeleň obyčajný (*Cervus elaphus*) a i. , z vrcholových predátorov medveď hnedý (*Ursus arctos*) a vlk obyčajný (*Canis lupus*).

❖ **Antropogénne prvky**

V katastrálnom území obce Richnava sa nachádzajú tieto antropogénne prvky:

- plochy obytné, občianskeho vybavenia, poľnohospodárskej výroby a technického vybavenia (ČOV Krompachy)
- energovody a produktovody (VTL a STL plynovody, vzdušné elektrické vedenia VVN 400 a 110 kV, VN 22 kV, a pod.);
- dopravné línie (cesta II. triedy II/547, cesty III. triedy- III/3420, III/3270 a železnica - trať č. 180).

❖ **Stresové javy a zdroje**

Z hľadiska priestorovej syntézy stresových faktorov leží širšie okolie obce a takmer celý kataster vo veľmi zaťaženom území a západný okraj v území silne a stredne zaťaženom.

Životné prostredie v katastrálnom území obce Richnava je aktívne aj potencionálne ohrozované nasledovnými stresovými javmi viažucimi sa na vývoj osídlenia celého regiónu (na priemyselnú výrobu, na poľnohospodársku veľkovýrobu, na líniovú a priestorovú technickú a dopravnú infraštruktúru):

- kontaminácia pôdy (súvisí so znečistením ovzdušia a dôsledkom imisií z krompašských priemyselných podnikov v minulosti);
- znehodnotenie lesných porastov, v ktorých sa nachádzajú podpovrchové zdroje vôd a prameništia potokov pôsobením vyššiespomenutej kontaminácie pôd, ale aj nelegálnym výrubom hlavne zo strany rómskeho obyvateľstva v lokalitách "Ružakovec" (miestni Rómovia) a "Dubie" (Rómovia z Krompách bývajúci v na ul. Hornádskej) ;
- absencia kanalizácie a ČOV v obci Richnava , ale aj vo vyššiepoložených obciach (Hrišovciach a obciach, ktorými preteká rieka Hornád a jej prítoky);
- existencia nelegálnych skládok tuhého komunálneho odpadu (predovšetkým v rómskej osade "Ružakovec");
- druhotné znečistenie pri privalových dažďoch spolu s vodou aj v minulosti kontaminovanou pôdou z krompašských priemyselných podnikov;
- v minulosti realizované odlesnenia, rekultivácie a nevhodné využívanie poľnohospodárskych pôd - rozoranie TTP, nevhodná orba kolmo na vrstevnice, likvidácia remízok -poškodenie vegetácie v rámci scelovania honov a pod., ktorých realizáciou sa na svahoch v suchých rokoch prejavuje prerušovanie pôdneho profilu a silná demineralizácia , vodná a pôdna erózia a v konečnom dôsledku vznikajú svahovodeformačné plochy;
- nevhodne trasované poľných a lesných ciest (vedené kolmo na vrstevnice a stávajúce sa "potokmi" pri privalových dažďoch) spôsobujúce vodnú a pôdnu eróziu;
- vybrežovanie vodných tokov dôsledkom slabého zadržovania vôd vo vyššiepoložených územiach (orba kolmo na vrstevnice, odstránenie remízok, odlesnenie a pod.);

- nedostatočné dodržiavanie hygienických zásad pri chove hospodárskych zvierat a zvyšovanie ich počtu vedúce k zvyšovaniu obsahu dusíkatých látok v pôde, príp. aj vo vodných tokoch a k rozvoju nitrofilnej vegetácie a ochudobňovaniu fauny;
- používanie agrochemikálií pri obhospodarovaní poľnohospodárskej pôdy ;
- trasy VTL plynovodov v k.ú. sú trvalým latentným zdrojom nebezpečenstva pre vodné zdroje, povrchové aj podpovrchové vody;
- trasy elektrovodov - vzdušných vedení VVN a VN sú ohrozením ornitofauny a odlesnením územia z dôvodu zabezpečenia ochranných pásiem spôsobujú v tomto území vodnú a pôdnu eróziu a zhoršenie povodňových stavov pri prírvalových dažďoch;
- znečistenie ovzdušia, pôdy a následne aj podpovrchových vôd v blízkosti ciest II. a III. triedy exhalátmi z výfukových plynov a uniknutých ropných produktov z automobilovej dopravy.

11.2. Environmentálne problémy

Súčasný stav životného prostredia v obci Richnava je výsledkom antropogénnej činnosti v danom území a jeho širšom okolí, ktorá zasiahla do všetkých zložiek životného prostredia (a síce: vody, pôdy, ovzdušia a bioty). V dôsledku pôsobenia stresových javov vznikajú následovné typy environmentálnych problémov:

- problémy ohrozenia prvkov ÚSES:
 - v katastrálnom území obce Richnava ide o ohrozenie jestvujúceho hydrického regionálneho biokoridoru - Hornádu znečisťovaného nielen pôsobením poľnohospodárskej a priemyselnej činnosti, ale aj jeho prítokmi prechádzajúcimi obcami znečistenými v dôsledku absencie splaškovej kanalizácie a ČOV (vrátane potokov na území k.ú. Richnava);
 - možnosť kontinuálnej interakcie fauny miestnymi terestrickými biokoridormi k regionálnemu hydrickému biokoridoru- rieke Hornád je v južnej časti k.ú. obce Richnava prerušovaná líniovými bariérami- cestou II. triedy II/547 a železničnou traťou č.180
 - nadregionálny biokoridor BN/4 prechádzajúci severnou časťou k. ú. Richnava je v lesných spoločenstvách znehodnocovaný výrubom drevín v ochrannom pásme VVN a VN elektrovodov;
- problémy ohrozenia priestorovej stability územia:
 - kompaktnosť obce Richnava je vo vzťahu k lokalite, v ktorej žije najväčší počet jej obyvateľov, k rómskej osade "Ružakovec", narušená prietahom cesty II. triedy II /547, ako aj železničnou traťou č.180, čím je výrazne ohrozená priestorová stabilita tohto územia;
 - priestorová stabilita obce je ohrozovaná aj zlým stavebnotechnickým stavom objektov v tejto rómskej osade, o ktoré sa nedokážu postarať ich majitelia, a ktoré sú postavené na majetkoprávne nevysporiadaných pozemkoch;
 - pocit priestorovej nestability spôsobujú aj nevhodne vytýčené katastrálne hranice medzi obcami Richnava a Kluknava (v lokalitách "Ružakovec", "Zlatník" a "Juhovýchod") a medzi k. ú. Richnava a mestom Krompachy (v lokalite pri ČOV);

Ďalšími prvkami ohrozujúcimi priestorovú stabilitu k. ú. sú:

 - v minulosti realizované sceľovanie honov likvidáciou remízok;
 - v minulosti realizované rušenie meandrov potokov;
 - odlesňovanie územia a rozorávanie trvalých trávnych porastov, ktoré je dôsledkom preferovania momentálnej ekonomickej efektívnosti pred rozumným hospodárením v krajine;
- problémy ohrozenia životného prostredia vrátane prírodných zdrojov :

Životné prostredie vrátane prírodných zdrojov je v k.ú. obce Richnava ohrozované týmito faktormi:

 - kontamináciou pôdy súvisiacou so znečistením ovzdušia dôsledkom imisií z krompašských priemyselných podnikov v minulosti;

- znehodnotením lesných porastov, v ktorých sa nachádzajú podpovrchové zdroje vôd a prameništia potokov pôsobením vyššie spomenutej kontaminácie pôd, ale aj nelegálnym výrubom hlavne zo strany rómskeho obyvateľstva v lokalitách "Ružakovec" (miestni Rómovia) a "Dubie" (Rómovia z Krompách bývajúci v na ul. Hornádskej) ;
- absenciou kanalizácie a ČOV v obci Richnava , ale aj vo vyššie položených obciach (Hrišovciach a obciach, ktorými preteká rieka Hornád a jej prítoky);
- existenciou nelegálnych skládok tuhého komunálneho odpadu (predovšetkým v rómskej osade "Ružakovec");
- druhotným znečistením pri privalových dažďoch spolu s vodou aj v minulosti kontaminovanou pôdou z krompašských priemyselných podnikov;
- chemickými látkami používanými v poľnohospodárstve (agrochemikálie)- znečisťujú spodné vody, ničia flóru a faunu
- znečistením ovzdušia, pôdy a následne aj podpovrchových vôd v blízkosti ciest II. a III. triedy exhalátmi z výfukových plynov a uniknutých ropných produktov z automobilovej dopravy;
- nedostatočným dodržiavaním hygienických zásad pri chove hospodárskych zvierat , ktoré vedie k zvyšovaniu obsahu dusíkatých látok v pôde, príp. aj vo vodných tokoch a podpovrchových vodách, k rozvoju nitrofilnej vegetácie a ochudobňovaniu fauny;
- trasy VTL plynovodov v k.ú. sú trvalým latentným zdrojom nebezpečenstva pre vodné zdroje, povrchové aj podpovrchové vody;
- trasy elektrovodov - vzdušných vedení VVN a VN sú ohrozením ornitofauny;
- problémy ohrozenia kultúrno-historických zdrojov:
 - individuálne chránená národná kultúrna pamiatka Základná škola- č. ÚZPF 699 je udržiavanom stave, okolie pamiatky však nie je adekvátne upravené vrátane parkovísk a prvkov urbanistického designu (lavičky, zeleň, osvetlenie, smetné koše a pod.) ;
 - ohrozená je evidovaná archeologická lokalita v polohe hrad Richnava z obdobia 13. - 16. storočia nachádzajúca sa v zástavbe rodinných domov bez akejkoľvek ochrany;
 - evidovaná archeologická lokalita- kostol sv. Márie Magdalény - okolie s nálezmi zo stredoveku a novoveku a Jaseňovec sú ohrozované vodnou a pôdnou eróziou spôsobovanou odlesnením v trase elektrických vedení VVN a VN a poľnohospodárskou činnosťou nad týmito lokalitami;
 - v zastavanom území obce sa zachovalo viacero pôvodných ľudových murovaných domov vrátane ich hospodárskeho zázemia, ktoré sú vhodnými reprezentantmi ľudovej architektúry, avšak sú v stále sa zhoršujúcom stavebnotechnickom stave.

11.3. Opatrenia na zabezpečenie ekologickej stability, zachovania prírodných zdrojov a biodiverzity

❖ Opatrenia na zabezpečenie ekologickej stability:

Na zabezpečenie krehkej ekologickej stability a druhej biodiverzity v k. ú. je potrebné:

- rešpektovať a chrániť nadregionálny biokoridor BN/4 na severe k.ú. obce a regionálny biokoridor- rieku Hornád v južnej časti k.ú. obce ;
- revitalizovať a chrániť navrhované "Obecné chránené územie Bradlo" navrhované v severnej časti k.ú. Richnava spolu so susednými obcami Kluknava, Hrišovce a Vítáz (schematicky vyznačené v grafickej časti);
- chrániť lokalitu " Podskaly" navrhovanú na zaradenie do kategórie "Prírodná pamiatka" (schematicky vyznačená v grafickej časti);
- rešpektovať navrhované miestne biokoridory a biocentrá (schematicky vyznačené v grafickej časti)
- nové úpravy potokov realizovať biotechnickými metódami (obnovou pôvodných meandrov, prehĺbením dna potoka, vysadením vodomilných rastlín a pod.), s vytvorením retenčných jazierok spomaľujúcich odtok vody z územia na ochranu nižšie položeného územia pred povodňami a prirodzeným zadržaním vody v území (upresní sa v ďalšom stupni PD);
- hydrické biokoridory sledujú smer prúdenia dažďovej vody v teréne. Nerešpektovanie ich smerovania v území napríklad neriešením ich mimoúrovňového križovania s akoukoľvek

líniovou dopravou (chodníky, cesty, železnice a pod.) spôsobuje degradáciu pôdy v daných bodoch a tlaky na danú prekážku – t.j. dané teleso líniovej dopravy a môžu spôsobiť jej zničenie. Križovania vodných tokov s líniovými vedeniami dopravy a technického vybavenia navrhujeme riešiť mimoúrovňovo. Mostné konštrukcie nad vodnými tokmi musia byť dimenzované s dostatočným voľným priestorom pre prietok Q_{100} (upresní sa v ďalšom stupni PD);

- v zastavanom území obce zabezpečiť možnosť kontinuálnej interakcie fauny pozdĺž potokov (miestne biokoridory hydrické) bez kolízie s dopravou a inými možnými prekážkami. Zároveň je potrebné vniesť do zastavaného územia čo najviac biomasy a rozmanitosti vegetácie, ktorá je potrebná aj z hľadiska:
 - urbanisticko-architektonicko-estetického (pozdĺž peších ťahov, v parčíkoch, na terasách a verandách rodinných domov, vytváraním živých plotov a pod.)
 - zadržania (retencie) vody v krajine
 - zvyšovania a skvalitňovania zásob genofondu
- v zastavanom území obce na určených plochách realizovať náhradnú výsadbu zelene v zmysle § 9 Zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny;
- znižovať komunálne znečisťovanie ovzdušia a znečisťovanie ovzdušia dopravou (vybudovaním izolačnej zelene pozdĺž líniových dopravných koridorov, podporou využívania alternatívnych obnoviteľných zdrojov vykurovania - slnečná energia, príp. biomasa a pod.);
- znižovať znečistenie povrchových a podpovrchových vôd (vybudovaním splaškovej kanalizácie, ČOV, likvidáciou divokých skládok a dôsledným systémovým riešením odstraňovania odpadu)
- chrániť všetky pramene v k.ú. obce Richnava ako miestne biocentrá
- chrániť lesy viažuce pôdu, revitalizovať ich vysadiť lesy predovšetkým pôvodnými druhmi drevín v zmysle Zákona č. 220/2004 Z.z. §9 a §10 ;
- zalesnenie na plochách nevhodných na poľnohospodárske využitie v zmysle Zákona č. 220/2004 Z.z. §9 a §10 môže byť realizované v zmysle §18a spomínaného zákona;
- nepripustiť holorubný spôsob hospodárenia v lese;
- požiadať Ministerstvo pôdohospodárstva SR o zopakovanie rozborov pôdy v k.ú. obce v zmysle Zákona č.220/2004 Z.z. §8 odst. 5 a o stanovenie aktuálnej regulácie pestovania poľnohospodárskych plodín v zmysle zákona č.307/1992 Z.z. §6 odst.1b);
- posúdiť veľkosť a tvar intenzívne poľnohospodársky využívaných pôdnych celkov, nielen z hľadiska ekonomickej efektívnosti, ale aj z hľadiska krajinnoeekologického, pôdoochranného, ako aj z hľadiska ochrany pred povodňami;
- poľnohospodárske pôdy využívať podľa ekostabilizačných opatrení vyznačených na výkrese č. 2 grafickej časti
- pri súčasnom obhospodarovaní pôd dodržiavať protierózne opatrenia v zmysle Zákona č. 220/2004 Z.z. §5 (orba po vrstevniciach, striedanie poľnohospodárskych plodín, vytvorenie protieróznych pásov zelene);
- nedovoľovať výrubu krovín a drevín za účelom scelovania pozemkov , zachovať tieto krovinné zárasty, ktoré sú významnou zložkou vegetácie krajinného priestoru, prípadne ich obnoviť vo vyrúbaných priestoroch (okrem druhej biodiverzity zabezpečujú aj vododržnosť územia);
- nepripustiť dlhodobé odstránenie vegetačného krytu, t.j. nepripustiť rozoranie lúk ;
- plochy s vysokou potenciálnou eróziou pôd a vysokou dynamikou transportu vody a materiálu zalesniť v zmysle Zákona č. 220/2004 Z.z. §9 a §10 ;
- obmedziť aplikácie priemyselných hnojív a pesticídov, ktoré ohrozujú existenciu rastlinných a živočíšnych spoločenstiev ako aj čistotu podzemných a povrchových vôd
- prijať opatrenia na zníženie množstva dusičnanov v pôde
- konvenčné hospodárenie na pôde postupne premieňať na alternatívne ekologické poľnohospodárstvo

❖ Opatrenia na zabezpečenie druhovej biodiverzity :

Na zabezpečenie druhovej biodiverzity okrem vyššie spomenutých opatrení na zabezpečenie ekologickej stability v k.ú. je potrebné:

- zachovať brehovú porasty v okolí jestvujúcich vodných tokov, ktoré významne prispievajú nielen pri zachovaní biodiverzity ako miestne biokoridory, ale prispievajú svojou brehoochranou a pôdoochrannou funkciou aj k zachovaniu ekologickej stability územia;
- obnoviť meandre na potokoch a zabrániť rýchlemu odtoku vody z územia - obnoviť pôvodné korytá potokov vrátane výsadby pôvodných druhov brehovú porastov;
- chrániť mokrade v katastri ako významný prvok krajiny, ktorý má nezastupiteľné miesto v prírode a veľký kultúrny, vedecký a ekonomický význam. Mokrade sú životným prostredím veľkého množstva rastlinných a živočíšnych druhov. V kultúrnej krajine vytvárajú funkčnú sústavu, ktorá umožňuje výmenu genetických informácií nevyhnutných pre život populácií jednotlivých druhov a vhodné podmienky pri ich sezónnych migráciách.;
- okrem týchto opatrení je potrebné obnoviť prirodzené lúčne spoločenstvá v území a voliť také formy hospodárenia, ktoré prispievajú k zvýšeniu biodiverzity týchto spoločenstiev.
- voliť alternatívne formy hospodárenia, pri pasienkoch neprekračovať stanovený limit dobytčích jednotiek na hektár
- obnoviť krovinné zárasty, ktoré sú významnou zložkou vegetácie krajinného priestoru (okrem druhovej biodiverzity zabezpečujú aj vododržnosť územia);
- v lesnom hospodárstve je potrebné revitalizovať lesy výsadbou hlavne pôvodných druhov drevín a ďalej prijať stratégiu obnovy prirodzeného lesa.

❖ opatrenia na ochranu prírodných zdrojov:

Tieto opatrenia sa principiálne zhodujú s opatreniami spomenutými v predchádzajúcich opatreniach na zabezpečenie ekologickej stability, nakoľko ekologická stabilita je úzko spätá s prírodnými zdrojmi (zdroje vody, bioty a pod.).

Okrem týchto opatrení je potrebné prioritne:

- požiadať Ministerstvo pôdohospodárstva SR o zopakovanie rozborov pôdy v k.ú. obce v zmysle Zákona č.220/2004 Z.z. §8 odst. 5 a o stanovenie aktuálnej regulácie pestovania poľnohospodárskych plodín v zmysle zákona č.307/1992 Z.z. §6 odst.1b);
- posúdiť veľkosť a tvar intenzívne poľnohospodársky využívaných pôdných celkov, nielen z hľadiska ekonomickej efektívnosti, ale aj z hľadiska krajinnoeekologického, pôdoochranného, ako aj z hľadiska ochrany pred povodňami;
- pri súčasnom obhospodarovaní pôd dodržiavať protierózne opatrenia v zmysle §5 Zákona č. 220/2004 Z.z. (orba po vrstevniciach, striedanie poľnohospodárskych plodín, vytvorenie protieróznych pásov zelene);
- nedovoľovať výrubu krovín a drevín za účelom scel'ovania pozemkov;
- nepripustiť dlhodobé odstránenie vegetačného krytu, t.j. nepripustiť rozoranie lúk ;
- plochy s vysokou potenciálnou eróziou pôd a vysokou dynamikou transportu vody a materiálu zalesniť v zmysle Zákona č. 220/2004 Z.z. §9 a §10
- obmedziť aplikácie priemyselných hnojív a pesticídov, ktoré ohrozujú existenciu rastlinných a živočíšnych spoločenstiev ako aj čistotu podzemných a povrchových vôd
- prijať opatrenia na zníženie množstva dusičnanov v pôde
- konvenčné hospodárenie na pôde postupne premieňať na alternatívne ekologické poľnohospodárstvo
- dodržiavať pásma hygienickej ochrany (PHO) vodných zdrojov
- vyvíjať tlak na znižovanie imisí zo zdrojov v Kropáčoch
- vybudovať vodovod a splaškovú kanalizáciu a ČOV
- zlikvidovať nelegálne skládky TKO
- renaturalizovať vodné toky a upraviť ich na Q 100
- postupne realizovať kabelizáciu elektrického vedenia príp. zabezpečiť na jestvujúcich vzdušných vedeniach inštaláciu zariadení na ochranu ornitofauny a riadnu protieróznu starostlivosť o pôdu v ochranných pásmach VVN a VN v zmysle §5 Zákona č. 220/2004 o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy;

❖ opatrenia na ochranu kultúrno-historických zdrojov:

- vzhľadom na zlý stavebnotechnický stav niektorých reprezentantov miestnej architektúry v centre obce je potrebné tieto vyhlásiť za pamätihodnosti obce a chrániť ich podľa § 14 Zákona č. 49/2002 Z.z. odst. 4.
- zabezpečiť udržiavanie NKP v dobrom stavebnotechnickom stave a vyhlásiť ochranné pásmo tejto NKP
- zabezpečiť návrhmi stavebných regulatívov v ÚPN -O jednoliato pôsobiaci charakter obce (prispôsobený pôvodnej architektúre a pôvodnej urbanistickej štruktúre bez použitia nevhodných plochých striech a pod.)

❖ opatrenia na zlepšenie životného prostredia a ochranu zdravia obyvateľstva:

Z dôvodu zlepšenia životného prostredia v k.ú. obce Richnava, ako aj z dôvodu ochrany zdravia obyvateľov obce Richnava navrhujeme:

- zabezpečiť v dostatočnej kapacite a tlakových pomeroch zásobovanie obyvateľstva nezávadnou pitnou vodou
- odstraňovanie splaškových vôd zabezpečiť realizáciou kanalizačej siete a ČOV
- zrealizovať revitalizáciu rómskej osady "Ružakovec" , príp. jej premiestnenie
- revitalizovať lesy a vysadiť ich aj na plochách nevhodných na poľnohospodárske využitie;
- zabezpečovať zmluvné zneškodňovanie odpadu
- obmedzovať vznik odpadov separáciou zberu (zber skla, papiera a želez. šrotu, textilu, plastov, bioodpadu, gumu, železné a neželezné kovy (spracovanie na polotovary) a problémové látky (žiarivky, elektronický odpad, galvanické články a pod.)) - zaistiť zmluvné zneškodňovanie
- biologické odpady spracovávať na organické hnojivá
- rekultivovať divoké skládky TKO a nepripustiť vznik nových
- lokalizáciu zberných dvorov a obecných kompostovísk realizovať vo viacerých lokalitách obce tak, aby bola zabezpečená ich dostatočná prístupnosť, a tým sa vytvorili reálne podmienky na ich využívanie obyvateľmi týchto lokalít;
- presvedčať občanov o výhodnosti kompostovania zvyškov rastlín z prídumových a zeleninových záhrad, príp. v spolupráci s inými obcami vybudovať kompostáreň;
- podmieniť činnosť podnikateľských subjektov zabezpečením zneškodňovania nimi vyprodukovaného odpadu;
- odpad z búracích prác umiestňovať v lokalite určenej vyhládavacou štúdiou (potreba vypracovania);
- prebytočnú výkopovú zeminu umiestňovať sčasti na zakrytie odpadu z búracích prác, sčasti na realizáciu parkových úprav v obci;
- v zastavanom území obce na určených plochách realizovať náhradnú výsadbu zelene v zmysle § 9 Zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny;
- znížiť hlučnosť z dopravy realizáciou modernizácie železničnej trate Žilina - Košice , úsek trate Krompachy(mimo)-Kysak pre rýchlosť 160 km/h s riešením novej trasy železničnej trate vedenej v k.ú. obce Richnava z väčšej časti v tuneloch a novej zastávky Richnava na povrchu s navrhovanou protihlukovou stenou podľa DÚR vypracovanej firmou SUDOP Košice, a. s. a s úpravami prístupových ciest k objektom železníc na k.ú. Richnava podľa návrhu ÚPN-O Richnava , ako aj oddelením od obytnej zástavby izolačnou zeleňou;
- zabezpečiť plynulosť premávky na cestách realizáciou bezpečnejších križovatiek zrealizovaných na plochách určených v ÚPN-O Richnava podľa projektov navrhnutých v ďalších stupňoch PD;
- zrealizovať protipovodňové opatrenia navrhované v ÚPN-O Richnava (kap. 10 tejto správy) podľa projektov navrhnutých v ďalších stupňoch PD.

❖ opatrenia na zabezpečenie priestorovej stability územia:

Vyššie popísaná priestorová nestabilita v k .ú. obce Richnava (kap. 11.2.) bude eliminovaná realizáciou nasledujúcich opatrení:

- realizáciou mimoúrovňového križovania navrhovanej prístupovej komunikácie a pešieho chodníka k rómskej osade "Ružakovec" s cestou II. triedy II/547, príp. jej premiestnenie do iných lokalít podľa návrhov v ÚPN-O ;
- zabezpečením vytýčenia nových katastrálnych hraníc medzi obcami Richnava a Kluknava v lokalitách "Ružakovec", "Zlatník" a "Juhovýchod" a medzi obcou Richnava a mestom Krompachy v lokalite "ČOV" podľa dohody medzi dotknutými obcami . V ÚPN-O Richnava zakreslené nové hranice budú len smerné, nezáväzné, upresnia sa v súlade s katastrálnym zákonom - Zákonom č.162/1995 Z.z. §58 - samostatným procesom mimo schvaľovacieho procesu ÚPN-O Richnava;
- vhodným návrhom rozvojových plôch obce Richnava v súlade so všetkými navrhovanými ekostabilizačnými opatreniami;
- zabezpečením dodržiavania záväzných regulatívov schválených v ÚPN -O z dôvodu vytvorenia pozitívne pôsobiaceho charakteru obce.

11.4. Ochrana krajiny a významné krajinárske a ekologické štruktúry

❖ Územná ochrana

Katastrálne územie obce Richnava sa nachádza v 1. stupni územnej ochrany zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, mimo veľkoplošných a maloplošných chránených území a mimo území NATURA 2000.

• Súčasný stav

V zmysle Generelu nadregionálneho územného systému ekologickej stability (GNÚSES SR) sa v severnej časti katastrálneho územia obce Richnava nachádza nadregionálny biokoridor BN/4.

Podľa NECONET (Národnej ekologickej siete Slovenska, ktorá je súčasťou Európskej ekologickej siete) výbežok Braniska, ktorého časť sa nachádza na severe k.ú. Richnava - je súčasťou jadrového územia národného významu N19b a územie Volovských vrchov v južnej časti k. ú. Richnava by malo plniť funkciu ochrany jadrového územia európskeho významu E22 Hnilecké vrchy nachádzajúceho sa mimo riešené územie.

V regionálnom územnom systéme ekologickej stability – RÚSES bol v južnej časti katastrálneho územia obce Richnava vyčlenený ako regionálny biokoridor tok rieky Hornád pretekajúci zo západu z k.ú. mesta Krompachy smerom na východ na k.ú. obce Kluknava s hodnotnými brehovými porastmi , v strednej časti toku s rozsiahlymi skalnými aluviálnymi medzami , mokradami a menšími lužnými lesmi.

Osobitne chránené časti prírody a krajiny sa v katastrálnom území obce Richnava nenachádzajú, avšak nachádzajú sa tu hodnotné biotopy minimálne na úrovni chránených biotopov na území Slovenska. Jedná sa o lokality: Bradlo - rozsiahle lúčne a pasienkové spoločenstvá porastené náletovými drevinami s osobitne významnými malými plochami pramenísk, na ktorých sú vyvinuté slatiniskové a rašeliniskové spoločenstvá, ďalej Pod skalami (na okraji Braniska) -mohutné skalné útvary podkovitého tvaru s chudobnými monotónnymi rastlinnými spoločenstvami skál, v okolí ktorých sa nachádzajú dobre vyvinuté dubovo- hrabové prirodzené lesy lokálne sutinového charakteru a v spádovej oblasti Zlatníka- slatinisko s dobre vyvinutými teplomilnými, miestami mezofilnejšími lúčnymi a pasienkovými spoločenstvami s roztrúsenými a líniovými kriačinami predstavujúce významný biotop s mnohými chránenými a vzácnymi druhmi živočíchov, najmä bezstavovcov.

Ďalšími hodnotnými prírodnými biotopmi na území katastra sú :

- pravobrežná časť Hornádu, s rozsiahlymi skalnými aluviálnymi medzami, mokradami a lužnými lesíkmi
- porast č. 653 predstavujúci fragment lužných a sutinových lesov
- Jaseňovec- prirodzene tečúci bohato meandrujúci ľavostranný prítok Hornádu, na sútoku s Hornádom tvoriaci deltu s mokradovými spoločenstvami a vrbovými krovami
- Popod Gavart- pri kostolíku s výskytom xerothermných spoločenstiev

- Slatvinka- ľavostranný prítok Hornádu v dolnej časti pretekajúci obcou s lokálne vyvinutými porastami a mokradňými rastlinnými spoločenstvami
- Zlatník - ľavobrežný prítok Hornádu prirodzene tečúci a bohato meandrujúci s brehovými porastami a močiarnymi spoločenstvami v úzkom alúviu a v dolnom úseku zasahujúceho do zastavaného územia obce
- pasienky v strednej časti potoka Zlatník porastené prirodzenými rastlinnými spoločenstvami prevažne xerothermného charakteru s roztrúsenými kriačinami.

• **Návrh:**

V koncepte ÚPN-O navrhujeme v zmysle § 25a odstavce 2) Zákona NR SR 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov **Spoločné obecné chránené územie "Bradlo"** (na k.ú. obcí Richnava, Kluknava, Hrišovce a Vítáz) v severnej časti katastrálneho územia obce Richnava na okraji Braniska v lokalitách "Bradlo" a "Pod skalami" (Po revitalizácii územia bude možné požiadať v budúcnosti o zmenu kategorizácie - t.j. zaradenie do kategórie **Prírodná rezervácia**) .

Územie navrhované na ochranu sa nachádza aj na susedných katastrálnych územiach (na k.ú. obce Richnava sa jedná o plochu cca 100 ha, na ostatných k.ú. obcí Kluknava, Hrišovce a Vítáz sa jedná o cca 300 ha spolu) je len orientačné. Upresní sa v ďalších stupňoch ÚPD, resp. samostatným schvaľovacím procesom podľa vyššie spomenutého zákona a vyžiada si spoluprácu zástupcov všetkých dotknutých obcí.

V lokalite Bradlo sa jedná o lesy a lúčne a pasienkové spoločenstvá porastené náletovými drevinami s osobitne významnými malými plochami pramenísk, na ktorých sú vyvinuté slatiniskové a rašeliniskové spoločenstvá, v lokalite Podskaly sa jedná mohutné skalné útvary podkovitého tvaru s chudobnými monotónnymi rastlinnými spoločenstvami skál, v okolí ktorých sa nachádzajú dobre vyvinuté dubovo- hrabové prirodzené lesy lokálne sutinového charakteru.

V území navrhovanom na ochranu navrhujeme hospodáriť tak, aby sa revitalizáciou lesov, resp. zalesnením devastovaných lokalít pôvodnými druhmi drevín a ostatných porastov vytvorili podmienky približujúce sa pôvodnému stavu pred antropogénnymi zásahmi a mohlo by splniť podmienky pre zaradenie do kategórie "Prírodná rezervácia".

Lokalitu "Podskaly" navrhujeme zároveň na vyhlásenie za **Prírodnú pamiatku** v zmysle §23 Zákona NR SR 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

V koncepte ÚPN-O bola navrhnutá **kostra Miestneho územného ekologického systému stability (MÚSES)**, ktorá bude dopracovaná do väčších podrobností v MÚSES , ktorý by mala dať obec následne po schválení ÚPN-O vypracovať. V tejto kostre MÚSES navrhujeme lokalizáciu týchto prvkov MÚSES:

- o miestne biocentrum terestrické v priestoroch na okraji Braniska v lokalite " Bradlo" - a lokalite "Podskaly" , ktoré navrhujeme aj ako súčasť vyššie spomenutého spoločného "Obecného chráneného územia Bradlo " obcí Richnava, Kluknava, Hrišovce a Vítáz;
 - o miestne biocentrá hydrické - prameniská potokov, mokrade a slatiniská
 - o miestne biocentrá terestrické- ide o križovania hydrických a terestrických biokoridorov
 - o miestne biokoridory hydrické (vedené sú pozdĺž vodných tokov a v údolných polohách reliéfu zohrávajú dôležitú úlohu pre zadržiavanie vody v území, ako aj pre život vodomilnej fauny).
- V k.ú. obce Richnava sa jedná hlavne o brehovú a pobrežnú porasty pozdĺž vodných tokov v katastri obce:
- Hornád a jeho bezmenné prítoky
 - Slatvinka a jej prítoky
 - Jaseňovec a jeho prítoky
 - Zlatník a jeho prítoky.

Šírka týchto biokoridorov je cca 20 – 50 m u potokov , minimalizovaná je však pri prechode zastavaným územím obce, čím sa znižuje ich ekologická stabilita.

- o miestnych biokoridorov terestrických (trasy transportu zveri hlavne z lesných geobiocenóz – z hrebeňových častí lesných komplexov a prechádzajúce cez poľnohospodársku krajinu k hydrickým biokoridorom). Šírka biokoridorov v lesných biocenózach sa pohybuje okolo 50 m, pri prechode poľnohospodárskou krajinou ide o šírku cca 15 m. Tieto biokoridory by pri prechode poľnohospodárskou krajinou bolo potrebné v hrebeňových častiach terénu zalesniť , resp. vysadiť líniovú zeleň na min. šírke 40 m.

Križovania biokoridorov s komunikáciami (cestnými, pešími, cyklistickými) je potrebné **riešiť mimoúrovňovo** - mostnými konštrukciami dimenzovanými na Q100 (lokalizácia sa upresní v ďalších stupňoch PD).

- **Lokality genofondovo významných segmentov flóry a fauny (mokrade)**

V katastrálnom území obce sa nachádzajú mokrade lokálneho významu v alúviu dolných tokov potokov Zlatník, Slatvinka a Jaseňovec. Mokrade je potrebné chrániť ako významný prvok krajiny, ktorý má nezastupiteľné miesto v prírode a veľký kultúrny, vedecký a ekonomický význam. Mokrade sú životným prostredím veľkého množstva rastlinných a živočíšnych druhov. V kultúrnej krajine vytvárajú funkčnú sústavu, ktorá umožňuje výmenu genetických informácií nevyhnutných pre život populácií jednotlivých druhov a vhodné podmienky pri ich sezónnych migráciách.

Ochrana dochovávaných genofondových zdrojov sa zabezpečuje Zákonom NR SR 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

- **Ochrana lesných zdrojov**

Ochrana lesných zdrojov sa zabezpečuje Zákonom NR SR č.326/2005 Z.z o lesoch v znení neskorších predpisov. Zmena druhu pozemku na lesný pozemok sa realizuje podľa Zákona č. 220/2004, § 9 a §10 .

- **Ochrana vodných zdrojov**

Ochrana vodných zdrojov sa zabezpečuje Zákonom č.364/2004 Z.z. o vodách .

- **Ochrana pôdných zdrojov**

Ochrana pôdných zdrojov sa zabezpečuje Zákonom č.220/2004 Z.z. a Zákonom č. 307/1992 Zb. z. o ochrane PP.

- **Ochrana pamiatkového fondu**

Ochrana pamiatok sa zabezpečuje zákonom č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu (pamiatkový zákon) a v znení neskorších predpisov.

V obci Richnava sa nachádza chránená národná kultúrna pamiatka zapísaná v ÚZKP SR - Základná škola, č. ÚZPF 699 s dátumom vyhlásenia 15.10. 1963 ako príklad "socialistického realizmu".

V zastavanom území obce Richnava evidovaná archeologická lokalita v polohe hrad Richnava z obdobia 13. – 16. storočia a v západnej časti k.ú. obce Richnava evidovaná archeologická lokalita kostol sv. Márie Magdalény – okolie s nálezmi zo stredoveku a novoveku a Jaseňovec, ktorej bližšie časové zaradenie nepoznáme.

Z dôvodu ochrany možných archeologických nálezísk je stavebník povinný v územnom a stavebnom konaní väčších stavieb a líniových stavieb v katastrálnom území obce Richnava v zmysle § 36 , §37 a § 41 odseku 4 pamiatkového zákona vyžiadať si stanovisko alebo rozhodnutie Krajského pamiatkového úradu Košice.

Nakoľko ochranné pásma národnej kultúrnej pamiatky (ďalej len NKP) a archeologických nálezísk (ďalej len AN) neboli doteraz vyhlásené podľa § 18 Pamiatkového zákona, nemôžu sa z ÚPN-O z r. 2003 prevziať a ani v koncepte ÚPN-O navrhnuť, nakoľko ich vyhlasuje pamiatkový úrad rozhodnutím, v ktorom vymedzí jeho územie a podmienky ochrany na podnet obce samostatným procesom.

Niektoré objekty v zastavanom území obce reprezentujúce ľudovú architektúru z polovice minulého storočia, ako aj kostol sv. Márie Magdalény, rímsko-katolícky kostol sv. Michala , ďalej objekt v minulosti patriaci železnici (v čase jednokolačky) a budovu terajšej železničnej stanice navrhujeme v koncepte ÚPN-O chrániť ako miestne pamätihodnosti navrhované v zmysle § 11 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu.

12) Návrh verejného dopravného a technického vybavenia

12.1. Doprava

12.1.2. Železničná doprava

- **Súčasný stav :**

Katastrálnym územím obce Richnava prechádza železničná dráha Košice- Žilina - dvojkolačná elektrifikovaná železničná trať č. 180 so železničnou zastávkou Richnava (km 141,020) s traťovou rýchlosťou v traťovom úseku č. 20601 Margecany -Krompachy 100 km/h s počtom vlakov 162/24 hod., z toho pre osobnú dopravu 70/24 hod.

- **Návrh :**

V koncepte ÚPN-O Richnava je rešpektovaná navrhovaná nová trasa železničnej trate č.180 - chránené sú priestory pre železničný dopravný koridor - modernizáciu železničnej trate Žilina -Košice , úsek trate Krompachy(mimo)-Kysak pre rýchlosť 160 km/h s riešením novej trasy železničnej trate a novej zastávky Richnava v súlade s podkladmi DÚR poskytnutými firmou SUDOP Košice, a. s. týkajúcimi sa úseku prechádzajúceho katastrálnym územím obce Richnava nasledovne:

" Modernizácie železničnej trate rieši zvýšenie traťovej rýchlosti v traťovom úseku Krompachy – Kysak na traťovú rýchlosť do 160 km/h vrátane tak, aby rýchlosť bola dosahovaná v čo najdlhších úsekoch bez obmedzujúcich rýchlostných skokov.

Modernizácia železničnej trate predstavuje prestavbu železničnej dopravnej cesty v požadovanom rozsahu za účelom rozšírenia jej vybavenosti a použiteľnosti zabudovaním moderných, progresívnych prvkov a zariadení s cieľom zlepšenia technických parametrov jestvujúcej trate pri zvýšení efektívnosti železničnej prevádzky.

Železničná dopravná cesta zahŕňa mimo samotnej železničnej trate aj pozemky, objekty a zariadenia železničných tratí a stavieb, telekomunikačnú a zabezpečovaciu techniku, zariadenia energetiky a elektrotechniky ako aj riadenia dopravy.

Modernizácia traťového úseku začína pred ŽST Krompachy v sžkm 143,200 a končí v ŽST Kysak v sžkm 113,183. Dĺžka riešeného úseku (stavebná dĺžka koľají) je 30,017 km. V súčasnej dobe predmetný úsek nespĺňa požadované kritériá a požiadavky pre modernizované trate (traťová rýchlosť je max. 120 km/h s obmedzeniami na 100 km/h)."

V smere od Kysaku je nová trasa železničnej trate v DÚR riešená od katastrálneho územia obce Kluknava smerom na k. ú. Richnava nasledovne:

"V tomto úseku pri obci Kluknava je riešená aj úprava toku Hornád. Po druhom premostení Hornádu navrhovaná trať križuje jestvujúcu a vchádza do železničného tunela – Kluknavský. V tomto úseku je nová trať vedená južne od jestvujúcej trate, pričom dochádza ku križovaniu s cestou č. III/018 186 ¹. Kluknavský železničný tunel bude realizovaný ako hĺbený respektíve „razený pod korytnačkou“. Z uvedeného dôvodu bude cesta č. III/018 186 ¹ do Kluknavy a Richnavy počas výstavby tunela dočasne preložená a následne vrátená do jestvujúcej polohy. Za Kluknavským tunelom bude zriadená nová zastávka Richnava. Prístup k zastávke je navrhovaný po novej prístupovej komunikácii a chodníku napojených na miestnu komunikáciu. Jestvujúce nástupište na zastávke ako aj opustené železničné teleso budú odstránené. Trať za zastávkou vchádza do železničného tunela Túrnisko. Tunel je navrhovaný s únikovou chodbou nachádzajúcou sa v strede tunela. K portálom a únikovej chodbe vedú nové prístupové komunikácie. Západná časť tunela križuje cestnú komunikáciu č. II/547. Nakoľko táto časť tunela bude realizovaná hĺbením, cestná komunikácia sa preloží do novej definitívnej polohy nad razenú časť tunela, čím nebude nutné riešiť provizórne stavy. Za tunelom Túrnisko pred železničnou stanicou Krompachy, kde je koniec riešeného úseku, je trať napojená na jestvujúce železničné teleso."

Poznámka 1: Cesta č. III/018 186 bola prečíslovaná na III/3420.

Vzhľadom na riešenie navrhovaného komunikačného systému cestnej dopravy v koncepte ÚPN-O Richnava sú k novej zastávke Richnava, ako aj k portálom a únikovej chodbe navrhované prístupové komunikácie nadväzujúce na tento navrhovaný komunikačný systém obce v rozdielnych trasách ako boli navrhované vo vyššiespomenutej DÚR. Zároveň je preložka cesty II. triedy II/547 posunutá mierne na sever z dôvodu umiestnenia navrhovanej križovatky na tejto ceste II. triedy - nového napojenia obce Richnava na nadradený cestný komunikačný systém.

Opustené železničné teleso navrhujeme sčasti využiť na riešenie nového komunikačného systému obce, príp. na rozšírenie navrhovaných funkčných plôch (nakoľko ide o rozsiahle plochy patriace ešte k pôvodnej jednokolejovej trati) a sčasti zazeleniť formou výsadby vysokej zelene- t.j. stromov (návrh na začlenenie predmetných plôch do lesnej pôdy).

V alternatíve č.2 je navrhovaná železničná vlečka do navrhovaného areálu nezávadnej výroby umiestneného južne od železničnej trate v priestore juhovýchodne od nástupišťa na zastávke Richnava navrhovaného vo vyššiespomenutej DÚR .

- **Ochranné pásmo železnice a ochrana proti hluku**

Ochranné pásmo železnice je 60 m od osi krajnej koľaje.

Súčasnú ochrannú pásmo vzhľadom na navrhované zrušenie pôvodnej trasy vo vyššiespomenutej DÚR sa ruší a navrhované ochranné pásmo sa posúva smerom od obce.

Prakticky bude hluk zo železničnej dopravy figurovať len v úseku prechádzajúcom po povrchu v časti medzi portálmi železničných tunelov "Turnisko" a "Kluknavský", kde je situovaná nová zastávka "Richnava". V DÚR je navrhované v tomto úseku realizovať protihlukovú stenu.

Negatívne účinky zo železničnej dopravy navrhujeme v koncepte ÚPN-O Richnava znížiť aj realizáciou izolačnej zelene (doporučené parkové úpravy), ktoré budú účinkovať aj pre zníženie hluku z cestnej dopravy, nakoľko cesta II. triedy II/547 ide v súbehu so železnicou.

12.1.2. Cestná doprava

- **Súčasný stav :**

Obec Richnava je na nadradený cestný dopravný systém -cestu II. triedy II/547 (Spišské Vlachy - Margecany) napojená cestou III/3420 (Kluknava- Široké), ktorá prechádza zastavaným územím obce Kluknava a napája sa smerom severným cez obec Široké na diaľnicu D1.

Samotná obec Richnava je na cestu III/3420 napojená cestou III/3270 (Richnava-Hrišovce) prechádzajúcou strednou časťou obce a pokračujúcou do obce Hrišovce.

Na tento nadradený dopravný systém sa napája sieť miestnych obslužných komunikácií. V zastavanom území obce sú vytvorené neupravené parkovacie plochy pri zariadeniach občianskeho vybavenia, pri obecnom úrade sú tieto plochy upravené. Chodníky pre peších sú vybudované sporadicky - hlavne pri ceste III. triedy ako jednostranné. Autobusové zastávky nie sú riešené mimo jazdných pruhov.

- **Návrh nadradenej cestnej siete:**

Intenzita dopravy na uvedených úsekoch cesty II. triedy II/547 a III/3420 bola zistená podľa profilového sčítania prevedeného Slovenskou správou ciest v roku 2010.

Intenzita dopravy za 24 hod. v rokoch 2010 až 2040 je vypočítaná pomocou výhľadových koeficientov nárastu jednotlivých druhov motorových vozidiel a je uvedená v nasledujúcich tabuľkách:

Tab. č.1 Cesta č.II/547 - sčítací úsek č. 02000 (Krompachy- odbočka Kluknava) :

Rok	Druh motorových vozidiel			
	T (ťažké)	O (osobné)	M (motocykle)	Spolu
	Počet motorových vozidiel			
2010	437	4405	13	4855
2020	470	4760	15	5245
2030	550	5500	20	6070
2040	800	6500	35	7335

Tab. č.2 Cesta č.II/547 - sčítací úsek č. 02010 (Kluknava- Margecany):

Rok	Druh motorových vozidiel			
	T (ťažké)	O (osobné)	M (motocykle)	Spolu
	Počet motorových vozidiel			
2010	300	3114	9	3423
2020	323	3365	12	3700
2030	360	3710	15	4085
2040	490	4370	40	4900

Tab. č.3 Cesta č.III/3420 - sčítací úsek č. 03629 (odbočka Kluknava - hranica s Prešovským samosprávnym krajom) :

Rok	Druh motorových vozidiel			
	T (ťažké)	O (osobné)	M (motocykle)	Spolu
	Počet motorových vozidiel			
2010	523	2042	2	2567
2020	570	2230	5	2805
2030	622	2440	8	3070
2040	680	2700	20	3400

Koncept ÚPN-O Richnava navrhuje v ďalších stupňoch PD rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie jestvujúcich a navrhovaných ciest následovne:

- mimo zastavané územie: cesta II. triedy II/ 547 je navrhovaná v kategórii C 9,5/ 70 a cesty III. triedy v kategórii C 7,5/70 v zmysle STN 73 6101.
- v zastavanom území obce: cesta II. triedy v kategórii MZ 11,5/50, resp.MZ 8,5/50 vo funkčnej triede B2 a cesty III. triedy v kategórii MZ 8,5/50, resp. MZ 8,0/50 vo funkčnej triede B3 v zmysle STN 73 6101.

Jestvujúcu križovatku cesty II/547 s cestou III. triedy III/3420 je potrebné zrekonštruovať tak, aby zabezpečila plynulosť cestnej premávky- koncept rieši túto dopravnú závalu posunutím cesty II. triedy a križovatky bližšie k obci s doporučením jej kruhového tvaru. V koncepte ÚPN-O je vyčlenený priestor pre detailnejšie riešenie tejto križovatky v ÚPN-Z a v ďalších stupňoch PD.

V súvislosti s modernizáciou železničnej trate je v DÚR navrhovaná aj preložka cesty II. triedy II/547 v západnej časti k. ú. Richnava nad navrhovaným tunelom "Turnisko". Uvedená preložka cesty II. triedy II/547 je v koncepte ÚPN-O Richnava posunutá mierne na sever z dôvodu vhodnejšieho terénu na umiestnenie navrhovanej križovatky na tejto ceste II. triedy - nového napojenia obce Richnava na nadradený cestný komunikačný systém preložkou cesty III. triedy III/3270 vedúcou do Hrišoviec z dôvodu odľahčenia dopravného zaťaženia jestvujúcej križovatky ciest II/547 a III/34020 smerom od Krompách.

Uvedená križovatka bude navrhovaná aj v prípade ponechania jestvujúceho trasovania cesty III/3470 cez centrum obce Richnava smerom do Hrišoviec, a to ako križovatka cesty II. triedy II/547 s miestnou zbernou komunikáciou sprístupňujúcou navrhované lokality v západnej časti k.ú. obce Richnava.

Riešenie dopravnej závary- križovatky cesty II. triedy II/547 s prístupovou obslužnou komunikáciou sprístupňujúcou rómsku osadu je v koncepte ÚPN-O navrhované alternatívne, a to nasledovne:

- v alternatíve č.1, v ktorej je navrhované premiestnenie tejto osady do iných lokalít v k.ú. obce, je v časti zrušenej osady navrhovaný cintorín s novým domom smútku, ktorý je navrhované sprístupniť úrovňovou križovatkou tvaru "T" (grafické riešenie je schematické, upresní sa v ÚPN-Z a v ďalších stupňoch PD);
- v alternatíve č.2, v ktorej je osada ponechaná v terajšej lokalite, je z dôvodu bezkonfliktného križovania navrhovaný odklon z pôvodnej trasy cesty II. triedy II/547 a jej nové vybudovanie smerom bližšie k železnici na estakádach tak, aby bol umožnený podjazd navrhovanej miestnej prístupovej komunikácie smerom od obce na predmetnú lokalitu (grafické riešenie je schematické, upresní sa v ďalších stupňoch PD);

Riešenie dopravnej závary - križovatky cesty II. triedy II/547 s lesnou cestou je v koncepte ÚPN-O navrhované riešiť zrušením jestvujúceho výjazdu lesných mechanizmov v danom úseku, ktorý sa stane neprehľadným po realizácii preložky cesty II/547 navrhovanej v DÚR súvisiacej s modernizáciou železnice a návrhom na preložku tejto lesnej cesty s vyústením do navrhovanej križovatky na ceste II/547 s preložkou cesty III/34070, resp. miestnou zbernou komunikáciou navrhovanou na sprístupnenie západnej časti navrhovaných lokalít.

Dopravná závara na ceste III. triedy III/3420- križovatka s cestou III. triedy III/3470 vedúcou do obce Richnava a ďalej do obce Hrišovce je v koncepte ÚPN-O riešená alternatívne, avšak v oboch alternatívach je pôvodná križovatka navrhovaná na zrušenie a posunutie celej križovatky smerom západným (smerom do obce Richnava) s doporučením kruhového tvaru navrhovanej križovatky a rezervovaním priestoru na detailnejšie riešenie v ďalších stupňoch PD. Alternatívne riešenie spočíva v napojení sa ciest na križovatku smerom do obce Richnava, a to nasledovne:

- v alternatíve č.1 je na navrhovanú križovatku napojená vo " variante "A" cesta III. triedy III/34070, ktorá je vedená v pôvodnej trase cez centrum obce Richnava smerom do Hrišoviec (so navrhovanou zmenou organizácie dopravy v centre obce Richnava z dôvodu stiesnených pomerov vo verejných priestoroch riešenou zjednosmernením ciest), vo variante "B" je táto pôvodná cesta III. triedy navrhovaná na preklasifikovanie na miestnu zbernú komunikáciu napojenú na predmetnú križovatku s cestou III/34020 a cesta III. triedy III/34070 do Richnavy a Hrišoviec je navrhovaná v západnej časti katastrálneho územia s novou križovatkou na ceste II. triedy II/547;
- v alternatíve č.2 je na navrhovanú križovatku napojená vo variante "A" cesta III/34070 navrhovaná v novej trase s využitím miestnych komunikácií umožňujúcich ich rozšírenie na parametre spĺňajúce normu STN 73 6101 (s nutnosťou výstavby mostu nad potokom Slatvinka a vo variante "B" je tak ako aj v alternatíve č.1, cesta III. triedy navrhovaná na preklasifikovanie na miestnu zbernú komunikáciu napojenú na predmetnú križovatku s cestou III/34020 a cesta III. triedy III/34070 do Richnavy a Hrišoviec je navrhovaná v západnej časti katastrálneho územia s novou križovatkou na ceste II. triedy II/547;

Tvary križovatiek v grafickej časti konceptu ÚPN-O sú doporučené, upresnia sa v ďalších stupňoch PD, je však potrebné rešpektovať priestor navrhovaný na lokalizáciu týchto križovatiek ako plochy bez možnosti výstavby objektov.

- **Návrh komunikačnej siete v zastavanom území obce:**

- sieť existujúcich obslužných komunikácií postupne prestavať na kategóriu MOK 7,5/40, príp. na kategóriu MOK 6,5/30 (dvojpruhovú miestnu komunikáciu v stiesnených podmienkach v zmysle STN 73 6110) so šírkou vozovky 5,5 m s jednostranným peším chodníkom min. šírky 1,5 m;
- miestne komunikácie, ktorých tesná zástavba neumožňuje rozšírenie uličného priestoru, navrhujeme dobudovať cesty na kategóriu MOK 3,75/30- ide o jednopruhovú komunikáciu s obojsmernou premávkou s výhybňami, resp. kde je to možné, tak tieto cesty navrhujeme zjednosmerniť;
- v navrhovanej zástavbe IBV navrhujeme výstavbu komunikácií vo funkčnej C3 kategórie MO(MOU) 6,5/40(30) - obytné ulice v nízkopodlažnej zástavbe s priamou obsluhou všetkých objektov za stanovených podmienok premávky (rýchlosť max. 30 km/h, prednosť chodcov pred automobilovou dopravou, tvorba mikropriestorov so zeleňou apod.) za podmienky, že existujúce prístupové komunikácie ku novým lokalitám IBV budú zrekonštruované na šírku vozovky 6,0 m postupným uvoľnením uličného priestoru ;
- v navrhovaných lokalitách navrhujeme vybudovať cesty s rešpektovaním šírky uličného priestoru vyznačeného vo výkrese č. 3 grafickej časti (min. však 12 m z dôvodu dostatočného priestoru pre parkovanie, pešie a cyklistické chodníky, zeleň, v zeleni vedené inžinierske siete, a pod.) ako miestne cesty funkčnej triedy C3, kategórie MO (MOU) 7,5 (6,5)/40 (30) (prednosť chodcov pred automobilovou dopravou, tvorba mikropriestorov so zeleňou a pod.). Komunikácie navrhujeme povrchovo upraviť na strednú živičnú úpravu a kde je to priestorovo možné (ako aj u všetkých navrhovaných komunikácií) doplniť peším chodníkom;
- pri návrhu miestnych komunikácií v ďalších stupňoch ÚPD a PD rešpektovať zásadu trasovania týchto ciest v smere vrstevníc s minimálnym sklonom ciest a s minimálnou dĺžkou úsekov kolmých na vrstevnice z dôvodu zabezpečenia vododržnosti územia, a tým aj vhodnej mikroklimy v obci.

- **Hromadná autobusová doprava**

Obec Richnava je na sieť autobusovej hromadnej dopravy napojená prímestskými linkami SAD. Autobusové linky majú zriadené zastávky na ceste III/34020 a III/34070 v zastavanom území obce. Jestvujúce rozmiestnenie zastávok dopravy SAD pokrýva dochádzkovou vzdialenosťou 500m k jednotlivým zastávkam podstatnú časť obce (s výnimkou rómskej osady), avšak nevyhovuje z hľadiska plynulosti cestnej premávky, nakoľko zastávky v zastavanom území obce Richnava nie sú riešené všade mimo jazdných pruhov z dôvodu nevyhovujúcej šírky verejných priestranstiev.

V zastavanom území obce navrhujeme zvýšiť počet autobusových zastávok vzhľadom na dodržanie pešej dostupnosti 500 m pre celú obec- t.j. aj pre navrhované obytné lokality a plochy výroby (viď výkres č. 4.1. grafickej časti), a zriadiť samostatné zastavovacie pruhy pre zastavovanie liniek hromadnej autobusovej dopravy.

- **Statická doprava**

V koncepte ÚPN-O sú vyznačené priestory pre lokalizáciu parkovísk, ktoré je potrebné rešpektovať. Potreba parkovacích státí sa však upresní v ďalších stupňoch PD podľa upresnenia kapacít občianskej vybavenosti . V ďalších stupňoch PD budú pre objekty služieb a občianskej vybavenosti navrhované parkovacie státi pre stupeň automobilizácie 1 : 3,5 v počte podľa ukazovateľov STN 736110.

Je potrebné vytvoriť dostatok navrhovaných parkovacích stojísk, vytvára sa tak bezstresová situácia pre domáce obyvateľstvo aj pre návštevníkov a zabráňuje sa devastácii prírodných nespevnených plôch pri mimoriadnych špičkových nárokoch.

U ponukových plôch, ktoré sú navrhované na polyfunkčné využitie – pre distribúciu, služby a bývanie ako aj pre plochy ďalších podnikateľských aktivít, nežiadanej výroby, občianskej vybavenosti komerčného charakteru, či pri zmene funkčného využitia už existujúcich objektov alebo areálov je potrebné požadovať zabezpečenie potrieb statickej dopravy v zmysle ukazovateľov STN 73 6110 na vlastnom pozemku.

Taktiež pri zmene funkčného využitia už existujúcich objektov je potrebné požadovať zabezpečenie potrebného počtu parkovacích státí na vlastnom pozemku, čím sa zabráni parkovaniu vozidiel na prírodných nespevnených plochách.

Pre potreby bytových domov navrhujeme spracovať komplexné riešenie územia v okolí bytoviek s návrhom výstavby garáží v počte I b.j.- 1 garážový box, ako aj s návrhom plôch zelene a oddychu.

Statická doprava v obytnej zástavbe je navrhovaná so stálymi stáťami na vlastných pozemkoch (v uličných profiloch - krátkodobé stáťa).

Navrhované parkoviská v ďalšom stupni PD je potrebné riešiť s lapačmi ropných produktov (ochrana spodných vôd).

• **Pešie komunikácie**

Samostatné pešie chodníky sú v obci vybudované len sporadicky- v niektorých úsekoch popri ceste III/34070. Na ostatných cestách chodníky zrealizované nie sú, na účel pešieho pohybu je využívaná vozovka.

V koncepte ÚPN-O obce Richnava na úseku peších komunikácií navrhujeme :

○ v zastavanom území obce:

- verejný priestor pre vybudovanie peších chodníkov pozdĺž hlavnej komunikačnej siete obce - pozdĺž ciest III. triedy pešie chodníky min. šírky 1,5 m v celej dĺžke v zastavanom území obce aspoň jednostranné, príp. obojstranné ;
- verejný priestor pre vybudovanie peších chodníkov pozdĺž všetkých jestvujúcich a navrhovaných miestnych ciest - v navrhovaných lokalitách je potrebné v rámci uličného priestoru vybudovať aspoň jednostranné, príp. obojstranné pešie chodníky min. šírky 1,5 m v súlade s platnými ukazovateľmi STN 73 6110 ;
- v blízkosti zariadení občianskej vybavenosti verejný priestor pre vybudovanie spevnených peších priestranstiev so zeleňou;
- peší chodník spájajúci obec s rómskou osadou navrhovanou v alternatíve č. 2 v priestoroch terajšej rómskej osady za cestou II/547 je riešený v križovaní s cestnou a železničnou dopravou mimoúrovňovo (cestu II. tr. aj železniciu je v tejto trase navrhované riešiť na estakádach, resp. na mostnej konštrukcii).

Uvedené pešie komunikácie a pešie priestranstvá, ako aj ich križovania s automobilovou a železničnou dopravou sa upresnia v ďalších stupňoch PD.

○ mimo zastavaného územia obce:

- turistický chodník napájajúci sa v západnej časti obce Richnava na jestvujúci turistický chodník č. 8731 smerujúci na Sľubicu (žltá značka) . Nový turistický chodník navrhujeme trasovať popri kostole sv. Márie Magdalény a popri Hradisku nad obcou Kaľava do obce Vojkovce, kde sa napojí na turistický chodník č.5704 (zelená značka) smerujúci na Sľubicu alebo do Krompách cez Kaľavu a Kolinovce;
- turistický chodník do Krompách navrhujeme v alternatíve č.1 zrealizovať popri navrhovanom cintoríne cez priestory asanovanej a zrekultivovanej rómskej osady smerom juhozápadným s napojením sa na turistický chodník č.2824 vedúci z Krompách cez Plejsy a Gelnicu na Biely kameň (modrá značka);
- ďalší turistický chodník navrhujeme na Bradlo (714 m n.m.) trasou, na ktorú sa napojí aj turistický chodník navrhovaný do obce Hrišovce, v pokračovaní k prírodnej zaujímavosti- Podmorský zosuv pri lokalite Dolina v pokračovaní ku kostolíku sv. Anny nad obcou Ovčie a na modrý turistický chodník č.2821 vedúci cez Kluknavu späť do Richnavy alebo na Roháčku v pokračovaní k vodnej nádrži Ružín, príp. až do obce Košická Belá.

• **Cyklistické trasy**

V koncepte ÚPN-O navrhujeme cykloturistické trasy zrealizovať :

- na jestvujúcich poľných cestách a sčasti na zrušenom železničnom telese ako spojnicu cyklotrasy č.021 (z Gelnice) a cyklotrasy č.014 (zo Spišských Vlachov)
- na navrhovaných trasách vyššie spomenutých turistických chodníkov
- v samostatných trasách s napojením sa na susedné obce.

V ďalšom stupni ÚPD (v ÚPN -Z) bude upresnená segregácia automobilovej pešej a cyklistickej dopravy v zastavanom území obce detailnejším riešením uličného koridoru vrátane zelene a šírkové usporiadanie v zmysle STN 73 6110.

- **Cestné ochranné pásma a negatívne účinky cestnej dopravy**

Základné cestné ochranné pásma v extravilánových úsekoch ciest pre cestu II. triedy (II/547) v k.ú. obce Richnava (podľa vyhlášky FMD č. 35 z r. 1984) je 25 m obojstranne od osi, pre cesty III. triedy (III/3420 a III/3470) je 20 m obojstranne od osi.

Za hlavný líniový zdroj hluku od automobilovej dopravy považujeme prieťahy ciest II. a III. triedy.

Pre obytné súbory je stanovená najvyššie prípustná hodnota hladiny hluku vo vonkajších priestoroch pozdĺž základnej komunikačnej siete max.60 dB (A) (vyznačená vo výkrese č.4.1. grafickej časti).

Pri ďalšej výstavbe je potrebné dodržiavať nasledujúce doporučená:

- doporučenia pre zníženie hladín hluku

Je potrebné uvažovať o dopravných, technických a vegetačných prostriedkoch obmedzujúcich škodlivé pôsobenie hluku ako:

- zriaďovanie ochrannej zelene medzi cestou II. triedy a zástavbou
- protihlukové izolácie okien a fasád

- doporučenia pre zníženie účinkov cestnej dopravy na čistotu ovzdušia

Koncepčný návrh opatrení na zníženie absolútneho množstva emisií je nasledovný :

- 1) zaistiť na cestách II. a III. triedy plynulosť dopravy riešením dopravných závad (nevhodne riešených križovatiek)
- 4) vzdialenosť medzi cestami II. a III. triedy a stavebnou čiarou zástavby v ďalších stupňoch PD maximálne zväčšiť
- 5) pri projektovaní nových budov členením fasád priľahlých ku cestám II. a III. triedy docieľiť zvýšenie mechanickej turbulencie
- 6) medzi cestami II. a III. triedy a obytnou zástavbou zriadiť navrhovaný ochranný vegetačný pás.

V ÚPN- zón, ako aj ďalších stupňoch PD pri riešení konkrétnych nových automobilových komunikácií, pri rekonštrukcii existujúcich, ako aj pri riešení konkrétnych parkovacích plôch, chodníkov, autobusových zastávok a pod. je potrebné pri ich projektovej príprave spolupracovať s okresným úradom Spišská Nová Ves, odborom cestnej dopravy a pozemných komunikácií a s OR PZ-ODI Sp. Nová Ves.

12. 2. Vodné hospodárstvo

12.2.1. Zásobovanie pitnou vodou

- **Súčasný stav**

Obec Richnava nemá vybudovaný verejný vodovod a kanalizáciu. Zásobovanie je riešené formou individuálnych studní. V obci je evidovaných 6 verejných studní, kvalita vody však nevyhovuje požiadavkám STN. Areál poľnohospodárskeho družstva má vlastný zdroj vody s malou akumuláciou vo vodojeme s kapacitou 50m³ a vlastným rozvodom vody.

- **Návrh**

Koncept ÚPN-O Richnava navrhuje zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou v obci Richnava riešiť spoločne s obcou Kluknava, ale aj Hrišovce, na ktoré sa v riešení "Krompašského skupinového vodovodu" , ako aj v ÚPN-VÚC Košického kraja pozabudlo.

Podľa vyjadrenia Podtatranskej vodárenskej spoločnosti, a.s., a to jej investičného riaditeľa- p. Ing. Petra Ďurošku riešenie "Krompašského skupinového vodovodu" spočíva vo využití vodných zdrojov v oblasti Galmus s prieskumnými vrtmi s očakávanou výdatnosťou 7-15 l/s.

V ich blízkosti by mali byť odvrtné nové vrty pre zabezpečenie pitnej vody pre Spišské Vlachy a Bystrany. Ak nebudú kapacitne postačovať, tak potom by sa zrealizovalo plánované prepojenie vodovodov Spišský Hrušov- Bystrany a celá oblasť by sa spojila so Spišsko-popradskou vodárenskou sústavou.

Zásobovanie pitnou vodou obcí Richnava a Kluknava navrhované v ÚPN-VÚC Košického kraja z povrchového vodného zdroja na k. ú. Hrišovce, sa návrhom "Krompašského skupinového vodovodu" ruší.

Koncept ÚPN-O navrhuje preveriť kapacitu a kvalitu nových vytipovaných vodných zdrojov nachádzajúcich sa mimo zón ohrozenia kontaminácie pôdy toxickými prašnými spádmi, či nadmernými koncentráciami SO_2 , ako aj mimo zón ohrozenia lesov imisiami z priemyselnej činnosti realizovanej v minulosti v Krompachoch (viď výkres č.2 grafickej časti), ktoré by mohli byť buď doplňujúcimi vodnými zdrojmi pre "Krompašský skupinový vodovod", alebo zdrojmi pre samostatné zásobovanie pitnou vodou obcí Hrišovce, Richnava a Kluknava. Z tohto dôvodu je v koncepte ÚPN-O Richnava variantne riešené aj prírodné potrubie do vodojemu č.3.

Pri výpočte potreby vody sa vychádza z Vyhlášky č.684/2006 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a verejných kanalizácií:

- Potreba vody v súčasnosti:
Obec Richnava:
bytový fond (2844 obyvateľov):
- priemerná denná $Q_p = 2844 \times 0,135 = 384 \text{ m}^3 \text{ d}^{-1}$
občianska a technická vybavenosť:
- priemerná denná $Q_p = 2844 \times 0,025 = 71 \text{ m}^3 \text{ d}^{-1}$

V koncepte ÚPN-O sa počíta s počtom obyvateľov v obci Richnava 6400.

V obci Kluknava sa počíta s návrhovým stavom 2000 obyvateľov

a v obci Hrišovce 700 obyvateľov.

- Potreba vody pre navrhovaný stav:
(samostatne pre obec Richnava) :
bytový fond:
- priemerná denná $Q_p = 6400 \times 0,135 = 864 \text{ m}^3 \text{ d}^{-1}$
občianska a technická vybavenosť:
- priemerná denná $Q_p = 6400 \times 0,04 = 256 \text{ m}^3 \text{ d}^{-1}$
Potreba vody celkom:
- priemerná denná potreba vody $Q_p = 1120 \text{ m}^3 \text{ d}^{-1}$
- maximálna denná potreba vody $Q_m = Q_p \times 1,4 = 1568 \text{ m}^3 \text{ d}^{-1}$
- Potreba vody pre navrhovaný stav:
(samostatne pre obec Kluknava) :
bytový fond:
- priemerná denná $Q_p = 2000 \times 0,135 = 270 \text{ m}^3 \text{ d}^{-1}$
občianska a technická vybavenosť:
- priemerná denná $Q_p = 2000 \times 0,025 = 50 \text{ m}^3 \text{ d}^{-1}$
Potreba vody celkom:
- priemerná denná potreba vody $Q_p = 320 \text{ m}^3 \text{ d}^{-1}$
- maximálna denná potreba vody $Q_m = Q_p \times 1,6 = 512 \text{ m}^3 \text{ d}^{-1}$
- Potreba vody pre navrhovaný stav:
(samostatne pre obec Hrišovce) :
bytový fond:
- priemerná denná $Q_p = 700 \times 0,135 = 94,5 \text{ m}^3 \text{ d}^{-1}$
občianska a technická vybavenosť:
- priemerná denná $Q_p = 700 \times 0,015 = 10,5 \text{ m}^3 \text{ d}^{-1}$
Potreba vody celkom:
- priemerná denná potreba vody $Q_p = 105 \text{ m}^3 \text{ d}^{-1}$
- maximálna denná potreba vody $Q_m = Q_p \times 2 = 210 \text{ m}^3 \text{ d}^{-1}$

Vodojemy sú navrhované v troch tlakových pásmach na zabezpečenie potrebných tlakových pomerov v rozvážacích potrubiach pre celé navrhované územie (vrátane susedných obcí Kluknava a Hrišovce).

Nakoľko najviac obyvateľov v návrhovom období pribudne na území obce Richnava, a zároveň sa katastrálne územie Richnavy nachádza v geografickom strede medzi obcami Kluknava a Hrišovce, navrhujeme v koncepte ÚPN-O Richnava umiestnenie vodojemov na k.ú. obce Richnava a sčasti aj Hrišovce (vodojem č.3).

1. tlakové pásmo (s dolnou hranicou 360 m n.m. a hornou hranicou 405,00 m n.m.) vyhovuje obci Kluknava a časti obce Richnava, 2. tlakové pásmo (s dolnou hranicou 405,00 a hornou hranicou 455,00 m n.m.) vyhovuje časti obce Richnava a časti obce Hrišovce a 3. tlakové pásmo (s dolnou hranicou 455,00 m n.m. a hornou hranicou 500 m n.m.) vyhovuje obci Hrišovce a niektorým lokalitám navrhovaným v k.ú. Richnava (rekreačné plochy, navrhovaný hospodársky dvor). V 3. tlakovom pásme je navrhovaný ďalší (v poradí 4.) vodojem pre zásobovanie pitnou vodou rímskej osady navrhovanej v alternatíve č. 2 (t.j. na súčasných plochách s navrhovaným rozvojom smerom južným) s redukciou zabezpečujúcou vhodné tlakové pomery aj pre obytné plochy navrhované v tejto lokalite v 2. tlakovom pásme. Plochy nachádzajúce sa v 1. tlakovom pásme v tejto lokalite budú zásobované rozvážacím vodovodom z vodojemu zásobujúceho vodou obec v 1. tlakovom pásme.

Na základe vyššie spomenutých skutočností minimálne veľkosti jednotlivých vodojemov pre návrhový stav počtu obyvateľov v r. 2040 vrátane obcí Kluknava a Hrišovce sú nasledovné:

○ **V alternatíve č. 1:**

Vodojem č.1 s kótou dna 420,00 m n.m.

zásobujúci cca 4 900 obyv. z obce Richnava, t.j. 76 % z Q_m + cca 2000 z obce Kluknava, t.j. 100% z Q_m :

$$\text{Maximálna denná potreba vody : } Q_m = 1192 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} + 512 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} = 1704 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1}$$

$$\text{Min. veľkosť vodojemu č.1 : } V_1 = 1704 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} \times 0,6 = \text{min. } 1022 \text{ m}^3$$

$$\text{Navrhovaná kapacita vodojemu : } \underline{2 \times 650 \text{ m}^3}$$

Vodojem č.2 s kótou dna 470,00 m n.m.

zásobujúci cca 1400 obyv. z obce Richnava, t.j. 22% z Q_m a cca 300 obyv. z obce Hrišovce, t.j. 43% z Q_m :

$$\text{Maximálna denná potreba vody : } Q_m = 345 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} + 90 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} = 435 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1}$$

$$\text{Min. veľkosť vodojemu č.2 : } V_2 = 435 \times 0,6 = \text{min. } 261 \text{ m}^3$$

$$\text{Navrhovaná kapacita vodojemu : } \underline{2 \times 150 \text{ m}^3}$$

Vodojem č.3 s kótou dna 515,00 m.n.m.

zásobujúci cca 100 obyv. z obce Richnava, t.j. 2 % z Q_m a 400 obyv. z obce Hrišovce, t.j. 57 % z Q_m :

$$\text{Maximálna denná potreba vody : } Q_m = 31 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} + 120 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} = 151 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1}$$

$$\text{Min. veľkosť vodojemu č.3 : } V_3 = 151 \times 0,6 = \text{min. } 90 \text{ m}^3$$

$$\text{Navrhovaná kapacita vodojemu : } \underline{1 \times 100 \text{ m}^3}$$

○ **V alternatíve č. 2 :**

Vodojem č.1 s kótou dna 420,00 m n.m.

zásobujúci cca 2 700 obyv. z obce Richnava, t.j. 42% z Q_m + 2000 obyv. z obce Kluknava, t.j. 100 % z Q_m :

$$\text{Maximálna denná potreba vody : } Q_m = 658 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} + 512 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} = 1170 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1}$$

$$\text{Min. veľkosť vodojemu č.1 : } V_1 = 1170 \times 0,6 = \text{min. } 702 \text{ m}^3$$

$$\text{Navrhovaná kapacita vodojemu : } \underline{2 \times 150 \text{ m}^3 + 2 \times 250 \text{ m}^3}$$

Vodojem č.2 s kótou dna 470,00 m n.m

zásobujúci cca 650 obyv. z obce Richnava, t.j. 10% z Q_m + 350 obyv. z obce Hrišovce t.j. 50% z Q_m :

Maximálna denná potreba vody : $Q_m = 157 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} + 105 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} = 262 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1}$

Min. veľkosť vodojemu č.2 : $V_2 = 262 \times 0,6 = \text{min. } 157 \text{ m}^3$

Navrhovaná kapacita vodojemu : $2 \times 100 \text{ m}^3$

Vodojem č.3 s kótou dna 515,00 m n.m

zásobujúci cca 50 obyv. z obce Richnava, t.j. 1 % z Q_m + 350 obyv. z obce Hrišovce, t.j. 50% z Q_m :

Maximálna denná potreba vody : $Q_m = 15 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} + 105 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} = 120 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1}$

Min. veľkosť vodojemu č.3 : $V_3 = 120 \times 0,6 = \text{min. } 72 \text{ m}^3$

Navrhovaná kapacita vodojemu : $1 \times 100 \text{ m}^3$

Vodojem č.4

zásobujúci cca 3000 obyv. z obce Richnava, t.j. 47% z Q_m :

Maximálna denná potreba vody : $Q_m = 736 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1}$

Min. veľkosť vodojemu č.1 : $V_1 = 736 \times 0,6 = \text{min. } 442 \text{ m}^3$

Navrhovaná kapacita vodojemu : $2 \times 250 \text{ m}^3$

12.2.2. Odvádzanie odpadových vôd

❖ Odvádzanie splaškových vôd

• Súčasný stav

V súčasnej dobe nemá obec Richnava vybudovanú kanalizáciu ani čistiareň odpadových vôd (ďalej len ČOV). Splaškové odpadové vody v obci sú v súčasnosti odvádzané do individuálnych žump, príp. septikov, ktorými sú vybavené aj budovy občianskej vybavenosti. Časť splaškových odpadových vôd je vypúšťaná do cestných rigolov zaústených do povrchových vodných tokov.

Stav v odvádzaní splaškových odpadových vôd je nevyhovujúci a spôsobuje zhoršenie kvality podzemných vôd.

Všetky doteraz vypracované prípravné projekty vrátane predchádzajúceho ÚPN-O z r. 2004 navrhovali riešiť odvádzanie splaškových vôd z obce Richnava do ČOV v Krompachoch.

• Návrh riešenia

Obec Richnava, ako aj susedné obce Kluknava a Hrišovce ležia na území nižšiepoloženom ako je ČOV v Krompachoch. Predpokladaný nárast počtu obyvateľstva v týchto obciach v návrhovom období v r. 2040 je spolu 9100 obyvateľov, z toho v obci Richnava 6400, v obci Kluknava 2000, v obci Hrišovce 700 . Súčasne s výstavbou bytov navrhujeme rozšírenie plôch občianskej a technickej vybavenosti , nezávadnej výroby, ako aj plôch športu a rekreácie.

V koncepte ÚPN-O navrhujeme riešiť odvádzanie splaškových vôd pre jestvujúcu aj navrhovanú zástavbu prioritne gravitačným spôsobom z materiálu PVC profilu DN 300-500 mm (nevyhnutné miesta prečerpávania , ako aj dimenzie potrubí sa upresnia v ďalších stupňoch PD) a s riešením lokalizácie čistiareň odpadových vôd v týchto variantoch :

- variant "A" uvažuje so samostatnou gravitačnou splaškovou kanalizáciou pre obec Richnava a s vlastnou ČOV, okrem plôch nachádzajúcich sa v blízkosti ČOV

Kropachy, ktorých splašky budú gravitačne odvádzané do ČOV Kropachy v oboch navrhovaných alternatívach. Variantne je uvažované s odvedením splaškových vôd do tejto ČOV aj z obce Hrišovce;

- variant "B" navrhuje riešiť odvádzanie splaškových vôd spoločne s obcami Hrišovce a Kluknava gravitačne s ČOV na k.ú. Kluknava- časť Štefanská Huta okrem plôch navrhovaných v blízkosti ČOV Kropachy, ktorých splašky budú gravitačne odvádzané do ČOV Kropachy v oboch navrhovaných alternatívach. Tento variant je z hľadiska trvalej udržateľnosti najmenej zaťažujúci životné prostredie;
- variant "C" navrhuje riešiť odvádzanie splaškových vôd spoločne s obcami Hrišovce a Kluknava s napojením navrhovanej kanalizačnej siete na ČOV Kropachy prečerpávaním (alternatíva č. 1 a č. 2 konceptu ÚPN-O). Čerpanie splaškových vôd je energeticky náročné a nevhodné z hľadiska trvalej udržateľnosti.

• Určenie množstva splaškových odpadových vôd

Množstvá splaškových odpadových vôd vychádzajú z potrieb vody.

Pri výpočte potreby vody sa vychádza z Vyhlášky č.684/2006 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a verejných kanalizácií:

Variant "A" (samostatná ČOV pre obec Richnava, príp. aj pre obec Hrišovce) :

- Maximálne denné množstvo splaškových odpadových vôd:

$$Q_d = 1568 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} \text{ (príp. } 1778 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} \text{)}$$

Veľkosť ČOV bude pre 6 400 EO (príp. 7100 EO) .

Variant "B" a "C" (spoločná ČOV pre obce Richnava, Kluknava a Hrišovce) :

- Maximálne denné množstvo splaškových odpadových vôd:

$$Q_d = 1568 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} + 512 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} + 210 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} = 2290 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1}$$

Veľkosť ČOV bude pre 9 100 EO .

Hlavné kanalizačné zberače, ako aj ČOV a plochy umiestnené v blízkosti vodných tokov je potrebné chrániť pred povodňami a prietokom Q_{100} .

❖ Odvádzanie dažďových vôd

Vzhľadom k tomu, že v koncepte ÚPN-O sa uvažuje iba so splaškovou kanalizáciou, navrhujeme dažďové vody odvádzat' z terénu cestnými priekopami a navrhovanými rigolmi (osadenými vodomilnou zeleňou) do miestnych potokov. Pri podrobnejšom riešení je nevyhnutné zaradiť pred vyústením do potokov sedimentačné nádrže.

Pri realizácii parkovísk a pri realizácii navrhovaných ciest bude potrebné umiestniť lapače olejov na likvidovanie znečistenia zaolejovaných splachov z komunikácií a parkovísk z dôvodu ochrany vodných tokov.

Pri rozširovaní ciest, či budovaní chodníkov nad týmito priekopami či rigolmi (v najnevyhnutnejších prípadoch - pri stiesnených priestorových pomeroch) bude potrebné vybudovať dažďovú kanalizáciu s čo najväčším priemerom vyúsťujúcu do retenčných jazierok (ich lokalizácia sa upresní v ďalšom stupni PD), príp. do miestnych potokov.

Plochy výroby budú mať vypracovaný a schválený havarijný plán podľa zákona 364/2004 o vodách a vyhlášky 100/2005 Z. z.. Skladovanie a manipulácia so škodlivými látkami sa bude vykonávať v súlade s ustanoveniami vodného zákona č.364/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Problémy spôsobované privalovými vodami navrhujeme riešiť komplexne:

- vysadením protierozívnych pásov zelene na zadržanie vody vo vyššiepoloženom území,
- zatrávením vyššiepoložených orných pôd a ich využívaním ako TTP - v prípade orby realizovať túto výhradu v smere vrstevníc, nikdy nie kolmo na ne, príp. zalesnením

- výsadbou vodomilnej zelene v pôvodných údolných polohách reliéfu a pozdĺž všetkých vodných tokov (hydrických biokoridorov) a obnovou meandrov
- vybudovaním retenčných jazierok, príp. estakád na spomalenie odtoku vody do nižšiepoložených území
- úpravou vodných tokov v zastavanom území biotechnickými metódami
- zabezpečením dostatočnej podchodnej výšky na Q 100 pri budovaní mostných konštrukcií nad vodnými tokmi a hydrickými biokoridormi.

12.2.3. Vodné toky

• Súčasný stav

Katastrálnym územím obce preteká rieka Hornád a jeho ľavostranné prítoky Slatvinka, Zlatník, Jaseňovec, dva bezmenné ľavostranné prítoky v obci vedené zväčša v potrubiach a bezmenný pravostranný prítok pretekajúci rómskou osadou.

V súčasnosti prebieha kompletizácia výstupov projektu, v rámci ktorého sú pre vodný tok Hornád v rkm 93,200 – 75,200 (geografická oblasť Richnava) spracované mapy povodňového ohrozenia (MPO) a mapa povodňového rizika (MPR) v M 1:10 000. MPO sú vypracované pre oblasti s významným povodňovým rizikom, pričom zobrazujú rozsah povodne s rôznou pravdepodobnosťou výskytu, hĺbku vody resp. rýchlosť prúdenia. Do doby určenia rozsahu inundačného územia je potrebné podľa vyjadrenia SVP, š.p. : " rešpektovať prirodzené záplavové územia tokov.a prípadnú zástavbu situovať mimo územie ohrozené povodňami".

• Návrh

V návrhu je potrebné udržiavať už jestvujúce úpravy vodných tokov, niektoré z nich je však potrebné prehodnotiť. Nové úpravy potokov je potrebné realizovať biotechnickými metódami (obnovou pôvodných meandrov, prehĺbením dna potoka, vysadením vodomilných rastlín a pod.), s vytvorením retenčných jazierok spomaľujúcich odtok vody z územia na ochranu nižšiepoloženého územia pred povodňami a prirodzeným zadržaním vody v území (upresní sa v ďalšom stupni PD).

Pozdĺž brehov potokov je potrebné podľa možnosti ponechať manipulačné plochy podľa požiadavky správcu toku - 5 m pri malých vodných tokoch a 10 m pri významných vodných tokoch (Hornád), príp. vybudovať komunikáciu so sprievodnou zeleňou.

Hydrické biokoridory sledujú smer prúdenia dažďovej vody v teréne. Nerešpektovanie ich smerovania v území napríklad neriešením ich mimoúrovňového križovania s akoukoľvek líniovou dopravou (chodníky, cesty, železnice a pod.) spôsobuje degradáciu pôdy v daných bodoch a tlaky na danú prekážku – t.j. dané teleso líniovej dopravy a môžu spôsobiť jej zničenie.

Križovania vodných tokov s líniovými vedeniami dopravy a technického vybavenia navrhujeme riešiť mimoúrovňovo. Mostné konštrukcie nad vodnými tokmi musia byť dimenzované s dostatočným voľným priestorom pre prietok Q 100 (upresní sa v ďalšom stupni PD).

Trvaloudržateľnými spôsobmi na zadržania vody v území sú : vyššie spomenuté úpravy potokov (obnovou pôvodných meandrov, prehĺbením dna potoka či rieky, vysadením vodomilných rastlín , vytvorením retenčných vodných plôch spomaľujúcich odtok vody z územia a na ochranu nižšiepoloženého územia pred povodňami) , ďalej vysadenie protierozívnych pásov zelene v teréne v smere vrstevníc s takou hustotou, aby umožňovala vytváranie prirodzených terás na realizovanie smeru orby výlučne po vrstevniciach a zatrávnenie vyššiepoložených orných pôd a ich využívanie ako TTP na plochách so sklonom väčším ako 12%, príp. ich zalesnenie.

Nakoľko priebeh záplavovej čiary pre prietok Q100-ročnej veľkej vody toku Hornád zaslaný SVP zasahuje do veľkej časti zastavaného územia obce, bolo potrebné navrhnúť účinné protipovodňové opatrenia, ktoré by zabránili možným škodám na týchto pozemkoch.

Koncept ÚPN-O okrem návrhu na zadržiavanie vody v katastrálnom území obce Richnava vyššiepopísaným spôsobom, ktorý by mal byť takisto realizovaný aj vo všetkých ostatných obciach, navrhuje aj na vodnom toku Hornád vybudovať meandre na spomalenie toku vody, ako aj vybudovanie menších vodných nádrží na vyššiepoložených územiach (čím by sa priebeh záplavovej čiary v obci Richnava značne zmenil).

12.3. Zásobovanie vykurovacím plynom

- **Súčasný stav**

Katastrálnym územím obce Richnava prechádza vetva distribučného VTL plynovodu DN 300 OCL tlakovej úrovne 4 MPa. Z tohto plynovodu je napojená vetva distribučného VTL plynovodu DN 150 OCL tlakovej úrovne 4 MPa smer Kropachy a regulačná stanica (RS) Richnava slúžiaca len pre zásobovanie distribučnej siete obce Richnava. V obci je vybudovaná STL distribučná sieť tlakovej úrovne 100 kPa z materiálu PE. Lokalita medzi železničnou traťou a riekou je zásobovaná z distribučnej siete obce Kluknava tlakovej úrovne STL 100 kPa z materiálu PE a ocel'.

Súčasný stav v zásobovaní plynom je vyhovujúci. Plynovodná sieť vrátane regulačnej stanice a prírodného potrubia je kapacitne vyhovujúca.

- **Určenie potrieb plynu**

Predpokladný návrhový stav je 6400 obyvateľov a 1685 b.j..

Potreby plynu pre obyvateľstvo budú:

- hodinová $Q_p = 1685 \text{ domov} \times 2,5 \text{ m}^3\text{h}^{-1} = 4\,212,50 \text{ m}^3\text{h}^{-1}$
- ročná $Q_r = 1685 \text{ domov} \times (180 + 3600 + 260) \text{ m}^3 = 6\,807,40 \text{ tis m}^3$

Potreby pre vybavenosť sú predpokladané v množstve 10-20% z potrieb pre obyvateľstvo.

- **Návrh**

Plynovodnú STL sieť navrhujeme rozšíriť na celé riešené územie . Rozšírenie siete bude budované súbežne s výstavbou jednotlivých lokalít. Rozšírenie plynovodnej siete navrhujeme vybudovať z rúr PE profilov D63 (výnimočne 50) - 150mm (dimenzie STL plynovodu je potrebné navrhnuť na základe hydraulického posúdenia siete v ďalšom stupni PD).

Zástavbu obce pozdĺž trasy bezpečnostného pásma (BP) distribučného VTL plynovodu DN300, PN 4 MPa (20m) vedúceho do regulačnej stanice plynu VTL/STL (s BP 50m) v severozápadnej časti obce je z bezpečnostného hľadiska potrebné v podrobnejších stupňoch PD navrhnuť tak, aby objekty boli chránené - napr. pásmom zelene (záhrad) , či realizáciou zemného valu na vlastnom pozemku umiestneným súbežne s trasou VTL plynovodu a pod..

12.4. Zásobovanie elektrickou energiou

- **Súčasný stav**

Katastrálnym územím obce (jeho severovýchodnou časťou) prechádza nadzemné elektrické vedenie nadradenej sústavy prevádzkované a vo vlastníctve SEPS a.s. Bratislava -VVN 220 kV (V273 Sučany- Lemešany).

Ďalšie vedenia VVN 110 kV prechádzajú katastrálnym územím obce, pričom 110 kV vedenie č.6727 Kropachy- Margecany križuje aj zastavané územie obce Richnava v jeho západnej časti a v lokalite Zlatník.

Samotná obec je napojená na elektrizačnú sústavu prostredníctvom 22 kV vzdušného vedenia č. 204 Kropachy- Prakovce s napájaním z rozvodne ES Kropachy, vedúceho súbežne so spomínaným 110 kV vedením Kropachy- Margecany a 22 kV vedením č. 217.

Z 22 kV vedenia č. 204 sa na k.ú. obce Richnava napája 9 transformovní 22/0,4 kV, z toho 6 zásobuje elektrickou energiou obec (5 transformovní je vedených v obci Richnava, 1 transformovňa vedená v obci Kluknava napriek skutočnosti, že sa nachádza na k.ú. Richnava) , 2 zásobujúce hospodársky dvor a 1 zásobujúca elektrickou energiou ČOV.

NN vedenie v obci je takisto vzdušné, umiestnené je na betónových a drevených stožiaroch.

Verejné osvetlenie tvoria výbojkové svietidlá upevnené na výložníkoch a stĺpoch sekundárneho vedenia elektrickej energie , ako aj na sadových stĺpových svietidlách s kábovým rozvodom. Ovládací systém je automatický s časovým spínaním.

• Návrh

V koncepte ÚPN-O je v severovýchodnej časti katastrálneho územia obce Richnava rezervované územie pre perspektívne umiestnenie plánovaného 2x400 kV vedenia ZVN v koridore jestvujúceho 220 kV vedenia V273 v zmysle požiadaviek SEPS, schválených Zmien a doplnkov ÚPN VÚC Košického kraja z r. 2014 a v zmysle Zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Pozemky v ochrannom pásme VVN vedení nie sú zaradené ako stavebné, avšak jestvujúce 220 kV vedenie V 273 aj plánované vedenie 2x 400 kV ZVN v súbehu s 220 kV vedením V 273 v úseku vedenom v navrhovanom Spoločnom chránenom území "Bradlo" (výhľadovo prírodná rezervácia) uložiť ako kábové vedenie v zemi.

Jestvujúce aj navrhované vzdušné vedenia VN a VVN elektrickej energie navrhujeme zabezpečiť osadením zábran proti dosadaniu vtáctva (ochrana ornitofauny).

Nakoľko v trasách vedení VVN , resp. v ich ochranných pásmach došlo k degradácii poľnohospodárskej pôdy spôsobujúcej vodnú a pôdnu eróziu na katastrálnom území obce Richnava, v koncepte ÚPN-O navrhujeme požiadať pôdnu službu na vypracovanie návrhu opatrení v zmysle §4 odsek 2) a 3c) Zákona č. 220/2004 o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (alternatívne návrh na zmenu vedení v trasách vedených lesmi na kábové uložené v zemi bez potreby veľkých ochranných pásiem).

Zásobovanie obce Richnava elektrickou energiou bude riešené v rámci existujúcej siete, rekonštrukciou jestvujúcich 22/0,4 kV transformovní, výstavbou nových transformovní, rekonštrukciou časti sekundárnych rozvodov a výstavbou nových NN rozvodov v rámci riešenia nových rozvojových plôch.

Pri spracovaní územnoplánovacej dokumentácie sú vytypované miesta nových transformovní a trás 22 kV vedení. Vzdušné vedenia VVN, ako aj VN po okraje zastavaného územia budú opatrené zariadeniami na ochranu ornitofauny. V navrhovanom zastavanom území obce navrhujeme vedenia VN realizovať káblami v zemi v zmysle Zákona č. 251/2012 Z. z. - §45 bod 1/ a 2/ .

Z nových transformovní budú napojené jednotlivé funkčné plochy, pričom je nutné počítať s prepojením nových trafostaníc na jestvujúcu distribučnú NN sieť obce. Plochy nezávadnej výroby navrhovanej aj výhľadovej sú situované tak, aby bolo možné ich napájanie z trafostaníc podľa požadovaného odberu, účelu, charakteru a technológie nezávadnej výroby v jednotlivých lokalitách .

Celkový navrhovaný počet obyvateľov v návrhovom roku 2040 je cca 6 400 obyvateľov.

Z hľadiska zásobovania elektrickou energiou bude bytová výstavba riešená v stupni elektrizácie „A“ podľa STN 33 2130 (tarifa D1,D2 - VSD a.s.).

Súčasne s výstavbou bytov navrhujeme rozšírenie plôch občianskej a technickej vybavenosti a nezávadnej výroby.

Podielové zaťaženie bytového odberu bude nasledovné:

$$P_{bl.} = S_{bl.} \cdot n_l = 1685 \text{ b.j.} \times 1,5 \text{ kW} = 2527,50 \text{ kW}$$

Pre navrhované zariadenia občianskej vybavenosti bude nárast podielového zaťaženia v čase maxima približne (upresní sa v ďalších stupňoch PD) nasledovný:

$$P_{vyb.l.} = 350 \text{ kVA}.$$

Pre pokrytie uvedeného podielového zaťaženia bude potrebný transformačný výkon (účinník 0,98, max.zaťaženie transformátora 80%) :

$$P_T = (1042,50 / 0,98 + 350) / 0,8 = 3661,35 \text{ kVA (min.)}.$$

Pre zabezpečenie rovnomerného a spoľahlivého zásobovania elektrickou energiou navrhujeme rekonštruovať existujúce transformačné stanice výmenou za kioskové, ktoré slúžia na napojenie distribučnej siete, podľa ich typu - na inštalovaný výkon do 400 kVA (podľa konkrétnych požiadaviek) a postaviť v obci nové transformačné stanice o výkone do 400 kVA a napojiť ich 22 kV zemným káblovým vedením v zmysle Zákona č. 251/2012 Z. z. - §45 bod 1/ a 2/ .

Ďalej navrhujeme demontovať časť pôvodných vzdušných prípojok 22 kV (v zastaviteľnom území obce), čím sa uvoľní priestor pre výstavbu a dotknuté časti prípojky navrhujeme nahradiť zemným káblovým vedením. Podzemné káblové elektrické vedenie navrhujeme zrealizovať v navrhovanom komunikačnom priestore pred (medzi) obytnými parcelami.

Distribučnú sieť NN v celej obci Richnava, ako aj rozvod verejného osvetlenia a miestneho rozhlasu navrhujeme riešiť zemným káblovým vedením trasovaným v uličných koridoroch a iných verejných priestoroch.

Trasy jednotlivých vedení a umiestnenie transformačných staníc (TS) zakreslených v ÚPN-O sú orientačné, upresnia sa v ÚPN-zón a ďalších stupňoch PD. V prípade riešenia konkrétneho záujmového územia je potrebné požiadať o vyjadrenie k existencii sietí na predpísanom formulári VSD, a.s, kde sa upresnia tieto trasy a umiestnenie TS.

12.5. Telekomunikácie

• Súčasný stav

Katastrálnym územím obce Richnava prechádzajú telekomunikačné káble ŽSR popri železničnej trati a diaľkový optický telekomunikačný kábel, ktorý je umiestnený v súbehu s cestou II. triedy II/547 južne od zastavaného územia obce. Pevnú telefónnu sieť na území obce prevádzkuje T- Com. Telekomunikačné rozvody v obci sú vedené kombinovane podzemným aj nadzemným vedením a napojené sú prostredníctvom miestneho telefónneho obvodu (MTO) Krompachy, ktorý je súčasťou primárneho obvodu (PO) Spišská Nová Ves.

• Návrh

Z hľadiska telekomunikačných vedení navrhujeme v koncepte ÚPN-O rozšírenie miestnej telefónnej siete riešiť úložnými káblami s kapacitou umožňujúcou 100 % telefonizáciu bytov - $P_p = 1685 \text{ max.}$

Občianska vybavenosť = 50% z P_p bytových jednotiek.

Celkový navrhovaný počet $P_p + P_{pb} = 2500 \text{ max.}$

Miestne telefónne vedenia existujúce navrhujeme zrekonštruovať a viesť káblami v zemi (zo strany obce bude potrebné upovedomiť správcu siete o plánovaných rozkopávkach v obci z dôvodu možnosti pripoloženia a rozšírenia miestnej telefónnej siete).

Takisto navrhované miestne telefónne rozvody k navrhovaným plochám bývania, občianskej vybavenosti, športu a pod. navrhujeme realizovať ako káblové uložené v zemi. Súbežne s káblovými rozvodmi navrhujeme uložiť paralelné káblové chráničky pre dodatočné uloženie metalických a optických vedení, a to aj pre alternatívnych telekomunikačných operátorov.

13) Návrh koncepcie starostlivosti o životné prostredie

Súčasný stav životného prostredia v obci Richnava je výsledkom antropogénnej činnosti v danom území a jeho širšom okolí, ktorá zasiahla do všetkých zložiek životného prostredia (a síce: vody, pôdy, ovzdušia a bioty).

Územie katastra obce Richnava bolo zaradené do ohrozenej a osobitne sledovanej Strednospišskej oblasti so silne až extrémne narušeným životným prostredím. Dlhodobo bolo znečisťované z prevádzok banských, úpravárenských a spracovateľských závodov na ťažbu a spracovanie farebných kovov v Slovinkách a Krompachoch. Je ovplyvňované negatívnymi zásahmi a vplyvmi súvisiacimi s odpadovým hospodárstvom, znečisťovaním vodných zdrojov, extrémne znečisteným ovzduším a jeho vplyvom na poľnohospodársku výrobu, rekultiváciami a absenciou tradičného obhospodarovania plôch. Najvýznamnejším zdrojom znečistenia v tomto území sú aj v súčasnosti priemyselné prevádzky v meste Krompachy.

Zdrojom hluku, ktorý zaťažuje zastavané územie, je predovšetkým železničná trať č. 180 Žilina- Košice vedená v smere východozápadnom južnou časťou katastrálneho územia obce, v ktorej blízkosti je súbežne trasovaná aj cesta II. triedy II/547 Margecany- Spišské Vlachy, ktorá okrem hluku produkuje aj exhaláty z výfukových plynov osobných a nákladných vozidiel, autobusov a motocyklov.

Za osobitný problém možno považovať rómsku osadu "Ružakovec", ktorá predstavuje environmentálny problém týkajúci sa znečistenia potoka vlastnými odpadmi vtekajúceho do rieky Hornád ako bezmenný pravostranný prítok, ako aj ohrozením okolitých porastov, ktoré sú primárne poškodené znečistením ovzdušia. Zároveň predstavuje potencionálny zdroj epidémie, nakoľko v tejto lokalite nachádzajúce sa zdroje vody sú napriek ich hygienickej závadnosti používané miestnymi obyvateľmi na pitné účely.

Na území obce vzniká predovšetkým komunálny odpad (KO) produkováný obyvateľmi obce, ale aj odpad produkováný podnikateľskými subjektmi (drobní podnikatelia v obci a poľnohospodárske družstvo). Ukladanie komunálneho odpadu je zabezpečené na skládku zmluvným partnerom. Je zavedený separovaný zber odpadov. Zberný dvor ani kompostovanie biologicky rozložiteľného odpadu nie sú zatiaľ obcou na k.ú. obce zabezpečené.

13.1. Ochrana vodných zdrojov, povrchových a podpovrchových vôd

Vodné zdroje, povrchové aj podpovrchové vody v katastrálnom území obce Richnava sú aktívne aj potencionálne ohrozované nasledovnými stresovými javmi viažucimi sa na vývoj osídlenia celého regiónu (na priemyselnú výrobu, na poľnohospodársku veľkovýrobu, na líniovú a priestorovú technickú a dopravnú infraštruktúru a pod.):

- znehodnotenie lesných porastov, v ktorých sa nachádzajú podpovrchové zdroje vôd a prameništia potokov;
- absencia kanalizácie a ČOV v obci Richnava , ale aj vo vyššiepoložených obciach (Hrišovciach a obciach, ktorými preteká rieka Hornád a jej prítoky);
- existencia nelegálnych skládok tuhého komunálneho odpadu (predovšetkým v rómskej osade);
- znečistenie ovzdušia- dôsledkom imisií;
- v minulosti realizované rekultivácie poľnohospodárskej pôdy, v dôsledku ktorých sa na svahoch v suchých rokoch prejavuje prerušovanie pôdneho profilu a silná demineralizácia spolu s pôdnou a vodnou eróziou urýchľujúcou odvádzanie vody a pôdy z územia pri príválových dažďoch;
- druhotné znečistenie pri príválových dažďoch spolu s vodou aj v minulosti kontaminovanou pôdou z krompašských priemyselných podnikov;
- nedostatočné dodržiavanie hygienických zásad pri chove hospodárskych zvierat vedúce k zvyšovaniu obsahu dusíkatých látok v pôde, príp. aj vo vodných tokoch a k rozvoju nitrofilnej vegetácie a ochudobňovaniu fauny;
- používanie agrochemikálií pri obhospodarovaní poľnohospodárskej pôdy
- líniová doprava – exhaláty a oleje z automobilovej dopravy sa podieľajú takisto na znehodnocovaní kvality okolitých pôd a následne aj spodných vôd

- trasy plynovodov VTL plynovodov v k.ú. sú trvalým latentným zdrojom nebezpečenstva pre vodné zdroje, povrchové aj podpovrchové vody;
- v k. ú. obce je špecifickým stresovým javom erózia pôd, ktorú spôsobujú :
 - veľkoplošné odlesnenia realizované v ďalekej minulosti
 - rekultivácie poľnohospodárskych pôd a nevhodné využívanie poľnohospodárskych pôd (rozoranie TTP, nevhodná orba kolmo na vrstevnice, likvidácia remízok -poškodenie vegetácie v rámci sceľovania honov a pod.,
 - odlesňovanie v ochranných pásmach elektrovdov VVN a VN a nedostatočné protierozívne opatrenia na týchto pôdach
 - nevhodne trasované poľných a lesných ciest (vedené kolmo na vrstevnice a stávajúce sa "potokmi" pri privalových dažďoch)
 - vybrežovanie vodných tokov dôsledkom slabého zadržovania vôd vo vyššiepoložených územiach .

• **Návrh :**

Koncept ÚPN- O Richnava rieši zníženie znečisťovania povrchových a podpovrchových vôd návrhom ekostabilizačných opatrení na zachovanie prírodných zdrojov a biodiverzity (viď kapitola 11.3. tejto správy), hlavne však :

- o návrhom na zabezpečenie dostatočného množstva hygienicky nezávadnej vody pre obyvateľov obce Richnava a jej návštevníkov v dostatočnej kapacite aj pre jej rozvojové lokality
- o návrhom na vybudovanie splaškovej kanalizácie pre celú obec vrátane navrhovaných lokalít a napojenia na ČOV;
- o návrhom na protipovodňové opatrenia;
- o návrhom na využitie biomasy v priestoroch HD, príp. využitia maštalného hnoja na bioplyn a pod.;
- o lokalizáciou Zberných dvorov na vybrané komodity nebezpečných odpadov a obecných kompostovísk vo viacerých lokalitách v obci, nakoľko obec Richnava je plošne rozsiahla , (viď výkresy č. 3 grafickej časti);
- o ochranou podzemných vôd usmernením lesnej a poľnohospodárskej činnosti s cieľom zachovania prírodných samočistiacich pochodov v pôde (bez narušovania vegetačného krytu);
- o návrhom na obmedzenie aplikácie priemyselných hnojív a pesticídov, ktoré ohrozujú existenciu rastlinných a živočíšnych spoločenstiev ako aj čistotu podzemných a povrchových vôd;
- o návrhom na uplatňovanie protierozívnych oševných postupov (orba po vrstevnici);
- o návrhom výsadby protierozívnej zelene- krovín a drevín v priestoroch, ktoré boli v minulosti za účelom sceľovania pozemkov , resp. vytvorenia OP VVN a Vn vedení vyrubované;
- o ochranou všetkých prameňov v k.ú. obce Richnava (ako miestnych biocentier), ako aj vodných tokov ako miestnych biokoridorov;
- o návrhom na mimoúrovňové križovania potokov s dopravou (mostnými konštrukciami s dostatočným priestorom pod týmito konštrukciami pre prechod ichtyofauny, ako aj pre Q 100)
- o návrhom k podpore výsadby pôvodných autochtónnych drevín v k.ú.
- o návrhom na odstránenie nelegálnych skládok TKO a zabránením vytváraniu skládok nových;
- o odvádzaním vôd z povrchového odtoku cez cestné priekopy do miestnych potokov v ďalších stupňoch PD riešiť zriadením sedimentačných nádrží, pri cestách a na parkoviskách umiestňovať lapače olejov na likvidovanie zaolejovaných splachov;
- o návrhom na vypracovanie a dôsledné dodržiavanie Programu odpadového hospodárstva (POH) obce Richnava v nadväznosti na POH KSK. V súlade s budúcim programom odpadového hospodárstva obce Richnava je potrebné:
 - odstraňovanie splaškových vôd zabezpečiť realizáciou kanalizačnej siete a ČOV

- obmedzovať reálne vznik odpadov separáciou zberu so zaistením ich zmluvného zneškodňovania
- biologické odpady spracovávať na organické hnojivá
- rekultivovať divoké skládky v k.ú. obce.

Ďalej je v POH potrebné:

- podmieniť činnosť podnikateľských subjektov zabezpečením zneškodňovania nimi vyprodukovaného odpadu
- odpad z búracích prác umiestňovať v lokalite určenej vyhľadávacou štúdiou (potreba vypracovania) - príp. zmluvne - recykláciou
- prebytočnú výkopovú zeminu umiestňovať sčasti na zakrytie odpadu z búracích prác, sčasti na realizáciu parkových úprav v obci
- presviedčať občanov o výhodnosti kompostovania zvyškov rastlín z prídomových a zeleninových záhrad buď na vlastných záhradách alebo na obecných kompostoviskách

Obec musí zohrať aktívnu úlohu pri zlepšovaní úrovne propagácie a informovanosti obyvateľov.

13.2. Ochrana ovzdušia a ochrana pred hlukom

Znečistenie ovzdušia v rámci katastrálneho územia obce Richnava spôsobujú :

- hluk a exhaláty z cestnej dopravy (prechádzajúce cesty II. a III. triedy , ktoré svojim hlukom a exhalátmi znehodnocujú bývanie ľudí nielen v blízkosti týchto automobilových komunikácií, ale vzhľadom na konfiguráciu terénu, takmer v celom zastavanom území obce);
- hluk zo železničnej dopravy (prechádzajúca železničná trať č. 180)
- zdrojom zápachu sú odpadové vody vytekajúce do rigolov z rodinných domov (hlavne v rómskej osade) , nakoľko v obci nie je zrealizovaná splašková kanalizácia;
- zdrojom zápachu je aj chov hospodárskych zvierat na HD PD so sídlom v Kluknave;
- do kategórie stredných znečisťovateľov ovzdušia v k. ú. obce Richnava patrí materská škola s obecným úradom (zdrojom znečistenia je plynová kotolňa).

• Návrh :

Ochranu obyvateľov pred zdrojmi znečistenia ovzdušia a hluku navrhujeme realizovať:

- vybudovaním novej trasy železničnej trate a novej zastávky Richnava v rámci modernizácie železničnej trate Žilina - Košice , úsek trate Krompachy(mimo)-Kysak pre rýchlosť 160 km/h podľa DÚR vypracovanej firmou SUDOP, a.s. Košice, ktorá rieši jej trasovanie na k.ú. v tuneloch " Turnisko" a "Kluknavský" . Prakticky bude hluk zo železničnej dopravy figurovať len v úseku prechádzajúcom po povrchu v časti medzi portálmi železničných tunelov "Turnisko" a "Kluknavský", kde je situovaná nová zastávka "Richnava". V DÚR je navrhované v tomto úseku realizovať protihlukovú stenu.
Negatívne účinky zo železničnej dopravy navrhujeme v koncepte ÚPN-O Richnava znížiť aj realizáciou izolačnej zelene (doporučené parkové úpravy), ktoré budú účinkovať aj pre zníženie hluku z cestnej dopravy, nakoľko cesta II. triedy II/547 ide v súbehu so železnicou.
- realizáciou koncepčného návrhu opatrení na zníženie absolútneho množstva emisií pri projektovaní ďalších stupňov PD jednotlivých križovatiek ciest II. a III. triedy a úprav na ceste II. triedy, ktorý je nasledovný :
 - zaistiť na ceste plynulosť dopravy
 - dimenzovať cestu tak, aby zabezpečovala plynulý prejazd pri očakávaných zmenách dopravných intenzít
 - pozdĺžny sklon nivelety ciest navrhnuť čo najmenší
 - vzdialenosť medzi cestami II. a III. triedy a stavebnou čiarou zástavby maximálne zväčšiť
 - pri projektovaní nových budov členením fasád prilahlých ku cestám II. a III. triedy docieľiť zvýšenie mechanickej turbulencie.

- medzi cestou II. a III. triedy a obytnou zástavbou zriadiť podľa možnosti ochranný vegetačný pás ;
- vybudovaním splaškovej kanalizácie pre celú obec vrátane navrhovaných lokalít a jej napojením na ČOV
- zabezpečením vypracovania VZN o podmienkach chovu hospodárskych zvierat v obci;
- ochranou pred žiarením- pri navrhovaní nových stavieb a posudzovaní ich vnútorného a vonkajšieho žiarenia postupovať podľa vyhlášky č.406/1992 Z. z. z 23. júna 1992 o požiadavkách ožiarenia z radónu a ďalších prírodných rádionuklidov;
- renaturalizáciou vodných tokov, vysadením protierozívnej zelene a inými úpravami zabezpečujúcimi maximálne zadržanie vody v území (dostatočná vlhkosť je nevyhnutná pre zabezpečenie potrebnej čistoty ovzdušia);
- rekonštrukciou a zachovaním jestvujúcej vegetácie v sídle (podporou ochrany pôvodných druhov drevín, krovín a bylín - pravidelnou kontrolou ich zdravotného stavu a ich obnovou);
- lokalizáciou nových lokalít sídelnej vegetácie (izolačnej zelene pozdĺž líniových dopravných ťahov, nových parkových úprav, miestnych biokoridorov, ako aj zelene ako súčasti peších ťahov a peších priestranstiev pred objektmi občianskej vybavenosti);
- podporou projektov s využitím obnoviteľných zdrojov energie (využitie slnečných kolektorov a fotovoltaiiky pri novostavbách a rekonštrukciách stavieb);
- zabezpečením udržiavania čistoty verejných priestorov (zníženie sekundárnej prašnosti).

13.3. Ochrana pôdy

V k.ú. obce Richnava sú pôdy znehodnocované :

- kontamináciou pôdy (súvisí so znečistením ovzdušia a dôsledkom imisí z krompašských priemyselných podnikov v minulosti);
- zvyšovaním počtu hospodárskych zvierat (a následným ohrozením pôd dusíkatými látkami);
- pôdy v blízkosti ciest II. a III. triedy sú znehodnocované exhalátmi z výfukových plynov a uniknutých ropných produktov z automobilovej dopravy;
- v k.ú obce sa nachádzajúcimi nelegálnymi skládkami tuhého komunálneho odpadu (predovšetkým v rómskej osade);
- špecifickým stresovým javom sú v minulosti realizované odlesnenia a rekultivácie poľnohospodárskej pôdy, ktorých realizáciou sa na svahoch v suchých rokoch prejavuje prerušovanie pôdneho profilu a silná demineralizácia , vodná a pôdna erózia a v konečnom dôsledku vznikajú svahovodeformačné plochy;
- odlesnením územia z dôvodu zabezpečenia ochranných pásiem elektrovodov - vzdušných vedení VVN a VN v svahovitých terénoch sa zvyšuje kinetická energia dažďovej vody, ktorá spôsobuje rozsiahle pôdne erózie na území katastra;
- eróziu pôd spôsobujúcimi nevhodne trasovanými poľnými a lesnými cestami (vedenými kolmo na vrstevnice) a vybrežovaním vodných tokov v neupravovaných korytách vodných tokov dôsledkom slabého zadržiavania vôd vo vyššiepoložených územiach nevhodným využívaním poľnohospodárskych pôd- rozoraním TTP , nevhodnou orbou kolmo na vrstevnice, likvidáciou remízok a pod.

• Návrh

V kapitole 11.3. tejto správy sú podrobne rozpísané ekostabilizačné opatrenia na lesnom pôdnom fonde, v poľnohospodárskej krajine a iné, ktoré by mali zabezpečiť odstránenie negatívnych javov ohrozujúcich kvalitu pôdy v k.ú. obce Richnava (likvidáciou nelegálnych skádok TKO, návrhom ekologicky optimálnych spôsobov hospodárenia na lesnej a poľnohospodárskej pôde - zatrávnením časti ornej pôdy a využívaním v kultúre TTP, príp. zalesnením , vysadením protierozívnej zelene a pod.) V kapitole 2.10. tejto správy sú zas popísané spôsoby ochrany pred povodňami, ktoré ohrozujú zastavané a iné územia v k.ú. obce (úprava brehov biotechnickými metódami a pod.). Ochrana pôdnych zdrojov sa zabezpečuje Zákonom č. 307/1992 Zb. z. o ochrane PP a Zákonom č. 220/2004 Zb.z..

Pre obec Richnava je dôležité, aby v súčinnosti so susednými obcami Kluknava , Hrišovce a mestom Krompachy požiadali Ministerstvo pôdohospodárstva SR o :

- zopakovanie rozborov pôdy na týchto k.ú. v zmysle §8 odst. 5 Zákona č.220/2004 Z.z. a o stanovenie aktuálnej regulácie pestovania poľnohospodárskych plodín v zmysle §6 odst.1b) Zákona č.307/1992 Z.z. ;

- vypracovanie návrhu opatrení v zmysle §4 odsek 2) a 3c) Zákona č. 220/2004 o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s degradáciou poľnohospodárskej pôdy v ochranných pásmach VVN prechádzajúcich katastrami týchto obcí a spôsobujúcimi vodnú a pôdnu eróziu a zhoršenie povodňových stavov pri príválových dažďoch.

13.4. Ochrana bióty

Zabezpečenie ochrany bióty ako jednej zo základných zložiek životného prostredia je podrobne rozpísané v kapitole 11.4. (ochrana biokoridorov, zabezpečenie zásobovania obyvateľstva nezávadnou pitnou vodou, vybudovanie splaškovej kanalizácie a pod.).

Obytné stavby alebo stavby s pobytovými miestnosťami na pozemkoch s vyšším ako nízkym radónovým rizikom musia byť chránené proti prenikaniu radónu z geologického podlažia v zmysle §47 ods.7 zák.č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č.528/2007 Z.z. , ktorou sa stanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia.

13.5. Zestetizovanie životného prostredia v obci

Okrem vyššie spomenutých opatrení, ktoré zabezpečenia skvalitnenie životného prostredia, navrhujeme vytvoriť estetické pešie priestranstvá so zeleňou pred objektmi občianskej vybavenosti – v ďalších etapách spracovania ÚPD bude potrebné vypracovať ÚPN zón s podrobnejším návrhom verejných priestranstiev v obci (a následne projektov realizačných so štýlovo zjednotenými prvkami urbanistického designu pre celú obec – lavičky, smetné koše, verejné osvetlenie, mobilnú zeleň a pod.) – s cieľom vytvorenia kvalitného životného prostredia pre obyvateľov obce a jej návštevníkov, následne na tvorbu propagačných materiálov o obci a v konečnom dôsledku aj na zlepšenie možností podnikania v oblasti cestovného ruchu, a tým aj zabezpečenie zlepšenia ekonomickej situácie obyvateľov obce.

14) Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov

Do katastrálneho územia obce Richnava zasahujú nasledujúce prieskumné územia určené Ministerstvom ŽP SR :

- prieskumné územie P22/06 Kluknava (U, Mo, Cu rudy) , ktorého držiteľom je organizácia Ludvika energy, s.r.o. so sídlom v Banskej Bystrici;
- prieskumné územie P38/07 Kluknava I (U, Mo, Cu rudy) , ktorého držiteľom je organizácia Crown energy, s.r.o. so sídlom v Chorvátskom Grobe.

15) Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu, napr. záplavové územie, územie znehodnotené ťažbou a pod.

V súčasnosti prebieha kompletizácia výstupov projektu, v rámci ktorého sú pre vodný tok Hornád v rkm 93,200 – 75,200 (geografická oblasť Richnava) spracované mapy povodňového ohrozenia (MPO) a mapa povodňového rizika (MPR) v M 1:10 000. MPO sú vypracované pre oblasti s významným povodňovým rizikom, pričom zobrazujú rozsah povodne s rôznou pravdepodobnosťou výskytu, hĺbku vody resp. rýchlosť prúdenia. Do doby určenia rozsahu inundačného územia je potrebné podľa vyjadrenia SVP, š.p. : " rešpektovať prirodzené záplavové územia tokov a prípadnú zástavbu situovať mimo územie ohrozené povodňami". Nakoľko priebeh záplavovej čiary pre prietok Q100-ročnej veľkej vody toku Hornád zaslaný SVP zasahuje do veľkej časti zastavaného územia obce, bolo potrebné navrhnuť účinné protipovodňové opatrenia, ktoré by zabránili možným škodám na týchto pozemkoch.

Koncept ÚPN-O okrem návrhu na zadržiavanie vody v katastrálnom území obce Richnava (kapitola č 10 tejto správy), ktorý by mal byť takisto realizovaný aj vo všetkých ostatných obciach, navrhuje aj na vodnom toku Hornád vybudovať meandre na spomalenie toku vody, ako aj vybudovanie menších vodných nádrží na vyššiepoložených územiach (čím by sa priebeh záplavovej čiary v obci Richnava značne zmenil).

V k.ú. obce Richnava sú evidované enviromentálne záťaž:

- SN (003) Krompachy - Halňa, skládka priemyselného odpadu, EZ s vysokou prioritou (K>65), B potvrdená env. záťaž, C sanovaná, rekultivovaná, ktorá čiastočne zasahuje do k.ú. obce Richnava v jej západnej časti
- GL(005) Richnava - Jaklovce, ťažba rúd, EZ so strednou prioritou (K 35 - 65), A pravdepodobná enviromentálna záťaž.

Vhodnosť a podmienky stavebného využitia je potrebné posúdiť a overiť geologickým prieskumom v ďalších stupňoch PD.

V k.ú. obce Richnava bol zistený výskyt stredného až vysokého radónového rizika.

Obytné stavby alebo stavby s pobytovými miestnosťami na pozemkoch s vyšším ako nízkym radónovým rizikom musia byť chránené proti prenikaniu radónu z geologického podložia v zmysle §47 ods.7 zák.č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č.528/2007 Z.z. , ktorou sa stanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia.

V k.ú. obce Richnava sú evidované zosuvné územia (svahové deformácie) , ktoré sú vymedzené ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu. Vyznačené sú v grafickej časti konceptu ÚPN-O (výkresoch č.2 a 3) podľa podkladov poskytnutých MŽP SR, odborom štátnej geologickej správy. Tieto územia v koncepte ÚPN-O nenavrhujeme na stavebné využitie , ale v zmysle Zákona č.220/2004 Z.z. §9 a §10 ich navrhujeme zalesniť.

Na ploche nelegálnej rómskej osady "Ružakovec" je potrebné vykonať inžiniersko-geologický prieskum, ktorý určí vhodnosť a podmienky využitia tohto územia na stavebné účely, nakoľko ide o potencionálne zosuvné územie.

16) Vyhodnotenie perspektívneho použitia poľnohospodárskeho pôdneho fondu a lesného pôdneho fondu na nepoľnohospodárske účely

Táto problematika je spracovaná v samostatnej prílohe "B" (vyhodnotenie perspektívneho použitia PP a LP na nepoľnohospodárske účely), ktorá je súčasťou tohto Konceptu ÚPN-O Richnava.

Východiskovými podkladmi pri vyhodnocovaní perspektívneho použitia pôdneho fondu a lesného pôdneho fondu bol komplexný urbanistický návrh (výkres č. 3 grafickej časti), hranice súčasne zastavaného územia obce k 1. 1. 1990, druh pozemkov (kataster nehnuteľnosti) a hranice a kódy bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ).

Zoznam najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v k.ú. Richnava podľa BPEJ podľa Prílohy č.2 k nariadeniu vlády SR č.58/2013 Z. z. :
 0711002/5, 0760442/7, 0776265/8, 0776362/8, 0776562/8, 0778465/8.
 (Poznámka: v k.ú. Richnava sú chránenými pôdami aj také s BPEJ 8, ktoré by mali byť podľa Zákona č. 220/2004 Z.z. §9 a §10 zalesnené).

Vyhodnotenie zámerov na poľnohospodárskej pôde:

REKAPITULÁCIA- ALTERNATÍVA Č.1

Rekapitulácia	Spolu	v ZÚO	mimo ZÚO	na chránených pôdach	vrátenie PP
Celková výmera pôdy spolu	93,6497 ha	23,2563 ha	70,3934 ha		
Z toho poľnohospodárska pôda	61,6158 ha	16,9079 ha	44,7079 ha	38,3741ha	3,1123ha
Z toho nepoľnohospodárska pôda	32,0339 ha	6,3484 ha	25,6855 ha		

Chránená PP v ZÚ - 6,6035

Chránená PP v MZÚ - 31,7706

Vyhodnotenie zámerov na poľnohospodárskej pôde:

REKAPITULÁCIA- ALTERNATÍVA Č.2

Rekapitulácia	Spolu	v ZÚO	mimo ZÚO	na chránených pôdach	vrátenie PP
Celková výmera pôdy spolu	86,4917 ha	24,8330 ha	61,7587 ha		
Z toho poľnohospodárska pôda	55,9266 ha	17,7985 ha	38,1281 ha	32,5476 ha	4,7747 ha
Z toho nepoľnohospodárska pôda	30,6651 ha	7,0345 ha	23,6306 ha		

Chránená PP v ZÚ - 8,2908 ha

Chránená PP v MZÚ - 24,2568 ha

Vyhodnotenie zámerov na lesnej pôde:

REKAPITULÁCIA- ALTERNATÍVA Č.1

Rekapitulácia	Spolu
Celková výmera lesnej pôdy	1,8307

Vyhodnotenie zámerov na lesnej pôde:

REKAPITULÁCIA- ALTERNATÍVA Č.2

Rekapitulácia	Spolu
Celková výmera lesnej pôdy	4,934

17) Hodnotenie navrhovaného riešenia najmä z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územno- technických dôsledkov

Koncept ÚPN-O Richnava v dvoch alternatívach rieši dôsledne všetky environmentálne problémy, ako aj budúci rozvoj vo všetkých oblastiach vo vzťahu k prognóze počtu obyvateľov 6400 v návrhovom roku 2040 (bývanie- hlavne sociálne, výroba- aj sociálna, občianska vybavenosť, šport a rekreácia) nielen v katastrálnom území obce Richnava, ale vzhľadom na geomorfologické členenie a vzájomnú spätosť s okolitými obcami, predovšetkým Kluknavou, Hrišovcami a Krompachmi, ale aj Kaľavou a Vítázom, bolo predmetom riešenia aj toto záujmové územie obce Richnava.

Vyššiespomenuté dôvody bolo potrebné mať na zreteli pri návrhu nových komunikačných väzieb, ako aj pri návrhu nových inžinierskych sietí, a to hlavne chýbajúcej splaškovej kanalizácie a ČOV a zásobovania pitnou vodou.

V koncepte ÚPN-O Richnava je rešpektovaná modernizácia železničnej trate Žilina - Košice , úsek trate Krompachy(mimo)-Kysak pre rýchlosť 160 km/h s riešením novej trasy železničnej trate č. 180 a novej zastávky Richnava v súlade s podkladmi DÚR poskytnutými firmou SUDOP Košice, a. s. týkajúcimi sa úseku prechádzajúceho katastrálnym územím obce Richnava.

Trasovanie preložky cesty II/547 vyplývajúcej z riešenia vyššiespomenutej modernizácie železnice umožní priestorovo umiestniť nové napojenie obce Richnava na nadradený cestný komunikačný systém v juhozápadnej časti katastra smerom od Krompách z dôvodu odľahčenia dopravného zaťaženia jestvujúcej križovatky ciest II/547 a III/34020 a sprístupnenia navrhovaných lokalít v západnej časti k.ú. obce Richnava.

V koncepte ÚPN-O sú určené plochy na vyriešenie dopravných závad v ďalšom stupni PD, ako aj navrhované cyklistické a turistické prepojenia medzi obcou Richnava a atraktívnym územím v okolí obce (Kostol sv. Márie Magdalény, Hradisko pri obci Kaľava, Podskaly, Bradlo, Podmorský zosuv, Kaplnka sv. Anny nad obcou Ovčie a pod.) ako aj turistickými a cyklistickými chodníkmi regionálneho významu .

Riešenie zásobovania pitnou vodou v koncepte ÚPN-O Richnava nadväzuje na koncepciu "Krompašského skupinového vodovodu" , avšak so zmenou lokalizácie vodojemu, resp. vodojemov- a riešením zásobovania pitnou vodou okrem Richnavy a Kluknavy aj obce Hrišovce .

Nakoľko najviac obyvateľov v návrhovom období pribudne na území obce Richnava, a zároveň sa katastrálne územie Richnavy nachádza v geografickom strede medzi obcami Kluknava a Hrišovce, navrhujeme v koncepte ÚPN-O umiestnenie dvoch (v alternatíve č. 2 troch) vodojemov na k.ú. obce Richnava a jedného vodojemu na k.ú. Hrišovce.

Vodojemy sú navrhované v troch tlakových pásmach na zabezpečenie potrebných tlakových pomerov v rozvážacích potrubiach pre lokalizáciu navrhovaných plôch v celom navrhovanom území (vrátane susedných obcí Kluknava a Hrišovce).

Koncept ÚPN-O však navrhuje preveriť kapacitu a kvalitu nových vytipovaných vodných zdrojov nachádzajúcich sa mimo zón ohrozenia kontaminácie pôdy toxickými prašnými spádmi, či nadmernými koncentráciami SO₂ , ako aj mimo zón ohrozenia lesov imisiami z priemyselnej činnosti realizovanej v minulosti v Krompachoch (viď výkres č.2 grafickej časti) , ktoré by mohli byť buď doplňujúcimi vodnými zdrojmi pre "Krompašský skupinový vodovod", alebo zdrojmi pre samostatné zásobovanie pitnou vodou obcí Hrišovce, Richnava a Kluknava.

Obec Richnava, ako aj susedná obec Kluknava leží na území nižšie položenom, ako je umiestnená ČOV v Krompachoch. Obec Hrišovce leží nad obcou Richnava. Predpokladaný nárast počtu obyvateľstva v týchto obciach v návrhovom období v r. 2040 je spolu 9100 obyvateľov, z toho v obci Richnava 6400, v obci Kluknava 2000, v obci Hrišovce 700 .

Súčasne s výstavbou bytov počítame aj s rozšírením plôch občianskej a technickej vybavenosti , nezávadnej výroby, ako aj plôch športu a rekreácie.

V koncepte ÚPN-O navrhujeme riešiť odvádzanie splaškových vôd pre jestvujúcu aj navrhovanú zástavbu prioritne gravitačným spôsobom s riešením lokalizácie čistiarne odpadových vôd (ČOV) v týchto variantoch :

- variant "A" uvažuje so samostatnou gravitačnou splaškovou kanalizáciou pre obec Richnava a s vlastnou ČOV (alternatíva č.1 konceptu ÚPN-O) , okrem lokality nachádzajúcej sa v blízkosti ČOV Krompachy, ktorej splašková kanalizácia bude gravitačne odvádzať splašky do tejto ČOV v oboch navrhovaných alternatívach;
- variant "B" navrhuje riešiť odvádzanie splaškových vôd spoločne s obcami Hrišovce a Kluknava gravitačne a s ČOV na k.ú. Kluknava- časť Štefanská Huta (alternatíva č.2 konceptu ÚPN-O) okrem lokality nachádzajúcej sa v blízkosti ČOV Krompachy, ktorej splašková kanalizácia bude gravitačne odvádzať splašky do tejto ČOV v oboch navrhovaných alternatívach;
- variant "C" navrhuje riešiť odvádzanie splaškových vôd spoločne s obcami Hrišovce a Kluknava s napojením navrhovanej kanalizačnej siete na ČOV Krompachy (alternatíva č. 2 konceptu ÚPN-O).

Ochrana zastavaného územia obce Richnava pred povodňami je takisto problematikou týkajúcou sa širšieho územia, nakoľko vhodné hospodárenie v lesoch, na poliach a na vodných tokoch vo vzťahu k zadržiavaniu vody v území vo vyššiepoloženom území nad obcou Richnava sa odrazí na vylepšení pomerov , resp. na zmene pravdepodobnej zátopovej čiary, ktorá nemusí byť doktrínou zakazujúcou výstavbu v tomto území.

V koncepte ÚPN-O Richnava doporučujeme v území proti smeru vodného toku Hornádu zabezpečiť realizáciu obnovenia bývalých meandrov tejto rieky a potokov ústiacich do nej, či vybudovanie priehradok na strmých častiach vodných tokov, retenčných vodných nádrží na častiach vodných tokov s miernejším sklonom terénu a meandrov, či suchých poldrov na najmiernejšom sklone terénu.

Takisto navrhujeme nielen na k.ú. Richnava, ale aj v ostatných k.ú. zadržiavať vodu v území zalesňovaním plôch s BPEJ nevhodnou na orbu či využívanie na pasienky.

Plachy vhodné na orbu nielen v k.ú. Richnava , ale aj v susedných obciach navrhujeme rozčleniť protierozívnymi pásmi zelene a orať tieto priestory v smere vrstevníc tak, aby sa vlaha a potrebné živiny pre pestované plodiny držali v území, neodplavovali sa a nespôsobovali zväčšovanie problémov pri privalových dažďoch a pôdnu a vodnú eróziu.

V koncepte ÚPN-O navrhujeme v zmysle § 25a odstavce 2) Zákona NR SR 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov Spoločné obecné chránené územie "Bradlo" obcí Richnava, Kluknava, Hrišovce a Vítaz v severnej časti katastrálneho územia obce Richnava na okraji Braniska v lokalitách "Bradlo" a "Pod skalami" (Po revitalizácii územia bude možné požiadať v budúcnosti o zmenu kategorizácie - t.j. zaradenie do kategórie Prírodná rezervácia).

Územie navrhované na ochranu je len orientačné. Upresní sa v ďalších stupňoch ÚPD, resp. samostatným schvaľovacím procesom podľa vyššie spomenutého zákona a vyžiada si spoluprácu zástupcov všetkých dotknutých obcí.

Lokalitu "Podskaly" navrhujeme zároveň na vyhlásenie za Prírodnú pamiatku v zmysle §23 Zákona NR SR 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Vo vzťahu k budúcemu využitiu poľnohospodárskej pôdy, ktorá bola v minulosti kontaminovaná dlhodobým pôsobením imisiami z priemyselných závodov v Krompachoch, bude potrebné v súčinnosti so susednými obcami požiadať Ministerstvo pôdohospodárstva SR o zopakovanie rozborov pôdy v k.ú. obce v zmysle Zákona č.220/2004 Z.z. §8 odst. 5 a o stanovenie aktuálnej regulácie pestovania poľnohospodárskych plodín v zmysle zákona č.307/1992 Z.z. §6 odst.1b).

V koncepte ÚPN-O bolo potrebné posúdiť veľkosť a tvar intenzívne poľnohospodársky využívaných pôdnych celkov nielen z hľadiska ekonomickej efektívnosti, ale aj z hľadiska krajinnokoekologického, pôdoochranného, ako aj z hľadiska ochrany pred povodňami. Navrhnuté bolo predovšetkým zalesňovanie (v zmysle zákona č.220/2004 Z.z. §9 a §10) na pôdach s pôdnou eróziou a pôdach so sklonom k tejto erózii vplyvom dlhodobého používania nevhodných agrotechnických postupov a využívanie poľnohospodárskej pôdy na pasenie zvierat, nakoľko ide väčšinou o máloproduktívne pôdy v BPEJ od 7 vyššie. Len v južnej časti k.ú. - v nive Hornádu sa nachádzajú plochy s nižšou BPEJ, kde by mohla byť realizovaná orba a pestovanie plodín..

Vážnym problémom v riešení priestorových väzieb boli nevhodne vedené katastrálne hranice medzi obcou Richnava a Kluknava spôsobujúce priestorovú nestabilitu a znemožnenie riešenia mnohých územno- technických problémov. Koncept ÚPN-O Richnava alternatívne navrhuje zmenu katastrálnych hraníc medzi týmito obcami v lokalitách "Ružakovec" - rómska osada, "Zlatník " a "Juhovýchod" a z podobných dôvodov rieši alternatívne aj nové katastrálne hranice medzi mestom Krompachy a obcou Richnava v lokalite "ČOV Krompachy".

Územný plán obce Richnava sa po jeho schválení stane praktickým podkladom pre riadenie stavebnej a inej činnosti v obci s dôrazom na zabezpečenie súladu všetkých činností na celom administratívnom území obce so zreteľom na ochranu životného prostredia, ekologickú stabilitu, kultúrno-historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalej udržateľnosti navrhovaných riešení.

18) Návrh záväznej časti

Záväznými časťami územného plánu obce Richnava sú zásady priestorového usporiadania a funkčného využitia územia obce vrátane regulačných prvkov a limitov funkčného využitia uvedené v grafickej časti ÚPN-O (vo výkresoch č. 2 a 3) a v textovej časti ÚPN-O - (v správe "C").

18.1. Zoznam verejnoprospešných stavieb

Verejnoprospešné stavby sú spojené s realizáciou záväzných regulatívov územného rozvoja podrobne popísaných v predchádzajúcich kapitolách.

V ÚPN - obce Richnava sú verejnoprospešnými stavbami v k. ú. obce:

A - Verejnoprospešné stavby v oblasti verejnej občianskej vybavenosti a sociálnej infraštruktúry:

- VS 01: Rekonštrukcie existujúcich a vybudovanie nových objektov štátnej správy, kultúry a školstva s využitím podkrovných priestorov na umiestnenie klubov pre rôzne vekové skupiny a zamerania a s použitím obnoviteľných zdrojov na vykurovanie týchto objektov a pod.
- VS 02 : Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice.
- VS 03 : Rekonštrukcie existujúceho a výstavba navrhovaného domu smútku.
- VS 04 : Rekonštrukcie objektov pamiatkovo chránených, objektov navrhovaných ako miestne pamätihodnosti obce a objektov určených na vytvorenie minimúzea v archeologickej lokalite hrad Richnava .
- VS 05 : Dobudovanie športovísk so zázemím a detských ihrísk v obci.
- VS 06: Stavby zariadení pre seniorov so zariadením opatrovateľskej služby.
- VS 07: Stavby sociálnych podnikov pre vytvorenie pracovných príležitostí pre rómske komunity.
- VS 08: Stavby lokalít sociálneho bývania pre rómske komunity .

B - Verejnoprospešné stavby v oblasti verejnej dopravy a verejného technického vybavenia:

B1 - Verejnoprospešné stavby v oblasti verejnej dopravy:

- VS 09 : Stavby súvisiace s navrhovanou modernizáciou železničnej trate č.180 v k.ú. obce.
- VS 10 : Stavby navrhované v súvislosti s riešením dopravných závad v zastavanom území obce, ako aj mimo z.ú.o., t.j. stavby križovatiek na ceste II. triedy a cestách III. triedy a preložky častí ciest súvisiacich s riešením týchto križovatiek;
- VS 11 : Rekonštrukcie existujúcej cesty II. triedy / 547 v kategórii C 9,5/ 70 mimo z.ú.o. a v kategórii MZ 11,5/50, resp.MZ 8,5/50 vo funkčnej triede B2 v z.ú.o. vrátane rekonštrukcie premostení vodných tokov a ostatných biokoridorov na dostatočný priestor pre Q100.
- VS 12 : Rekonštrukcie existujúcich ciest III. triedy v kategórii C 7,5/70 mimo zastavané územie obce a v kategórii MZ 8,5/50, resp. MZ 8,0/50 vo funkčnej triede B3 v z.ú.o. vrátane rekonštrukcie premostení vodných tokov a ostatných biokoridorov na dostatočný priestor pre Q100.
- VS 13: Stavba preložky cesty III. triedy III/3270 do Hrišoviec (variantne miestnej obslužnej komunikácie) navrhovanej v juhozápadnej časti katastra s napojením sa na navrhovanú križovatku na preložke cesty II. triedy II/547 so šírkovým usporiadaním kategórie C - 7,5/70 mimo zastavané územie obce a MZ 8,5 (8,0)/50 vo funkčnej triede B3 v zastavanom území obce vrátane premostení vodných tokov s dostatočným priestorom pre Q100.
- VS 14 : Rekonštrukcie existujúcich miestnych ciest na funkčnú triedu C3, kategóriu MOK 7,5(6,5) / 40 (30), príp. na kategóriu MOK 6,5/30 (dvojpruhovú miestnu komunikáciu v stiesnených podmienkach v zmysle STN 73 6110) a rekonštrukcie miestnych komunikácií, ktorých tesná zástavba neumožňuje rozšírenie uličného priestoru na kategóriu MOK 3,75/30 s výhybňami vrátane rekonštrukcie premostení vodných tokov a ostatných biokoridorov na dostatočný priestor pre Q100.
- VS 15 : Stavby navrhovaných miestnych ciest funkčnej triedy C3, kategórie MO 7,5 (6,5)/40(30) vrátane peších a cyklistických chodníkov a zelene vrátane premostení vodných tokov a ostatných biokoridorov na dostatočný priestor pre Q100.

- VS 16 : Všetky stavby v koridoroch jestvujúcich a navrhovaných uličných profilov– rekonštrukcie všetkých miestnych komunikácií podľa záväzných regulatívov vrátane chodníkov, verejnej zelene, ako aj navrhovaných miestnych automobilových komunikácií, parkovísk, zastávok autobusovej hromadnej dopravy mimo jazdných pruhov, peších chodníkov a priestranstiev, cyklistických a turistických chodníkov v zastavanom území obce;
- VS 17 : Stavby navrhovaných turistických, cyklistických a náučných chodníkov mimo zastavané územie obce.
- VS 18 : Stavby verejných parkovísk vrátane sprievodnej zelene, verejného osvetlenia a lapačov ropných produktov mimo zastavané územie obce.
- VS 19 : Rekonštrukcie jestvujúcich a výstavba navrhovaných autobusových zastávok hromadnej autobusovej dopravy mimo jazdných pruhov vrátane prístrešku pre cestujúcich a úpravy okolia mimo zastavané územie obce.

B2 - Verejnoprospešné stavby v oblasti vodného hospodárstva:

- VS 20 : Stavby navrhovaných vodojemov súvisiacich so zásobovaním obyvateľov obce pitnou vodou v nadväznosti na navrhovaný rozvoj obce v troch tlakových pásmach.
- VS 21 : Stavby navrhovaných privodných a rozvádzacích vodovodných potrubí .
- VS 22 : Stavby splaškovej kanalizácie vrátane odkanalizovania navrhovaných funkčných plôch .
- VS 23 : Stavba navrhovanej ČOV podľa vybraného variantu lokalizácie .
- VS 24 : Stavby cestných rigolov, príp. odvodňovacích priekop resp. dažďovej kanalizácie s odvedením vôd do vodných tokov vrátane výstavby sedimentačných nádrží a lapačov ropných produktov
- VS 25 : Stavby úprav vodných tokov- ochrana zastavaného územia obce (ako aj nižšiepoložených obcí) pred záplavami realizované úpravami brehov biotechnickými metódami, stavbami vodných kaskád, resp. hrádzok v najstrmších polohách vodných tokov a erózných rýh , retenčných vodných plôch v menej strmých polohách vodných tokov s vybudovaním betónových hrádzí dimenzovaných na Q100 a s obnovou a vybudovaním meandrov v údolných polohách vodných tokov.
- VS 26 : Zabezpečenie nezastavaného priestoru 10 m od brehovej čiary pri významných vodných tokoch (Hornád) a 5 m pri ostatných vodných tokoch, príp. stavba sprievodnej komunikácie pozdĺž týchto tokov pre sprístupnenie správcovi týchto tokov.

B3 - Verejnoprospešné stavby v oblasti energetiky a telekomunikácií:

- VS 27 : Rekonštrukcie jestvujúcich trafostaníc.
- VS 28 : Stavby nových trafostaníc murovaných, príp. kioskových.
- VS 29 : Stavby VN 22 kV prípojok k navrhovaným trafostaniciam (v z.ú.o. vedené káblom v zemi).
- VS 30 : Výmena jestvujúcich vzdušných vedení VN 22 kV za káblové vedené v zemi v zastavanom území obce v zmysle Zákona č. 251/2012 Z. z. - §45 bod 1/ a 2/ .
- VS 31 : Stavby nových VN 22 kV kábových vedení uložených v zemi v zastavanom území obce v zmysle Zákona č. 251/2012 Z. z. - §45 bod 1/ a 2/ .
- VS 32 : Stavba úprav pre ochranu ornitofauny na jestvujúcich vzdušných vedeniach VN a VVN.
- VS 33 : Výmena NN vzdušných rozvodov elektrickej energie za káblové vedené v zemi.
- VS 34 : Stavby NN kábových rozvodov v zemi v navrhovaných lokalitách.
- VS 35 : Stavba káblového rozvodu miestneho rozhlasu.
- VS 36 : Stavby výmeny verejného osvetlenia po kabelizácii NN rozvodov v obci.
- VS 37 : Stavby verejného osvetlenia v navrhovaných lokalitách.
- VS 38 : Stavby výmeny jestvujúcich vzdušných miestnych telekomunikačných rozvodov za káblové uložené v zemi.
- VS 39 : Stavby nových kábových telekomunikačných rozvodov uložených v zemi v navrhovaných lokalitách .
- VS 40 : Stavby navrhovaných STL plynovodov v obci.

C - Verejnoprospešné stavby v oblasti starostlivosti o životné prostredie, ochrany a využívania prírodných zdrojov a ochrany pred povodňami (okrem úprav vodných tokov uvedených vo VS v časti B2) :

- VS 41 : Stavby zberných dvorov a obecných kompostovísk .
VS 42 : Rekultivácie nelegálnych skládok TKO v k. ú. obce.
VS 43: Úprava terénu pred výsadbou protierozívnej zelene v zmysle §5 Zákona č. 220/2004 Z.z..
VS 44 : Úprava terénu pri obnove trás pôvodných hydrických biokoridorov zrušených nevhodnými agrotechnickými postupmi pred výsadbou vodomilnej autochtónnej zelene v k. ú. obce.
VS 45 : Zalesňovanie plôch degradovaných vodnou a pôdnou eróziou v zmysle §10 Zákona č. 220/2004 Z.z..
VS 46 : Stavby navrhovanej zelene v sídle (izolačnej, parkovej, ako aj súčasti peších ťahov a priestranstiev pred objektmi občianskej vybavenosti)
VS 47 : Stavby mimoúrovňových križovaní všetkých líniových dopravných trás (železnice, cesty, pešie chodníky, cyklistické chodníky) s hydrickými biokoridormi- dimenzované na Q100, ako aj stavby odrážok na lesných a poľných cestách.

D - Verejnoprospešné stavby v oblasti obrany štátu a civilnej ochrany obyvateľstva:

- VS 48 : Stavby zariadení na ukrývanie obyvateľstva v prípade ich ohrozenia.
VS 49 : Stavby zariadení na signalizáciu a koordináciu činnosti v stave ohrozenia (obec zabezpečí dopracovanie a schválenie plánu ukrytia obyvateľstva obce v prípade ohrozenia v zmysle vyhlášky MV SR č.532/2006 Z. z., kde bude spresnená lokalizácia verejnoprospešných stavieb v oblasti obrany štátu a civilnej ochrany obyvateľstva).

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb možno podľa § 108 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

18.2. Určenie častí obce s potrebou spracovania územného plánu zóny (ÚPN-Z)

V prílohe č. 1 tejto záväznej časti ÚPN-O (schéma verejnoprospešných stavieb a a plôch určených na vypracovanie ÚPN-zóny) sú schematicky vyznačené okrem plôch pre verejnoprospešné stavby a chránené časti krajiny aj plochy určené na vypracovanie územných plánov zón, ktoré určia podrobnejšie regulatívy výstavby v jednotlivých lokalitách.

Lokalitami vymedzenými na vypracovanie ÚPN-Z v obci Richnava sú:

- V alternatíve č.1:
 1. "Centrálňa časť obce" - lokalita jestvujúceho a navrhovaného bývania a občianskej vybavenosti
 2. "Juh" - lokalita jestvujúcej a navrhovanej občianskej vybavenosti, bývania a nezávadnej výroby
 3. "Východ" - lokalita jestvujúceho a navrhovaného bývania, nezávadnej výroby a občianskej vybavenosti
 4. "Západ" - navrhovaná lokalita športu a občianskej vybavenosti
 5. "Sihoť" - navrhovaná lokalita sociálneho bývania so základnou občianskou vybavenosťou
 6. "Pod brod" - navrhovaná lokalita nezávadnej výroby
 7. " Nivky" - navrhovaná lokalita sociálneho bývania so základnou občianskou vybavenosťou

8. " Dlhé" - navrhovaná lokalita sociálneho bývania so základnou občianskou vybavenosťou
 9. "Podskaly" - navrhovaná lokalita poľnohospodárskej výroby (variantne rekreácie a občianskej vybavenosti)
- V alternatíve č.2:
 1. "Centrálna časť obce" - lokalita jestvujúceho a navrhovaného bývania, občianskej vybavenosti a športu
 2. "Juh" - lokalita jestvujúcej a navrhovanej občianskej vybavenosti a bývania a navrhovanej nezávadnej výroby a športu
 3. "Severovýchod" - lokalita jestvujúceho a navrhovaného bývania a navrhovanej občianskej vybavenosti
 4. "Juhovýchod" - navrhovaná lokalita jestvujúceho a navrhovaného bývania
 5. "Ružakovec" - navrhovaná revitalizácia lokality sociálneho bývania so základnou občianskou vybavenosťou
 6. "Západ " - navrhovaná lokalita sociálneho bývania so základnou občianskou vybavenosťou a nezávadnej výroby
 7. " Dlhé" - navrhovaná lokalita sociálneho bývania a občianskej vybavenosti
 8. " Podskaly" - navrhovaná lokalita rekreácie a občianskej vybavenosti.

Až po schválení jednotlivých územných plánov zón je možné realizovať novú výstavbu v týchto zónach za dodržania podmienok schválených v ÚPN-obce Richnava a podrobných regulatív schválených v jednotlivých ÚPN-zón.